

ΝΙΚΟΛΑΪ ΒΑΣΙΛΙΕΒΙΤΣ ΓΚΟΓΚΟΛ Ο ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ

[Revizor]

ΚΩΜΩΔΙΑ ΣΕ ΠΕΝΤΕ ΠΡΑΞΕΙΣ

1835

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Π. Δ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ

Πρωτοπαίχτηκε στο Θέατρο «'Αλεξαντρίσκυ» τῆς Πετρούπολης τὸν Ἀπρίλιο 1836.
Στὴν Ἑλλάδα τὸ ἔπαιξε τὸ Κρατικὸ Θέατρο Βορείου Ἑλλάδος τὸν Ἰανουάριο 1964.

Σκηνοθεσία : ΜΗΤΣΟΥ ΛΥΓΙΖΟΥ

Σκηνογραφίες - Κοστούμια : ΓΙΑΝΝΗ ΣΤΕΦΑΝΕΛΛΗ

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

*Επαρχος Ἀντὼν Ἀντὼνοβιτς	{ ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΑΜΑΣΙΩΤΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ
*Αμώσ Φεντόροβιτς Λιάπκιν-Τιάπκιν, δικαστῆς	ΘΑΝΟΣ ΤΖΕΝΕΡΑΛΗΣ
*Αρτέμ Φιλίποβιτς Ζερλιανίκα, ἐπόπτης Νοσοκομείων	ΚΩΣΤΑΣ ΝΑΟΣ
Λουκά Λούκιτς, ἐπόπτης τῶν Σχολείων	ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΒΕΑΚΗΣ
Γιόχαν Κρίστιαν Χύμπνερ, γιατρός	ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΒΑΓΙΑΣ
*Ἰβάν Κούσμιτς Σπέκιν, ἐπόπτης τῶν Ταχυδρομείων	ΑΛΕΚΟΣ ΠΕΤΣΟΣ
Πιότρ Ἰβάνοβιτς Μπόμπτσίνσκι, κτηματίας	ΗΛΙΑΣ ΠΛΑΚΙΔΗΣ
Πιότρ Ἰβάνοβιτς Ντόμπτσίνσκι »	ΝΕΔΕΩΝ ΜΩΡΑΪΤΟΠΟΥΛΟΣ
*Υπαστυνόμος Στιέπαν Ἰλιτς	ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΛΛΒΡΟΥΖΟΣ
*Αννα Ἀντρέγιεβνα, γυναίκα τοῦ Ἐπαρχου	ΜΑΡΙΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
Μαρία Ἀντὼνοβνα, κόρη τοῦ Ἐπαρχου	ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΒΑΣΙΛΑΚΟΥ
*Οσῆπ, ὑπηρέτης τοῦ Χλεστακώφ	ΒΑΣΙΛΗΣ ΓΚΟΠΗΣ
*Ἰβάν Ἀλεξάνδροβιτς Χλεστακώφ, ὑπάλληλος ἀπὸ τὴν Πε- τρούπολη	ΗΛΙΑΣ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ
*Υπηρέτης	ΜΙΧΑΛΗΣ ΡΩΜΑΝΟΣ
Μίσκα	ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΡΝΑΣ
Α' ἔμπορος	ΗΛΙΑΣ ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
Β' ἔμπορος	ΜΙΧΑΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
*Ἡ γυναίκα τοῦ σιδηροδρομοῦ	ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ
*Ἡ γυναίκα τοῦ ὑπαξιωματικοῦ	ΣΟΥΛΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
Ραστακόφσκι	ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΒΑΓΙΑΣ
Κορόπκιν	ΙΑΚΩΒΟΣ ΛΕΒΙΣΙΑΝΟΣ
*Ἡ γυναίκα τοῦ Κορόπκιν	ΤΕΡΕΖΑ ΓΑΚΙΔΟΥ
Λιουλιούκωφ	ΜΙΧΑΛΗΣ ΡΩΜΑΝΟΣ
*Ἡ γυναίκα τοῦ Λούκιτς, Ναστέγκα	ΜΙΡΑΝΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ
Χωροφύλακας	ΗΛΙΑΣ ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
*Επισκέπτρια	ΑΝΘΗ ΚΑΡΥΟΦΥΛΗ

Π Ρ Ω Τ Η Π Ρ Α Ξ Η

Π Ρ Ω Τ Η Σ Κ Η Ν Η

Δωμάτιο στο σπίτι του "Επαρχου. Ο "Επαρχος, ο "Επόπτης των φιλανθρωπικών καταστημάτων, ο "Επόπτης των σχολείων, ο Δικαστής, ο Γιατρός, δύο Κλητήρες.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Σās προσκάλεσα, κύριοι, για να σās αναγγείλω μία πολύ δυσάρεστη είδηση. Μās έρχεται ένας επιθεωρητής.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : Πώς; "Επιθεωρητής;

ΑΡΤΕΜ ΦΙΑΠΠΟΒΙΤΣ : Πώς; "Επιθεωρητής;

ΕΠΑΡΧΟΣ : Μάλιστα. "Επιθεωρητής από την Πετρούπολη, Ινκόγνιτο. Καί μάλιστα με έμπιστευτικές οδηγίες.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : Νά τα μας!

ΑΡΤΕΜ ΦΙΑΠΠΟΒΙΤΣ : "Ορίστε μας!... Δέν είχαμε φασαρίες, νά τώρα πού μās βρήκανε.

ΛΟΥΚΑΣ ΛΟΥΚΙΤΣ : Μέγας είσαι, Κύριε... Καί μάλιστα με έμπιστευτικές οδηγίες.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Καί σάν νά τó προαισθανόμουν... "Απόψε δηλ τή νύχτα έβλεπα στον ύπνο μου δυό ασυνήθιστα ποντίκια. Τέτοια ποντίκια δέν είχα δει ποτέ, μαύρα, μεγάλη, άφύσικα. "Ερχονταν, μυρίζονταν και φεύγανε μακριά. "Ορίστε, θά σās διαβάσω ένα γράμμα, πού έλαβα από τον "Αντρέ "Ιβάνοβιτς Τοιμχόφ. Τόν γνωρίζετε, "Αρτέμ Φιλίποβιτς. "Ακούστε τι μου γράφει. "Αγαπητέ μου φίλε, κουμπάρε και εφεργέτη μου... (Διαβάζει μερικές γραμμές με μισή φωνή, ρίχνοντας βιαστικές ματιές στο γράμμα, γιατί εΐτανε πράγματα, πού δέν ενδιαφέρονε τους άλλους) και νά σέ πληροφορήσω... "Α! ναι, σπεύδω μεταξί των άλλων νά σέ πληροφορήσω πώς έφτασε υπάλληλος με οδηγίες νά επιθεωρήσει όλο τó νομό και πρό πάντων τήν έπαρχία μας... (Σηκώνει ένδεικτικά τó δάχτυλό του ψηλά). Αυτό τó "μαθα από πολύ έπίσημα πρόσωπα. Καί μου γράφουνε μάλιστα, πώς ο "επιθεωρητής παρασταίνει τάχα πώς είναι ένας άπλος ιδιώτης. "Επειδή ξέρω πώς και σύ, όπως όλοι, έχεις πέσει σέ λάθη, γιατί σάν έξυπνος άνθρωπος δέν αφήνεις τίποτε νά σου ξεφύγει από τά χέρια... (Σταματά). "Εδώ είναι δικές μας ύποθέσεις... "Γι αυτό σέ συμβουλεύω νά λάβεις τά μέτρα σου γιατί αυτός μπορεί νά πιάσει από στιγμή σέ στιγμή, αν δέν έφτασε κιόλας, δέν κρύβεται κάπου Ινκόγνιτο... "Η αδερφή μας "Αννα Κυρίλοβνα μās ήρθε χτές με τόν άντρα της. "Ο "Ιβάν Κυρίλοβιτς παραχόνητρνε και έξακολουθεί νά παίζει βιολί... "Και λοιπά και λοιπά. Αυτά είναι οικογενειακά μας. Λοιπόν, πού λέτε, αυτά είναι τά νέα.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : Νέο ασυνήθιστο, πολύ ασυνήθιστο.

ΛΟΥΚΙΤΣ : Καί για ποιά σκοπό, για ποιά λόγο, "Αντών "Αντώνοβιτς, μās έρχεται επιθεωρητής;

ΕΠΑΡΧΟΣ : Γιατί; "Απλούστατα, γιατί έτσι τó ήθελε ή κακή μας μοίρα. ("Αναστενάζει). "Ως τώρα, δόξα σοι ο Θεός, εκανε επιδρομές σέ άλλες πόλεις. Τώρα ήρθε ή σειρά μας.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : "Εγώ, νομίζω, "Αντών "Αντώνοβιτς, πώς ή ιστορία αυτή είναι καθαρό πολιτικό τερτίπι και νά σās εξηγήσω εγώ τί συμβαίνει. "Η Ρωσία θέλει νά κάμει πόλεμο και ή κυβέρνηση, βλέπετε, στέλνει υπάλληλο για νά ιδεί μήν είναι πουθενά σπιούντοι.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Πού πήγε τó μυαλό σου, καϋμένε! Καί φαίνεσαι έξυπνος άνθρωπος. "Από πού κι 'ως πού σέ μιιά έπαρχιακή πόλη σπιούντος! Μήπως είμαστε κοντά στά σύνορα; Τρία χρόνια νά τρέχεις από δώ, δέ φτάνεις σέ ξένο κράτος.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : "Οχι... Θά σās ειπώ... Σεις δέν... "Η κυβέρνηση ξέρει τι κάνει... "Έχει κάτι μάτια! "Ας είμαστε μακριά...

ΕΠΑΡΧΟΣ : Βλέπει δέ βλέπει ή κυβέρνηση, αυτό είναι άλλο ζήτημα. "Εγώ, κύριοι, σās ειδοποίησα. Καθένας ας κοιτάζει τά έργα τής ύπηρεσίας του. "Εγώ έβαλα κάποια τάξη. Συμβουλεύω και σās νά κίνετε τó ίδιο. "Ιδιαίτέρως, σεις, "Αρτέμ Φιλίποβιτς, πρέπει νά προσέξετε. "Ο "Επιθεωρητής θά θελήσει νά επιθεωρήσει πρώτα - πρώτα τά φιλανθρωπικά καταστήματα. Προσέξτε, λοιπόν, νά είναι όλα έντάξει. "Ας πλυθόνε μιιά φορά και οι σκούφιος των άρρώστων, ας πλυθόνε και οι ίδιοι νά μή μοιάζουνε με γύφτους, όπως συνήθως.

ΑΡΤΕΜ ΦΙΑΠΠΟΒΙΤΣ : Αυτό είναι εύκολο. Σκούφιος μάλιστα μπεροούν νά φορέσουν και καινούργιες.

ΕΠΑΡΧΟΣ : "Ωραία. "Επίσης, από πάνω από κάθε κρεβάτι πρέπει νά γράψετε τίποτα λατινικά γράμματα ή κανένα ρητό για άρρώστους από καμιά ξένη γλώσσα. Νά γράψετε τó όνομα τού καθενός άρρώστου και τήν ήμερομηνία πότε άρρώσθησε. "Επειτα, οι άρρωστοί

σας καπνίζουν τέτοιο παλιοκαπνό, πού φτερνίζεσαι μόλις μπεις στά δωμάτια τους. Αυτό δέν είναι καλό πράγμα. Νά σās πώ μάλιστα; Καλύτερα θά ήταν νά παρουσιάζατε λιγότερους άρρώστους. "Αμα ιδεί πολλούς, θά τó άποδώσει ή σέ κακή επίβλεψη ή σέ άμάθεια τού γιατρού.

ΑΡΤΕΜ ΦΙΑΠΠΟΒΙΤΣ : Για τή θεραπεία, μή σās νοιάζει. Με τόν Γιόχαν Κρίστιαν Χύμπνερ, τó γιατρό, έχουμε λάβει τά μέτρα μας. "Όσο πλησιέστερα στή φύση, τόσο καλύτερα. Φάρμακα άκριβά δέ χρειαζόμαστε ποτέ. "Ο άνθρωπος είναι άπλος. "Αν πεθάνει, ώρα του καλή, πέθανε. "Αν θά γίνει καλά, θά ζήσει. "Ο Γιόχαν Κρίστιαν Χύμπνερ, μάλιστα, δυσκολεύεται νά συνεννοηθεί μαζί μας, γιατί ρούσικα δέν καταλαβαίνει καθόλου.

ΧΥΜΠΝΕΡ (Βγάζει κάτι φωνές, πού μοιάζουνε με τó ή και με τó έ).

ΕΠΑΡΧΟΣ : Καί σās, "Αμμωσ Φεδωρόβιτς, σās συμβουλεύω νά δώσετε κάποια προσοχή στά δημόσια γραφεία. "Εκεί, στήν είσοδο, πού παρουσιάζονται οι πολίτες για τις ύποθέσεις, οι κλητήρες έχουνε χήνες, χηνόπουλα, και τά χηνόπουλα μπερδεύονται στά πόδια των ανθρώπων. Βέβαια, ο καθένας είναι άξιεπίανος, νά νοιάζεται τó νοικοκυριό του. Γιατί, λοιπόν, όχι κι ο κλητήρας; Σέ τέτοιο μέρος δέ στέκεται, δέν ταιριάζει νά... "Εγώ και πρωτύτερα θά σās τó "λεγα, μά όλο τó ξεχνούσα.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : "Αμέσως σήμερα θά τούς διατάξω νά τά τρυπώσουν δια στήν κουζίνα.

ΕΠΑΡΧΟΣ : "Εξόν άπ' αυτό, παρατήρησα κι άλλο πράμα. Μέσα στο γραφείο σου άπλώνουν ένα σωρό παλιόρουχα νά στεγνώσουν. Καί σύ από πάνω από τó γραφείο σου έχεις κρεμασμένο ένα βούρδουλα, είναι τó καμτσίκι σου τού κυνηγιού. Ξέρω πώς άγαπάς τó κυνήγι. Ξεκρέμασε, όμως, τó καμτσίκι κι άμα περάσει ο "επιθεωρητής και φύγει, τó ξανακρεμάς. Κι αυτός ο πρόεδρος σου... Δέ λέω, είναι άνθρωπος με πείρα, μά μυρίζει έτσι σάν νά βγήκε από ταβέρνα. "Από καιρό ήθελα νά σου μιλήσω, μά δέν ξέρω πώς μου ξέφυγε. Αυτός λέει πώς είναι έτσι από φυσικό του αυτή ή μυρωδιά. "Όστόσο, υπάρχουν μερικά φάρμακα πολύ άποτελεσματικά. Λένε, πώς άμα τρώει κρεμμύδι ή σκόρδο, ή μυρωδιά του κόβεται. "Όποσδήποτε, υπάρχουν φάρμακα. Τι λές και σύ, γιατρέ;

ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ ΙΒΑΝΟΒΙΤΣ (Βγάζει τούς ίδιους ήχους).

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : "Οχι, είναι αδύνατο νά τήν κόψει αυτή τή μυρωδιά. Λέει πώς, όταν ήτανε μικρό παιδί, τόν χτύπησε ή μάνα του και από τότε τó σώμα τού βγάζει μιιά μυρωδιά, πού μοιάζει σάν τή μυρωδιά τής βότκας.

ΕΠΑΡΧΟΣ : "Εγώ, ήθελα μονάχα νά σās ειδοποιήσω. "Ο "Αντρέ "Ιβάνοβιτς μου γράφει για σφάλματα. Γι' αυτά εγώ δέν καταλαβαίνω τίποτα. Καί τί νά ειπέις; Δέν υπάρχει άνθρωπος πού νά μήν έχει άμαρτίες. "Έτσι τó "καμε ο Θεός και οι όπαδοί τού Βολταίρου μάταια λένε τó έναντίον.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : Καί τί έννοείτε, "Αντών "Αντώνοβιτς, με τή λέξη άμαρτίες; "Αμαρτία από άμαρτία διαφέρει. "Εγώ φανερά σās δηλώνω ότι δέχομαι δώρα... Μά τί δώρα, σκυλάκια λαγωνικά... Αυτό διαφέρει πολύ.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Σκυλάκια ή άλλο πράμα, είναι τó ίδιο. "Όλα δωροδοκίες λέγονται.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : "Α, όχι, "Αντών "Αντώνοβιτς. Νά σās ειπώ εγώ ποιές είναι δωροδοκίες. "Αν, παραδείγματος χάριν, δεχτείς ένα παλτό, πού κοστίζει πεντακόσια ρούβλια, ή ή γυναίκα σου ένα σάλι...

ΕΠΑΡΧΟΣ : Τι σημαίνει πώς μόνο σκυλάκια δέχετε; Στο Θεό, όμως, δέν πιστεύετε, στήν έκκλησία δέν πατάτε τó πόδι σας. "Εγώ, όμως, στήν πίστη μου είμαι άκλόνητος, και κάθε Κυριακή πηγαίνω στήν έκκλησία. "Ενώ σεις... ώ, σās ξέρω, σās ξέρω. "Αμ' άρχίσετε μάλιστα νά μιλείτε για τή δημιουργία τού κόσμου, μου σηκώνονται οι τρίχες μου.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : Μάλιστα, κι όλ'αυτά τά "βγαλα άπ' τó μυαλό μου.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Σέ μερικές περιστάσεις είναι προτιμότεο νά μήν έχει κανείς καθόλου μυαλό παρά νά έχει πολύ. Καί τώρα σεις, Λουκά Λούκιτς, πού είστε έπόπτης των σχολείων, έχετε καθήκον νά φροντίζετε ιδιαίτέρως για τούς δασκάλους. Αυτοί, βέβαια, είναι μορφωμένοι άνθρωποι κι έχουνε σπουδάσει σέ διάφορα κολλέγια. "Έχουνε, όμως, και μερικές κακές συνήθειες, καθαρά δασκαλικές. "Ενας άπ' αυτούς, παραδείγματος χάριν, αυτός πού έχει ένα μούτρο γοντρό... Δέ θυμώμαι τ' όνομά του... Μόλις μπει στήν τάξη και καθίσει στήν έδρα, κάνει γροικμάτσες. Νά έτσι, τότε κρινετε μόνος σας πόσο άσχημο πράμα εί-

να τοῦτο. Ὁ κύριος ἐπιθεωρητῆς μπορεῖ νὰ τὸ πάρει γιὰ κοροϊδία. Κι ἀπ' αὐτὸ ὁ διάβολος ξέρει τί μπορεῖ νὰ βγεῖ.

ΛΟΥΚΙΤΣ : Δὲν ξέρω κι ἐγὼ τί νὰ κάμω μ' αὐτόν. Πόσες φορές τοῦ τὸ 'χω πεῖ. Ἐδῶ καὶ κάμποσες μέρες, ὅταν μῆλκε στὴν τάξη ὁ προϊστάμενός μας, ὁ δάσκαλος αὐτὸς ἔκανε μιά τέτοια γκριμάτσα, πού ποτὲ δὲν τὴν εἶχα ξαναδεῖ. Βέβαια, ὁ ἄνθρωπος τὸ 'καμε ἀπὸ καλὴ καρδιά, ἐμένα, ὅμως, μοῦ ἔγινε παρατήρηση. Δὲν εἶναι σωστό, στὴ νεολαία νὰ ἐμπνέονται φιλελεύθερες ἰδέες.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Καὶ γιὰ τὸ δάσκαλο τῆς ἱστορίας ἔχω νὰ σοῦ κάμω μερικὲς παρατηρήσεις. Σοφὸ κεφάλι. Αὐτὸ εἶναι φανερό. Καὶ γνώσεις ἔχει ἀπειρες. Διδάσκει, ὅμως, μὲ τόσο θερμὸ ζῆλο, πού πολλές φορές ξεγνᾶ τὸν ἑαυτοῦ του. Τὸν ἀκούσα μιά φορά. "Ὅσο μιλοῦσε γιὰ τοὺς Ἀσσυρίους καὶ Βαβυλωνίους, κάτι πῆγαινε ἀρχότανε. "Ὅταν, ὅμως, ἔφτασε στὸν Μέγα Ἀλέξανδρο, λὲς καὶ πῆρε φωτιά ἢ ἔδρα του. Πετᾶται ἀπάνω, ἀρπάζει τὴν καρέκλα του, τὴ χτυπάει στὸ πάτωμα καὶ τὴν κάνει κομμάτια. Βέβαια, ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἦτανε ἥρωας, δὲν ἔπεται, ὅμως, μ' αὐτὸ πὼς πρέπει νὰ σπάζουνε καὶ τίς καρέκλες. Ἀπ' αὐτὸ ζημιώνεται καὶ τὸ δημόσιο.

ΛΟΥΚΙΤΣ : Ἀλήθεια, εἶναι πολὺ θερμόαιμος. Ἐγὼ τοῦ τὸ 'χω εἰπεῖ πολλές φορές. Μοῦ ἀπαντᾷ: "Ὅπως θέλετε. Ἐγὼ, γιὰ χάρη τῆς ἐπιστήμης, θυσιάζω καὶ τὴ ζωὴ μου ἀκόμη".

ΕΠΑΡΧΟΣ : Ἀνεξερεύνητοι αἱ βουλαὶ τοῦ Κυρίου. Πάντα ἕνας ἔξυπνος ἄνθρωπος θά 'χει καὶ τὸ ἐλάττωμά του. Ἐνας θά μάθει, ἄλλος θά κάνει γκριμάτσες, ὁ ἕνας ἔτσι, ὁ ἄλλος ἄλλοιῶς.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ αὐτοὶ καὶ ὁ Διευθυντῆς τοῦ Ταχυδρομείου.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : Ἐξηγεῖστε μου, κύριοι, ποίος ὑπάλληλος ἐρχεται;

ΕΠΑΡΧΟΣ : Δὲν ἀκούσατε τίποτε;

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : Κάτι ἀκούσα ἀπὸ τὸν Πιὸρ Ἰβάνοβιτς Μπομπτοῖνσκι. Πρὸ ὀλίγου ἦτανε στὸ γραφεῖο μου.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Σεῖς, τί φρονεῖς γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα;

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : Τί φρονῶ; Πόλεμο θά 'χουμε μὲ τοὺς Τούρκους.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : Μωρέ!!! Ἀκριβῶς κι ἐγὼ τὸ ἴδιο σκεπτόμουν.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Μωρὲ μπράβο! Κ' οἱ δυὸ τὸ πετύχατε.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : Ἀλήθεια, θά 'χουμε πόλεμο μὲ τοὺς Τούρκους.

"Ὅλα αὐτὰ ὁ Γάλλος τὰ ὑποκινεῖ.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Ποῖον πόλεμο μὲ τοὺς Τούρκους; Ἀπλούστατα, ἐμεῖς τὴν ἔχουμε ἀσχημα κι ὄχι οἱ Τούρκοι. Μάθετε, πὼς ἔχω στὰ χέρια μου γράμμα.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : Ἄν εἶναι ἔτσι τὸ πράμα, τότε δὲ θά 'χουμε πόλεμο μὲ τοὺς Τούρκους.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Καὶ τότε πὼς τὰ βλέπετε τὰ πράματα, Ἰβάν Κούζμιτς;

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : Πὼς τὰ βλέπω; Σεῖς πὼς τὰ βλέπετε, Ἄντων Ἀντόνοβιτς;

ΕΠΑΡΧΟΣ : Νὰ σᾶς πῶ. Δὲν αἰσθάνομαι φόβο. Μὰ κάπως ἔτσι λιγάκι... Οἱ ἔμποροι καὶ οἱ κτηματίες, κάπως μὲ ἀνυσσοῦνε. Λένε, πὼς ἐγὼ τοὺς φέρομαι ἀσχημα. Ἐγὼ, μὰ τὸ Θεό, καὶ ἂν ἔπαιρνα κάτι τί ἀπὸ κανένα, τὸ 'κανα, σᾶς ὀρκίζομαι, χωρὶς κακία. Νομίζω... (Πιάνει τὸν Διευθυντῆ ἀπὸ τὸ χεῖρι καὶ τὸν τραβᾷ ἰδιαιτέρως). Νομίζω, πὼς κάποιος μ' ἔχει καταγγεῖλει. Γιατί σᾶς παρακαλῶ νὰ 'ρθεῖ Ἐπιθεωρητῆς; Ἀκούστε, Ἰβάν Κούζμιτς: Σᾶς εἶναι εὐκολο, γιὰ τὸ γενικὸ καλὸ, κάθε γράμμα πού περνᾷ ἀπὸ τὸ γραφεῖο σας, εἴτε φεύγει εἴτε ἐρχεται, νὰ τὸ ἀνοίγεται ἔτσι λιγάκι καὶ νὰ τὸ διαβάσετε, μήπως εἶναι καμιά καταγγελία; Ἄν δὲν γράφει τίποτα τὸ ξανασφαλίζεται...

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : Ξέρω, ξέρω. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ μὲ διδάξετε. Αὐτὸ τὸ κάνω ἀπὸ καιρὸ, ὄχι τόσο ἀπὸ πρόνοια, ὅσο ἀπὸ περιέργεια. Δὲν μπορεῖτε νὰ φαντασθεῖτε πόσο θέλω νὰ μαθαίνω τί γίνεται στὸν κόσμο. Μπορῶ νὰ σᾶς πῶ πὼς ἡ ἀνάγνωση αὐτὴ ἔχει πολὺ γούστο. Μὲ τί εὐχαρίστηση διαβάσετε μερικὰ γράμματα! Τί γούστο πού ἔχουν! Τί γούστο πού ἔχουν! Ὅποτε στὴν ἡμερῆρα «Τῆς ἡμερῆρα νέα τῆς Μόσχας», δὲν μπορεῖς νὰ διαβάσεις τόσες εἰδήσεις.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Λοιπὸν, πέστε μου, δὲν διαβάσατε τίποτε γιὰ κάποιον ὑπάλληλο, πού ἐρχεται ἀπὸ τὴν Πετρούπολη;

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : Ἀπ' τὴν Πετρούπολη, ὄχι, ἀπ' τὸ Σαράτωφ, μάλιστα. Κρίμα, πού δὲ διαβάσετε καὶ σεῖς αὐτὰ τὰ γράμματα. Εἶναι μερικὰ θαυμάσια. Ἐδῶ καὶ λίγες μέρες ἕνας ἀνθυπολοχαγὸς ἔγραφε τ' ἕνα φίλο του: «Περνῶ σὺν νὰ εἶμαι μέσα στὸν Παράδεισο. Κοριτσόπουλα μπόλικα, ἡ μουσικὴ παίζει...» περιγράφει μὲ μεγάλο αἶσθημα. Κράτησα τὸ γράμμα ἐπίτηδες καὶ τὸ 'χω μαζὶ μου. Μήπως θέλετε νὰ τὰς τὸ διαβάσω;

ΕΠΑΡΧΟΣ : Τώρα, δὲν ἔχουμε καιρὸ. Κάμετέ μου τὴ χάρη,

Ἰβάν Κούζμιτς, ἂν τύχει καὶ πέσει στὰ χέρια σας καμιά καταγγελία, χωρὶς πολλές φασαρίες, κρατεῖστε τη.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : Πολὺ εὐχαρίστητος.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : Προσέξτε μὴν βρεῖτε τὸ μεπλᾶ σας.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : Δὲ βαριέσαι.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Δὲν εἶναι τίποτα. Ἀρκεῖ μόνο τὸ πράμα νὰ μείνει μυστικό. Ἄμα μείνει μεταξύ μας, ἔτσι οἰκογενειακό, δὲν εἶναι τίποτα.

ΤΡΙΤΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ ἴδιοι, Ντομπτοῖνσκι καὶ Μπομπτοῖνσκι, μεγαλοκτιματίες. Καὶ οἱ δυὸ μπαίνουνε λαχανιασμένοι.

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ : Ἐνα σπουδαῖο νέο.

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ : Τί ἀπροσδόκητη εἰδηση.

ΟΛΟΙ : Τί συμβαίνει; Τί συμβαίνει;

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ : Ἐνα μεγάλο ξαφνικό. Καθὼς πηγαίναμε στὸ ξενοδοχεῖο...

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ (Τὸν διακόπτει) : Καθὼς πηγαίναμε μὲ τὸν Ντομπτοῖνσκι στὸ ξενοδοχεῖο.

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ (Τὸν διακόπτει) : Μὲ συγχωρεῖτε, Μπομπτοῖνσκι, ἐγὼ θά διηγηθῶ.

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ : Ἄ, ὄχι, μὲ συγχωρεῖτε... ἐγὼ... θά μοῦ ἐπιτρέψετε, θά μοῦ ἐπιτρέψετε... σεῖς δὲν ἔχετε ὕφος κατάλληλο.

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ : Σεῖς θά τὰ χάσετε, δὲν μπορεῖτε νὰ τὰ θυμηθεῖτε ὅλα.

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ : Τὰ θυμοῦμαι, μὰ τὸ Θεό, τὰ θυμοῦμαι. Μὴ μὲ διακόπτετε. Θά διηγηθῶ ἐγὼ, μὴ μὲ διακόπτετε. Σᾶς παρακαλῶ, κύριοι, κάμετέ μου τὴ χάρη, πέστε στὸν Ντομπτοῖνσκι νὰ μὴ μὲ διακόπτει.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Τέλος πάντων, γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, πέστε μας τί συμβαίνει. Ἡ καρδιά μου ἔφυγε ἀπὸ τὴ θέση της. Καθεῖστε, κύριοι, πάρτε καρέκλες! Ὅριστε, καρέκλα, Πιὸρ Ἰβάνοβιτς. ("Ὅλοι καθόνε γύρω-γύρω ἀπὸ τοὺς δυὸ). Λοιπὸν, τί συμβαίνει;

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ : Θά μοῦ ἐπιτρέψετε, θά μοῦ ἐπιτρέψετε, ὅλα θά σᾶς τὰ διηγηθῶ μὲ τὴ σειρὰ. Μόλις τὸ πρωὶ ἔφυγ' ἀπὸ σᾶς ὕστερ' ἀπὸ τὴν ταράχη πού πήρατε μὲ τὸ γράμμα πού λάβατε... Ναί... Τότε, λοιπὸν, ἔτρεξα... Μά, τέλος πάντων, μὴ μὲ διακόπτετε, Ντομπτοῖνσκι. Ὅλα, ὅλα τὰ ξέρω. Λοιπὸν, προσέξτε, σᾶς παρακαλῶ, ἔτρεξα στοῦ Καρόπκι. Κι ἐπειδὴ τὸν Καρόπκι δὲν τὸ πέτυχα στὸ σπίτι, γυρίζω πῶς στοῦ Ραστακόφσκι. Κι ἐπειδὴ δὲν βρῆκα καὶ τὸ Ραστακόφσκι στὸ σπίτι του τρέχω στὸν Ἰβάν Κούζμιτς, γιὰ νὰ τοῦ ἀναγγείλω τὰ νέα, πού μᾶς εἶπατε. Ὅταν ἐρχόμουν, λοιπὸν, ἀπὸ κεῖ, ἀπάντησα τὸν Ντομπτοῖνσκι.

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ (Τὸν διακόπτει) : Κοντὰ στὸ μαγαζάκι, πού πουλάει κρεατόπητες.

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ : Κοντὰ στὸ μαγαζάκι, πού πουλάει κρεατόπητες. Λοιπὸν, συναντήθηκα, ὅπως σᾶς εἶπα, μὲ τὸν Ντομπτοῖνσκι καὶ τοῦ λέω. «Ἀκούσατε τίποτε γιὰ τὸ νέο, πού ἔμαθε ὁ Ἄντων Ἀντόνοβιτς ἀπὸ ἐπίσημο καὶ ἀξιόπιστο γράμμα;» Ὁ Ντομπτοῖνσκι τὸ εἶχε μάθει πιά ἀπὸ τὴν καμαριέρα σας Ἀβντότα πού, δὲν ξέρω γιὰτί πήγαινε στοῦ Φίλιππ Ἀντόνοβιτς.

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ (Τὸν διακόπτει) : Μάλιστα, πήγαινε νὰ ζητήσει ἕνα μπουκαλάκι.

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ (Τὸν τραβᾷ ἀπὸ τὸ χεῖρι) : Νὰ ζητήσει ἕνα μπουκαλάκι κονιάκ. Οἱ δυὸ μας, λοιπὸν, ὁ Ντομπτοῖνσκι κι ἐγὼ τραβήξαμε γιὰ τὸν Ποτσετσούγεβα... Παρακαλῶ, Ντομπτοῖνσκι, μὴ μὲ διακόπτετε, μὴ μὲ διακόπτετε... Πηγαίναμε, λοιπὸν, στοῦ Ποτσετσούγεβα καὶ στὸ δρόμο ὁ Ντομπτοῖνσκι λέει: «Δὲ μπαίνουμε λιγάκι στὸ καπηλειό. Ἡ κοιλιά μου λιγάκι... Ἀπὸ τὸ πρωὶ δὲν ἔβαλα τίποτε στὸ στόμα μου καὶ μὲ κβει ἢ λῶδρα...». Αὐτὰ λοιπὸν μὲ τὴν κοιλιά τοῦ Ντομπτοῖνσκι... «Στὸ καπηλειό», λέει, «φέρανε κάτι σολωμούς τῆς ὥρας. Νὰ πάρουμε ἕνα μεζέ...» Δὲν προφτάσαμε νὰ μπουέμε μέσα καὶ ἔξαφνα ἕνας νέος...

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ (Τὸν διακόπτει) : Μὲ συμπαθητικὸ παρουσιαστικὸ καὶ κομψοφτυμένους.

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ : Μὲ συμπαθητικὸ παρουσιαστικὸ καὶ κομψοφτυμένους, ἐρχεται μέσα στὸ δωμάτιο καὶ στὴ φυσιογνωμία του φαίνεται βαθειὰ σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο τὸν μέταλλο), πολὺ-πολύ. Ἐγὼ, σὺν νὰ προαισθανόμουν καὶ λέω στὸν Ντομπτοῖνσκι. «Πιὸρ Ἰβάνοβιτς, ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τυχαῖο πρόσωπο. Μάλιστα, καὶ ὁ Ντομπτοῖνσκι σκέψη: Μεγάλια πράματα καὶ ἡ φυσιογνωμία του καὶ οἱ πράξεις του κι ἐδῶ (δείχνει μὲ

γεισθε σεις. Και δεν μπορείτε να διηγείσθε. Σας λείπει ένα δόντι και η όμυλία σας βγαίνει σαν σφύριγμα... «Αυτός ο νέος», λέει, μείναι υπάλληλος, έρχεται από την Πετρούπολη και λέγεται 'Ιβάν' Αλεξάνδροβιτς Χλεστοκώφ. Πηγαίνει στο Κυβερνείο του Σαράτωφ. Και τι παράξενα φερσίματα που έχει. Είναι μιάμιση βδομάδα, που μένει στο ξενοδοχείο μου, χωρίς να βγαίνει καθόλου έξω. Όλα τα παίρνει βερσέ, χωρίς να πληρώνει ούτε ένα καπνίκι». Μόλις μου είπε αυτά, άμέσως έγω σκέφθηκα και λέω στον Ντομπτσίνσκι. «Έ!»

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: "Όχι! Μπομπτσίνσκι. Αυτό το "Ε" το έπλα έγω.

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Στην άρχη, σεις το είπατε, έπειτα, όμως, το έπλα κι έγω. Σκεπτόμαστε, λοιπόν: «Τί να θέλει αυτός και κάθεται εδώ πέρα, αφού ο δρόμος του είναι για το Σαράτωφ; Χωρίς άλλο υπάλληλος είναι».

ΕΠΑΡΧΟΣ: Τι είδους υπάλληλος;

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: 'Υπάλληλος... 'Επιθεωρητής. Δέ μās είπατε πώς πήρατε γράμμα γι' αυτόν;

ΕΠΑΡΧΟΣ (Φοβισμένος): Τι λέτε, καλέ; Μέγας είσαι κύριε! Δεν πιστεύω να είναι ο 'Επιθεωρητής.

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Αυτός είναι! Και ξέρετε, ούτε χρήματα πληρώνει, ούτε φεύγει. Ποιός άλλος μπορεί να είναι απ' αυτόν; Και το διαβατήριό του γράφει για το Σαράτωφ.

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Αυτός, αυτός είναι, μά το Θεό. Τέτοιος παρατηρητικός άνθρωπος. Όλα, όλα τα εξετάζει. Μās είδε πού τρώγαμε σολωμό. Δέ σηκωνει τα μάτια του από το πιάτο μας, όταν τρώγαμε. Έμένα, τί να σās πώ, μ' έπιασε φόβος.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Κύριε έλεησον ημās τους άμαρτωλούς. Και σε ποιό δωμάτιο μένει;

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Νούμερο πέντε, από κάτω από τη σκάλα.

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Στο ίδιο άκριβώς δωμάτιο, που έμεναν πέρσι κατι αξιωματικοί που τσακωθήκανε.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Κι έχει πολύ καιρό εδώ;

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Δυό βδομάδες.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Δυό βδομάδες; ('Ιδιαιτέρως). Παναγιά μου, βοήθησε! Σ' αυτές τις δυό βδομάδες και τί δεν έγινε. 'Η γυναίκα ενός υπαξιωματικού έφαγε ξύλο. Οι φυλακισμένοι μένανε νηστικοί. Οι δρόμοι βρώμικοι. Ντροπή, ντροπή! (Πιάνει το κεφάλι του με τα δυό του χέρια). Αίσχος.

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ: Και τί πρέπει να γίνει, 'Αντών 'Αντωνόβιτς; Νομίζω πώς πρέπει να πāμε όλοι στο ξενοδοχείο έν πομπή και παρατάζει.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ: "Όχι, όχι. Πρέπει να βάλουμε εμπρός τους κληρικούς και τους εμπόρους. Νά και στο βιβλίο "Έργα του 'Ιωάννου Μασώνου...»

ΕΠΑΡΧΟΣ: "Όχι, όχι. 'Αφείστε σε μένα τη δουλειά. Έχω περάσει πολλές φουρτούνες στη ζωή μου. Όλα πέρασαν, μάλιστα πολλές φορές μου είπανε κι ευχαριστώ. 'Ο Θεός θα μās βοηθήσει και τώρα. (Στόν Μπομπτσίνσκι). Μās είπατε πώς είναι νέος.

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Νέος είκοσιτριών χρονών. Το πολύ πολύ είκοσιτεσσάρων.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Τόσο το καλύτερο. Το νέο εύκολα τον φέρνει στα νερά σου. Δυστυχώς είναι να έχεις να κάνεις με κανένα γεροδιάβολο. 'Ο νέος πάντα είναι επιπόλαιος. Σεις, κύριοι, ό καθένας στα καθήκοντά του. Έγω θα πάω μόνος μου ή με τον Ντομπτσίνσκι στο ξενοδοχείο για να πληροφορηθούμε τάχα πώς περνούν οι ξένοι! 'Ε! Μίσκα!

ΜΙΣΚΑ: Τι αγαπάτε;

ΕΠΑΡΧΟΣ: Τρέξε άμέσως στόν υπαστυνόμο. 'Αλλ' όχι, σ' μου χρειάζεσαι. Πές σε κανέναν άλλον να τρέξει στόν υπαστυνόμο, να τ' ου κεί να 'ρθει άμέσως εδώ.

('Ο Σφηστύνωφ φεύγει τρεχάτος).

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ: Πāμε, πāμε, 'Αμμωσ Φεδώροβιτς! Δεν είναι παράξενο να μās βρει καμιά συμφορά!

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ: Σ' ου, τί άνάγκη έχεις να φοβάσαι; Οι άρρωστοί σου φορούνε σκούφιες καθαρές.

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ: Τί σκούφιες μου ψάλεις; 'Ο κανονισμός γράφει να δίνουμε στους άρρώστους σουπά από κρέας, και σ' όλους τους διαδρόμους του νοσοκομείου είναι τέτοια βρώμα από κουνουπίδι, που κρατείς τη μύτη σου.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ: Σ' αυτό το ζήτημα έγω είμαι ησυχος. Δέκα πέντε χρόνια είμαι ειρηνολόγος, και άν ρίξει κανείς μιά ματιά στις δικογραφίες, θα ιδεί πώς ούτε αυτός, ούτε ό Σολομών δεν μπορεί να ξεχωρίσει το δικιο απ' τ' άδικο. ('Ο Ειρηνολόγος, ό 'Επόπτης τών φιλανθρωπικών καταστημάτων, ό 'Επόπτης τών σχολείων, ό Διευθυντής του ταχυδρομείου, φεύγουνε, στην πόρτα, όμως, πέφτουνε πάνω στόν Κλητήρα, που ξαναγυρίζει).

ΤΕΤΑΡΤΗ ΣΚΗΝΗ

ΕΠΑΡΧΟΣ: Το άμάξι κάτω είναι;

ΜΙΣΚΑ: Κάτω.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Τρέξε στο δρόμο... 'Αλλ' όχι, περίμενε! Τρέξε να

μου φέρεις... Καί... Οι άλλοι πού είναι; Μόνος σου είσαι; 'Εγω διέταξα να είναι εδώ και ό Προχώρωφ. Πού είναι ό Προχώρωφ;

ΜΙΣΚΑ: 'Ο Προχώρωφ είναι στην άστυνομία, μά δεν είναι σε κατάσταση να κάμει ύπηρεσία.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Γιατί;

ΜΙΣΚΑ: Γιατί έτσι. Τόν φέρανε πρωί - πρωί μισοπεθαμένο. 'Ηπια δυό μπουτίλιες βότκα και μέθυσε άσχημα.

ΕΠΑΡΧΟΣ: 'Αχ, Θεέ μου, Θεέ μου. (Πιάνει το κεφάλι του με τα δυό του χέρια). Τρέξε γρήγορα στο δρόμο. 'Αλλ' όχι, τρέξε γρήγορα στο δωμάτιό μου. Τ' άκούς; Και φέρε μου από κεί το σπαθί μου και το καινούργιο καπέλλο μου. Λοιπόν, Ντομπτσίνσκι, πāμε.

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Κι έγω, κι έγω... Θα μου επιτρέψετε και μένα, 'Αντών 'Αντωνόβιτς.

ΕΠΑΡΧΟΣ: "Όχι, όχι. Δεν είναι δυνατόν, δεν είναι δυνατόν! Δεν είναι σωστό. 'Αλλωστε δεν χωρείτε και στο άμάξι.

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Δεν πειράζει, δεν πειράζει. Μπορώ να τρέχω με τα πόδια από πίσω σας. 'Ετσι, λιγάκι να δώ από καμιά χαραμάδα τής πόρτας, πώς είναι αυτός, τί κάνει...

ΕΠΑΡΧΟΣ (Παίρνει το σπαθί από τον κλητήρα): Τρέξε άμέσως και πάρε δέκα άντρες... Και καθένας τους άς πάρει... 'Αχ, μωρέ, πώς είναι τσουγκρανισμένο το σπαθί μου. 'Ο καταραμένος ό 'Αβντούλιν, ό έμπορος, βλέπει τα χάλια του και δέ μου στέλνει καινούργιο. Τί πονηρός κόσμος! Είμαι βέβαιος πώς ό κατεργαρός κάποιου άναφορά έτοιμάζουν ύπουλα ύπουλα... 'Ας πάρει ό καθένας στα χέρια του από ένα δρόμο... Νά πάρει ό διάβολος, από μιά σκουπια ήθελα να είπω, και να σκουπίσουν καθαρά καθαρά όλο το δρόμο, που πηγαίνει στο ξενοδοχείο... Τ' άκούς; Πρόσεξε καλά! Σέ ξέρω τί πράμα είσαι. Προσοχή. Το ξέρω πώς κλέβεις άσημένα κουταλάκια και τα χώνεις στις μπότες σου. Τ' αυτιά μου έμένα άκούν σαν του λαγού... Τί του' στίες του έμπόρου Τερνιάγσφ; 'Ε: Αυτός σου χάρισε για τη στολή του δυό πήχεις ύφασμα και σ' του' κλέψες όλο το τόπι. 'Εχε το νου σου. Πήγαυνε τώρα.

('Ο Κλητήρας φεύγει).

ΠΕΜΠΤΗ ΣΚΗΝΗ

Οι ίδιοι και ό 'Υπαστυνόμος.

ΕΠΑΡΧΟΣ: 'Α, Στέπαν 'Ηλιτς! Για όνομα του Θεού, πέστε μου τί γινήκατε. Σās χάσαμε. Τί διαολοφέρσιμο έν' αυτό;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ: 'Απ' έξω από την πόρτα σας ήμουνα, κύριε ξπαρχε.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Λοιπόν, άκούστε, Στέπαν 'Ηλιτς! Κάποιος υπάλληλος ήρθε από την Πετρούπολη. Τί έχετε ενεργήσει σχετικώς;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ: "Όπως έδιατάξατε. 'Εστειλα τόν κλητήρα Πουγκοβίτσιν με δέκα άνθρώπους να καθαρίσουνε τα πεζοδρόμια.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Και τόν Ντερζιμόβντα, πού τόν στείλατε;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ: 'Επιασε κάπου πυρκαγιά και τόν έστειλα να την σβήσει.

ΕΠΑΡΧΟΣ: 'Ο Προχώρωφ είναι μεθυσμένος, πώς;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ: Στις διαταγές σας, μεθυσμένος.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Και πώς τού το έπιτρέψατε;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ: Χθές έγινε κάποιος καυγās έξω από την πόλη και πήγε να έπαναφέρει την τάξη και γύρισε στουπί στο μεθύσι.

ΕΠΑΡΧΟΣ: 'Ακούστε, άκούστε τί έχετε να κάνετε... 'Ο κλητήρας Πουγκοβίτσιν είναι ψηλού άναστήματος. 'Ας σταθει, λοιπόν, αυτός, έτσι για φηγούρα, στη γέφυρα. Νά σκουπισθει γρήγορα ό περιβόλος, πού είναι κοντά στο παπουτσιδικο... 'Αχ, Θεέ μου, έχασα πώς κοντά στόν περιβόλο αυτόν έστειλα κι άδειάσανε σαράντα κάρα, δεν τα σηκώνουν. Τί άβλια πόλη! Πώς διάβολο μου 'ρθε και τα 'στειλα εκεί, χαθήκανε τόσες γειτονιές! ('Αναστενάζει).

"Ακουσ' εδώ, άν τύχει και ρωτήσει ό υπάλληλος αυτός την ύπηρεσία, άν είναι ευχαριστημένοι, όλοι να φωνάζουν. «Καθ' όλα ευχαριστημένοι, έξοχώτατε». 'Αν κανένας τολμήσει και κάνει παράπονα, άλιμόνό του. Θα τόν κάνω πού να... 'Ω, ώχ, ώχ, άμαρτίες πού έχω. (Παίρνει κατά λάθος αντί το καπέλλο την καπελιέρα). Κάμε, Θεέ μου, να τελειώσει γρήγορα αυτή ή ιστορία και θα σου άνάψω ένα κερί τέτοιο, που δεν τό'χει κανείς άναμένο ως τώρα. Θ' άγγαρέψω αυτούς τους κατεργαρούς τους εμπόρους να μου προμηθεψει ό καθένας από τρεις οκάδες κερί. 'Αχ, Θεέ μου, Θεέ μου! Πāμε, Ντομπτσίνσκι. ('Αντι τού καπέλλου του, προσπαθει να φορέσει τη χάρτινη καπελιέρα).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ: Κύριε 'Επαρχε, φορέσατε το κουτί, εδώ είναι το καπέλλο σας.

ΕΠΑΡΧΟΣ (Πετā το κουτί): Στο διάβολο για κουτί. 'Ακούσ' εδώ, άν ρωτήσει γιατί δεν τελειωσε ή έκκλησία του νοσοκομείου, να πείτε πώς ή έκκλησία χτίστηκε, μά κάτκε. Γι' αυτό το ζήτημα, έγω έκανα και άναφορά. Προσέξτε καλά μήν το λησμονήσει κανείς και είπει

πὼς δὲν ἄρχισε ἀκόμα. Πᾶμε, πᾶμε, Ντομπτσίνσκι. (Φεύγει καὶ ξαναγυρίζει). Ἀκούστε ἐδῶ. Νὰ μὴ βγεῖ κανένας στρατιώτης στὸ δρόμο χωρὶς νὰ ἔχει πλήρη τὴ στολή του. Αὐτοὶ οἱ παλιάνθρωποι βγαίνουν στὸ δρόμο μὲ τὸ πουκάμισο μόνο καὶ τὸ μανδύα. Ἀπὸ κάτω, τίποτε. (Φεύγουν ὄλοι).

ΕΚΤΗ ΣΚΗΝΗ

Ἡ Ἄννα Ἀντρέγιεβνα καὶ ἡ Μαρία Ἀντωνόβνα τρέχουνε στὴ σκηνή.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ: Ποῦ εἶναι; Ποῦ πήγανε; Ἀχ, Θεέ μου! (Ἀνοίγει τὴν πόρτα). Ἀντὼν Ἀντωνσκα. (Τρέχει στὸ παράθυρο καὶ φωνάζει). Ἀντὼν, ποῦ πᾶς; Τί, μήπως ἤρθε ὁ Ἐπιθεωρητής; Ἐχει μουστάκια; Τί εἶδους μουστάκια;

ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΕΠΑΡΧΟΥ: Ἐπειτα, ἔπειτα, ἀγάπη μου!
ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ: Ἐπειτα, ὀρίστε μας! Ἐπειτα; Δὲ θέλω ἔπειτα. Ἐνα λόγο μόνο πές μου. Συνταγματάρχης εἶναι, ἔ; (Μὲ περι-

φρόνηση). Ἐφυγε. Ἐννοια σου καὶ θὰ μοῦ τὸ πληρώσεις. Ὅλο ἔτσι μοῦ τὰ κάνεις! «Ἀγάπη μου, ἀγάπη μου, ἀμέσως», ἀκούτε ἀμέσως. Καὶ ὄλ' αὐτὰ ἐσὺ τὰ φταῖς. (Ἀποτείνεται στὴν κόρη της). «Μαμάκα μου, μαμάκα μου, μιὰ στιγμή νὰ καρφώσω πίσω τὴν κοιτίδα μου, μιὰ στιγμή». Ὅριστε τώρα. Τίποτε δὲ μάθαμε. Καὶ ὄλα γι αὐτὴ τὴν καταραμένη σου κοκεταρία. Ἀκουσες πὼς ἦταν ἐδῶ ὁ διευθυντής τοῦ Ταχυδρομείου καὶ δὸς του μπροστὰ στὸν καθρέφτη καμώματα. Σοῦ περνάει ἰδέα πὼς γιὰ σένα τριγυρίζει, κακομοῖρα μου; Μόλις γυρίσεις τὴν πλάτη σου, αὐτὸς σὲ κοροϊδεύει.

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ: Τί νὰ γίνῃ, μαμάκα μου; Σὲ κάνα-δυὸ ὥρες θὰ τὰ ξέρουμε ὄλα.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ: Σὲ δυὸ ὥρες; Εὐχαριστῶ πολὺ. Μὲ ὑποχρέωσες μὲ τὴν ἀπάντησή σου! Καλὰ ποῦ δὲ μοῦ εἶπες καὶ σὲ δυὸ μῆνες. (Κρεμιάται στὸ παράθυρο). Ἐ, Ἄβντότα! Μὴν ἀκουσες ἂν ἤρθε κανένας;... Ἐ; Δὲν ἀκουσες;... Τί βλάκας!... Δὲν μπόρεσες νὰ μάθεις; Ἐ... Φύγανε γρήγορα; Μποροῦσες νὰ τρέξεις ἀπὸ πίσω ἀπὸ τὸ ἀμάξι. Τρέξε γρήγορα, τρέξε. Ἀκούς; Τρέξε, ρώτα ποῦ πήγανε. Ρώτα καλὰ. Ποῖός εἶναι αὐτὸς ποῦ ἤρθε, πὼς εἶναι. Τ' ἀκούς; Κοίταξε ἀπὸ καμιά χαραμάδα τί μάτια ἔχει, μαῦρα ἢ γαλανὰ, καὶ στὴ στιγμή νὰ ρθεῖς πίσω νὰ μοῦ πείς. Τ' ἀκούς; Τρέξε γρήγορα, τρέξε, τρέξε. (Φωνάζει ὡς τὴ στιγμή ποῦ πέφτει ἡ αὐλαία. Ἡ αὐλαία κρύβει καὶ τίς δυὸ, ποῦ στέκονται στὴ σκηνή).

ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΡΑΞΗ

ΠΡΩΤΗ ΣΚΗΝΗ

Μικρὸ δωμάτιο στὸ ξενοδοχεῖο. Κρεβάτι, τραπέζι, βαλίτσα, ἄδεια ὑποτίλια, βούρτσα τῶν ρούχων καὶ λοιπά.

ΟΣΗΠ (Ξαπλωμένος στὸ κρεβάτι τοῦ κυρίου του): Νὰ πάρει ὁ διάβολος, ἔχω μιὰ λέρδα, ἀκούω κάτι γουργουρητὰ στὴν κοιλιὰ μου, ἂν νὰ παίζει ταμποῦρλο ἕνα ὀλόκληρο σύνταγμα. Ἀχ, μωρέ, δὲ θὰ γτάσουμε στὸ σπίτι μας! Ἐχουμε δυὸ μῆνες ποῦ φύγαμε ἀπ' τὴν Πετρούπολη. Σκόρπισε ὁ φιλαράκος ἐδῶ καὶ ἐκεῖ τὰ λεφτὰ στὸ δρόμο καὶ ὥρα κάθεται μὲ τὴν οὐρὰ μαζεμένη. Καὶ νὰ μᾶς μένανε τουλάχιστο ἂ νὰῦλα! Ποῦ τέτοιο πράμα! Καὶ δὲν τοῦ φτάνουν αὐτὰ, θέλει νὰ ἔλνει καὶ τὴ φιγούρα του σὲ κάθε πόλη. «Ἐ, Ὅσηπ, πήγαινε, κοίταξε αὐτὰ τὸ δωμάτιο. Πρόσεξε νὰ βρεῖς τὸ πιὸ καλὸ καὶ παράγγειλε τὸ πιὸ καλύτερο γεῦμα». Μόλις πατήσῃ τὸ πόδι του σ' ἕνα μέρος, γνωρίζεται μὲ διαφόρους ἀνθρώπους καὶ ἀμέσως στρώνεται στὰ χαρτιά. Κι ὄλο γάνει. Ἄ, βαρέθηκα τέτοια ζωὴ! Τί ὥραϊα ποῦ εἶναι οἱ χωριὸ! Ἦ βλέπει, βέβαια, κανεὶς ἐκεῖ κόσμο πολὺ, μὰ δὲν ἔχει καὶ πολλές φρονιδες. Ἐχει τὴ γυναικοῦλα σου, ξαπλώνεσαι ὀλόκληρη μέρα κοντὰ τὸ τζάκι, καὶ ἂς κλαίει ποῦ τὰ ἔχει. Βέβαια, στὴν Πετρούπολη εἶναι ἰὸ καλὰ, δὲ λείει κανεὶς τὸ ἐναντίον, μὰ πρέπει νὰ ἔχεις καὶ ψιλὰ. Ὁ-ζία ζωὴ, πολιτισμένη. Θέατρα, σκυλιὰ ποῦ χορεύουνε καὶ ἔ,τι θέλεις. Ὅλος ὁ κόσμος σοῦ μιλεῖ μὲ λεπτότητα. Περνᾶς ἀπὸ τὴν ἀγορὰ καὶ κούς τοὺς ἐμπόρους νὰ σοῦ φωνάζουνε. «Εὐγενέστατε». Μπαίνεις σὲ ἔρκα; Ὁ ἔχεις δίπλα σου κάποιον καλὸ ἄνθρωπο, ὑπάλληλο νὰ ποῦμε. Ἐλεῖς συντροφιά; μπαίνει στὸ πρῶτο μαγαζί, ποῦ θὰ τύχει μπροστὰ σου. Ἐ, ἐκεῖ, λοιπόν, θ' ἀκούσεις λογιῶ λογιῶ ἱστορίες. Ἄλλος θὰ πηγαίνει γιὰ πολέμους, ἄλλος γιὰ τ' ἀστέρια τοῦ ἄρκανοῦ, ὄλα σὰν νὰ τὰ λέπεις στὴν πλάτη σου. Καμιά φορὰ σὲ κοιτάζει γλυκὰ-γλυκὰ καὶ καμιά καμαριερούλα. Ψυχὴ μου! (Χαμογελᾷ καὶ κινεῖ τὸ κεφάλι). Ὅλο ἀριστοκρατία. Ἀσχημο λόγο δὲν ἀκούς ποτέ. Ὅλοι σοῦ μιλοῦ-: μὲ τὸ σᾶς καὶ μὲ τὸ σεῖς. Στενοχωρέθηκες; Παίρνεις ἐν' ἀμάξι καὶ ξαπλώνεσαι μέσα σὰν ἄργοντας. Δὲ θέλεις νὰ πληρώσεις; Ὅλα τὰ πένια ἔχουν αὐλόπορτες, πηδᾶς ἀπὸ τ' ἀμάξι, μπαίνεις σὲ μιὰ αὐλό-: ρτα καὶ βγαίνεις ἀπ' τ' ἀντίθετο μέρος. Ἐρεῦγεις μὲ τέτοιο τρόπο, ὡς κανένας διάβολος δὲ μπορεῖ νὰ σὲ βρεῖ. Ἐνα πράμα μόνο εἶναι γρηγο. Τὴ μιὰ μέρα μπορεῖς νὰ σκάσεις ἀπὸ τὸ πολὺ φαί καὶ τὴν ἄλ-: νὰ πεθάνεις ἀπὸ τὴν πείνα, ὅπως τώρα καλὴ ὥρα. Καὶ σ' ὄλ' αὐτὰ-: λὸς φταῖς; Λύττος. Ὁ πατέρας του τοῦ στέλνει χρήματα, γιὰ νὰ πε-: ἴσει, καὶ αὐτὸς ἀμέσως γλέντι, ἀμαξάδες, θέατρα καὶ σὲ μιὰ βδομάδα: στέλνει στὰ παλιτζιδικὰ νὰ πουλήσῃ τὸ καινούργιο ρόκκο του. καμιά φορὰ πουλεῖ καὶ τὰ πουκάμισά του ἀκόμη. Μὰ τὸ Θεό, ἀ-: βεια. Καὶ τί, ἐκατὸν πενήντα ρούβλια καὶ νὰ τὸ πουλήσῃ γιὰ εἰκοσι-: ἅ παντελὸν του τὸ πουλεῖ γιὰ τὸ τίποτε. Καὶ γιὰτὶ ὄλ' αὐτὰ; Γιατὶ: ν κάνει καμιά δουλειά. Ἀντὶ νὰ δουλεύει καὶ αὐτὸς κάπου, ὄλο: ἐντι καὶ χαρτιά τὸ ἔχει. Ἐ, καὶ ἂν τὰ ἤξερε αὐτὰ ὁ γεροαφέντης μου!

Θὰ τοῦ σήκωνε τὸ πουκάμισο καὶ θὰ τοῦ τίς ἔβρεχε στὸν πσινοῦ του ἔτσι, ποῦ θὰ ξυνότανε τέσσερις μέρες. Νὰ τώρα τί πάθαμε. Μᾶς εἶπε ὁ ξενοδόχος, πὼς ἂν δὲν τοῦ πληρώσουμε ὄσα τοῦ χρωστοῦμε, δὲ θὰ μᾶς δώσει πιά νὰ φᾶμε. (Ἀναστενάζει). Ἀχ, Θεέ μου, νὰ εἶχα ἕνα πλάφι! Μοῦ φαίνεται πὼς μποροῦσα νὰ φάω ὄλον τὸν κόσμο... Χτυ-: ποῦνε. Χωρὶς ἄλλο αὐτὸς θὰ εἶναι. (Σηκώνεται βιαστικὰ ἀπὸ τὸ κρε-: βᾶτι).

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΚΗΝΗ

Ὅσηπ καὶ Χλεστακώφ.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Νά, πάρε αὐτὰ. (Τοῦ δίνει τὸ καπέλλο του καὶ τὸ μπασιονάκι του). Πάλι κυλίστηκες στὸ κρεβάτι μου;
ΟΣΗΠ: Ἐγώ; Θεὸς νὰ φυλάξῃ! Μήπως δὲν ἔχω ἰδεῖ ποτέ στὴ ζωὴ μου κρεβάτι;
ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Ἄς ψέματα. Ξαπλώθηκες. Δὲν τὸ βλέπω ἐγὼ ποῦ εἶναι ἄνω-κάτω;
ΟΣΗΠ: Δὲ μοῦ χρειάστηκε κρεβάτι. Ἡ μήπως δὲν ξέρω τί εἶναι κρεβάτι; Δόξα σοὶ ὁ Θεός, ἔχω πόδια καὶ μπορῶ νὰ στέκομαι ὀρθός. Γιατὶ νὰ ξαπλωθῶ στὸ κρεβάτι σου;
ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Περπατεῖ μέσα στὸ δωμάτιο): Γιὰ κοίταξε, στὸ πακέτο εἶναι ὁ καπνός;
ΟΣΗΠ: Ποῦ νὰ βρεθεῖ καπνός. Εἶναι τώρα τέσσερις ἡμέρες, ποῦ κάπνισες καὶ τὸ τελευταῖο τσιγάρο.
ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Περπατεῖ καὶ σφίγγει τὰ χεῖλη του. Τέλος, λέει μὲ δυνατὴ φωνή): Ἐ, Ὅσηπ, ἄκουσε.
ΟΣΗΠ: Διατάξτε.
ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Μὲ φωνὴ οὔτε δυνατὴ, οὔτε ἀποφασιστικὴ, παρὰ λίγο παρακλητικὴ): Πήγαινε ἐκεῖ.
ΟΣΗΠ: Ποῦ;
ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Μὲ τὴν ἴδια φωνή): Κάτω στὸ μπουφέ... Πέσ' του... νὰ μοῦ δώσει νὰ φάω.
ΟΣΗΠ: Ὅχι, δὲν πάω.
ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Καὶ πὼς τολμᾶς, βλάκα;
ΟΣΗΠ: Νά, ἔτσι, δὲν πηγαίνω. Μὰ καὶ νὰ πάω, τίποτε δὲν βγαί-: νει. Ὁ ξενοδόχος μοῦ τὸ εἶπε καθαρὰ καὶ ἔαστερα πὼς φαί δὲν μᾶς: δίνει πιά.
ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Καὶ πὼς τολμᾶ νὰ μὴ δίνει; Τί κουταμάρες εἶν' αὐτές;
ΟΣΗΠ: Μοῦ εἶπε πὼς θὰ πᾶει καὶ στὸν Ἐπαρχο ἀκόμη. Εἶναι: τώρα τρεῖς βδομάδες, ποῦ δὲν πληρώνεις. Μοῦ λέει πὼς εἰμαστε κα-: τεργαροῖ. Μοῦ λέει «σὰν καὶ σᾶς ἔχουμε πολλοὺς ἰδιωμένα».

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Καί σύ, ζῶον, εὐχαριστήθηκες, πού τά 'κουσες δλ' αὐτά καί μου τὰ ξαναλές.

ΟΣΗΠ: Μοῦ λέει: «Ἔτσι μπορεῖ ὁ καθένας νά κάνει. Νά 'ρχεται νά τρώει, καί νά πίνει, νά βάνει χρέη καί νά μή μπορεῖς νά τόν διώξεις». «Ἐγώ», λέει, «δέν ἀστειεύομαι, θά σᾶς καταγγεῖλω στήν ἀστυνομία καί δέν τήν γλυτώνετε, τῆ φυλακή».

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Ἄρκει, βλάκα, ἀρκει. Πήγαινε γρήγορα καί πές του...

ΟΣΗΠ: Καλύτερα εἶναι νά στείλω ἐδῶ τόν ἴδιο τόν ξενοδόχο.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Τί χρειάζεται αὐτός ἐδῶ; Πήγαινε σύ καί μιλήσε του.

ΟΣΗΠ: Ἔγεις δίκιο, ἀφέντη.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Πήγαινε, λοιπόν, πού νά σέ πάρει ὁ διάβολος. (Ὁ Ὅσηπ φεύγει).

ΤΡΙΤΗ ΣΚΗΝΗ

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Μόνος): Τί τρομερή πείνα πού 'χω. (Κάθεται στήν καρέκλα). Ἔκανα ἓνα περίπατο μέ τήν ἐλπίδα πῶς θά μου πέραγε ἡ πείνα. Μά δέ βαριέσαι, πού νά περάσει. Ὅχι, νά πάρει ὁ διάβολος, δέν περνάει. Ἄν δέν ἐμπλεκᾶ στήν Πλέξα, θά μ' ἔφταναν τὰ χρήματα ὡς τὸ σπίτι μου. Ὁ λοχαγός τοῦ πεζικοῦ μ' ἔκλεβε γιά καλά. Μ' ἔκλεβε τὸ κτήνος στὸ Φαραῶ. Ἐνα τέταρτο τῆς ὥρας ἂν ἐπαίζα ἀκόμη, θά τὰ 'χανα ὅλα. Τί οἰχαμένη πόλη! Τίποτε βερεσέ δὲ δίνουμε! (Περατεῖ καί σφυρίζει). Μά δέν ἐρχεται κανένας;

ΤΕΤΑΡΤΗ ΣΚΗΝΗ

Χλεστακώφ, Ὅσηπ καί Ὑπηρέτης τοῦ ξενοδοχείου.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ: Τ' ἀφεντικό μου μέ διάταξε νά σᾶς ρωτήσω τί ἀγαπάτε;

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Γειά σου, ἀδερφοῦλη. Τί γίνεσαι; Πῶς εἶν' τὰ κέφια;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ: Δόξα σοι ὁ Θεός, καλά.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Πῶς πᾶν οἱ δουλειές, καλά;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ: Δόξα σοι ὁ Θεός, καλά.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Ἔχετε πολλούς ξένους;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ: Ἄρκετούς.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Ἄκουσε, ἀγαπητέ μου. Ἀκόμη δὲ μου 'φεραν τὸ γεῦμα. Κάνε γρήγορα, σέ παρακαλῶ, καί φέρτο μου. Βιάζομαι. Ἔχω κάποια δουλειά ἔπειτα ἀπὸ τὸ φαγητό.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ: Τ' ἀφεντικό εἶπε νά μή σᾶς δώσουμε φαγητό. Μάλιστα σήμερα ἤθελε νά σᾶς καταγγεῖλει στὸν Ἐπαρχο.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Μά τί νά καταγγεῖλει; Γιά σκέψου καί σύ, ἀγαπητέ μου. Ἔχω ἀνάγκη νά φάω. Δέν μπορῶ νά ψοφήσω ἀπὸ τὴν πείνα. Τ' ἀκούς; Θέλω νά φάω, δέν ἀστειεύομαι.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ: Πολύ καλά. Μά τ' ἀφεντικό μου λέει. «Δέν θά τοῦ δώσω νά φάει, ἂν δὲ μου πληρώσει ἐκεῖνα πού μου χρωστάει». Τί νά σοῦ κάμω ἐγώ, αὐτὰ λέει τ' ἀφεντικό.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Ἐλα, ἔλα, ἄσε τ' ἀστεῖα. Προσπάθησε νά τὸν καταφέρεις.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ: Καί τί νά τοῦ πῶ;

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Νά τοῦ ἐξηγήσεις στὰ σοβαρὰ πῶς ἐγώ ἀνάγκη νά φάω. Μήπως νομίζει πῶς εἶμαι χωριάτης σὰν κι αὐτόν, πού καί νά μή φάει μιὰ μέρα, δέν πειράζει; Ὅριστε μας.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ: Πολύ εὐχαρίστως, θά τοῦ μιλήσω.

ΠΕΜΠΤΗ ΣΚΗΝΗ

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Μόνος): Πολύ ἄσχημα τὴν ἔχουμε, ἂν δέν μοῦ δώσει τίποτε νά φάω. Ποτὲ δέν εἶχα τέτοια ὑρεξή. Καί μήπως ἔχω κανέναν ρούχο γιὰ πούλημα; Νά πουλήσω τὸ πανταλόνι μου; Ὅχι, προτιμῶ νά ψοφήσω ἀπὸ τὴν πείνα παρά νά κάμω τέτοιο πράμα. Θέλω νά φτάσω σπίτι μου μέ ρούχα πρωτενουσιάνικα. Κρίμα νά μὴ μοῦ δώσει ὁ Ἰογήμ τὴν ἀμαζά του μέ ἐνοίκιο. Τί ἄμορφα θά 'φτανᾶ στὸ σπίτι μου μ' ἓνα τέτοιο ἀμάξι! Θά περνοῦσα ἀπὸ τὴ βίλλα κανενὸς γείτονα μέ τὰ φανάρια ἀναμμένα, μέ τὸν Ὅσηπ ἀπὸ πίσω μέ λιβρέα. Ψυχῆ

μου, μεγαλειό! Ὅλοι θά κρεμιόντουσαν ἀπὸ τὰ παράθυρα. Καί θά ρωτοῦσαν: «Μωρὲ ποῖός εἶναι τοῦτος; Ποιός εἶναι τοῦτος;» Καί ὁ Ὅσηπ θά κατέβαινε καί θά 'λεγε. «Ὁ κύριος εἶναι ὁ Ἰβάν Ἀλεξάνδροβιτς Χλεστακώφ ἀπὸ τὴν Πετρούπολη. Ἔχετε τὴν εὐχαρίστηση νά τὸν δεχθεῖτε»; Πού καταλαβαίνουν, ὁμῶς, αὐτοὶ ἀπὸ τέτοια κομπλιμέντα; Αὐτοὶ εἶναι συνηθισμένοι ἀπὸ τοὺς πλούσιους χοντροχωριάτες, πού μπαίνουν ἴσια στὴν τραπεζαρία καί ξαπλώνονται ἐκεῖ σὰν ἀρκούδες. Καί τί ὠραῖα νά πλησιάζεις καμιά ὁμορφούλα δεσποινίδα καί νά τῆς λές: «Δεσποινίς, πόσο σᾶς...» Φτοῦ. (Φτύνει). Νά πάρει ὁ διάβολος μου 'ρχεται λιγοῦρα ἀπὸ τὴν πείνα.

ΕΚΤΗ ΣΚΗΝΗ

Χλεστακώφ, Ὅσηπ, ἔπειτα Ὑπηρέτης.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Λοιπόν;

ΟΣΗΠ: Φέρνουμε φαί.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Χειροκροτεῖ καί χορεύει λίγο στήν καρέκλα): Φέρνουν! Φέρνουν! Φέρνουν!

ΥΠΗΡΕΤΗΣ (Μὲ πιᾶτα καί μὲ πετσέτα): Τ' ἀφεντικό, λέει, γιὰ τελευταία φορὰ σᾶς δίνει φαί.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Καλά, τ' ἀφεντικό, τ' ἀφεντικό!... Στὰ μουτρα τ' ἀφεντικό σου! Τί εἶν' ἐκεῖ; Τί εἶναι;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ: Σούπα καί ψητό.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Καί πῶς; Μόνο δυὸ πιᾶτα;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ: Μόνο.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Ὅριστε μας. Μά αὐτὸ εἶναι ντροπή, αἰσχος. Αὐτὸ δέν τὸ ἀνέχεται τὸ στομάχι μας. Πῆς του ὅτι, ὅτι... εἶναι λίγο καί πολὺ λίγο.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ: Τ' ἀφεντικό, λέει, πῶς καί τοῦτο πολὺ εἶναι.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Καί χωρὶς σάλτσα, πού εἶν' ἡ σάλτσα;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ: Σάλτσα δέν ἔχει.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Καί γιατί; Ἐγὼ περνώντας ἀπὸ τὴν κουζίνα εἶδα πολλὰ φαγιά, καί στήν τραπεζαρία σήμερα τὸ πρωί, δυὸ ἀνθρώποι, ἔτσι δὲ κοντούτσικοι, τρώγανε σολωμὸ καί κάτι ἄλλο.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ: Αὐτὸ πού σᾶς ἔφερα εἶναι.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Καί πῶς γίνεται αὐτό;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ: Μά ἔτσι γίνεται.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Καί ὁ σολωμός, τὰ ψάρια, οἱ κοτολέτες;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ: Αὐτὰ εἶναι γιὰ ἐκείνους πού... (Τρίβει τὸ μεγάλο δάχτυλο μέ τὸ δείκτη).

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Νά χαθεῖς, βλάκα, παλιογούρουνο. Πῶς αὐτοὶ τρᾶνε κι ἐγὼ ὄχι; Πῶς δέν μπορῶ κι ἐγώ, πού νά πάρει ὁ διάβολος, νά φάω ἔτσι; Μήπως κι αὐτοὶ δέν εἶναι ταξιδιώτες σὰν καί μένα;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ: Δέν πιστεύω νά εἶναι τέτοιοι.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Καί τί εἶδους εἶναι αὐτοὶ;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ: Αὐτοὶ πληρώνουν.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Μὲ ἓνα βλάκα δέν μπορῶ νά κουβεντιάσω. (Βάζει σούπα στὸ πιάτο του καί τρώει). Τί σούπα εἶναι αὐτή; Τέλειο νερόπλυμα. Δέν ἔχει καμιά γεύση. Μόνο βρωμιάει. Δέν τὴ θέλω αὐτὴ τὴ σούπα, φέρε μου ἄλλη.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ: Τ' ἀφεντικό, εἶπε, ἂν σᾶς ἀρέσει, ἂν δέν σᾶς ἀρέσει... (Ἀπλώνει τὸ χέρι του νά τὴν πάρει).

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Ὑπερασπίζεται τὴ σούπα μέ τὸ χέρι του): Καλά... καλά... Ἄφση ἔτη, βλάκα! Εἶσαι μαθημένος νά 'χεις νά κάμεις μέ τέτοιους ἀνθρώπους. Ἐγὼ δέν εἶμαι ἀπὸ κείνους, πού ξέρεις. Δὲ σὲ ξεσυνερίζομαι. (Τρώει). Ὁ θεὸς νά τὴν κάμει σούπα! (Ἐξακολουθεῖ νά τρώει). Μοῦ φαίνεται πῶς πρῶτος ἐγὼ στὸν κόσμον τρώω τέτοια σούπα. Ἄντις γιὰ βούτυρο, κάτι φτερά κολυμποῦνε μέσα. (Κόβει τὴν κότα). Ὡ, ὦ, ὦ, κότα! Φέρε μου τὸ ψητό! Ἄκου, Ὅσηπ. Νά, ἔμεινε λίγη σούπα, φάτηνε. (Κόβει τὸ ψητό). Τί ψητό εἶν' αὐτό; Αὐτὸ δέν εἶναι ψητό.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ: Ἄλλὰ τί εἶναι;

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Ὁ διάβολος ξέρει τί εἶναι τοῦτο. Μόνο ψητό δέν εἶναι. Αὐτὸ εἶναι μετζεσόλα ψημένη καί ὄχι μοσχάρακι. (Τρώει). Κατεργαροί, κανάγηδες! Τί σὲ ταΐζουνε καί με τὴν πρώτη μπουκιά μπορεῖς νά ξεδοντιαστεις; (Καθαρίζει τὰ δόντια του μέ τὰ δάχτυλά του). Κατεργαροί. Οὔτε ἓνα κομμάτι δέν μπορεῖς νά κόψεις. Ἄφου μαυρίζουνε καί τὰ δόντια σου ἔπειτα ἀπὸ ἓνα τέτοιο φαί. Κατεργαροί! (Σκουπίζει τὸ στόμα του μέ τὴν πετσέτα). Δέν εἶναι τίποτ' ἄλλο;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ: Ὅχι.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Κανάγηδες καί κατεργαροί: Οὔτε σάλτσα οὔτε πῆτα! Χαραιοφάδες. Μόνο νά γδέρνουνε τὸν κόσμον ξέρον.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ (Μαζεύει τὰ πιᾶτα καί τὴν πετσέτα καί φεύγει μαζί μέ τὸν Ὅσηπ).

ΕΒΔΟΜΗ ΣΚΗΝΗ

Χλεστακώφ, έπειτα Όσηπ.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Σά να μην έφαγα. Ίσια - ίσια, πού μου άνοι-
 γή όρεξη. Άν είχα ψιλά θά ’στελνα στην άγορά να πάρω έστω και
 ίδες.

ΟΣΗΠ (Μπαίνει) : Ήθελα να ήξερα γιατί ήρθε ό Έπαρχος και
 άει για σάς.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Τρομαγμένος) : Τί, πώς; Τί είπες; Παλιοξενο-
 ς, κτήνος! Πρόφτασε κιόλας να με καταγγείλει. Τί θά γίνει άν στ’
 θεια με χλείσουνε στη φυλακή; Κι άν τó κάμουν μ’ εύγένεια . . .
 ι καλά . . . Άλλ’ όχι, όχι, δέ θέλω. Μά επί τέλους και πώς τολμά ;
 πως νομίζει πως είμαι κανένας έμποράκος ή κανένας γύφτος;
 ίρνει θάρρος και σηκώνει καλά τó σώμα του). Μάλιστα θά του
 ό όρθά - κοφτά «Πώς τολμάτε . . . Πώς;» . . . (Στήν πόρτα γυρι-
 τό πρόμολο. Ό Χλεστακώφ κτρινίζει και ζαρώνει).

ΟΓΔΟΗ ΣΚΗΝΗ

Χλεστακώφ, Έπαρχος και Ντομπτσίνσκι. Ό
 αρχος, μπαίνοντας μέσα δειλά, στέκεται. Αύτός και ό Χλεστα-
 ρ, τρομαγμένοι και οι δύο, παρατηρούνε λίγα δευτερόλεπτα ό ένας
 άλλον κι έπειτα χαμηλώνουνε τά βλέμματα.

ΕΠΑΡΧΟΣ (Συνέρχεται λιγάκι και παίρνει στάση προσοχής) :
 ; εύχομαι καλώς ήλθατε!

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Υποκλίνεται) : Τά σέβη μου!

ΕΠΑΡΧΟΣ : Με συγχωρείτε.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Μπά, τίποτε.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Θεωρώ καθήκον μου, ως διοικητής τής πόλεως
 τής, να φροντίζω, όπως οι διερχόμενοι έντευθεν ξένοι καθώς και
 ι οι εύγενείς άνθρωποι να μην αισθάνονται καμιάν ένόγληση . . .

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Στήν άρχή τή χάνει λιγάκι και τραυλίζει, στό
 ος, όμως, μιλεί καθαρότερα και δυνατότερα) : Δέ φταίω έγώ . . .
 ; διαβεβαίω, θά πληρώσω. Χωρίς άλλο θά μου στείλουνε λεπτά
 τó χωριό. (Ό Μπομπτσίνσκι κρυφοκοιτάζει από την πόρτα).
 περισσότερο φταίει αύτός ό ξενοδόχος. Μού δίνει κάτι μοσχαρί-
 ; μπριτζόλες σαν ξύλο. Κάτι σουπες . . . πού ό διάβολος μόνον
 ει τί ρήγνει εκεί μέσα. Έπρεπε να τις πετάξω άπ’ τó παράθυρο.
 πεθαίνει από την πείνα όλόκληρες ήμέρες. Άμ’ τó σοάί του;
 ; μίαι φαρίλας. Γιατί λοιπόν έγώ; . . . Αυτό μάς έλειπε!

ΕΠΑΡΧΟΣ (Μέ δειλιά) : Με συγχωρείτε, δέ φταίω έγώ. Στήν
 ρά βρισκατε πάντοτε μοσχαρί έκτακτο. Φέρουν από τά χωριά
 έμποροι, άνθρωποι ξεμύθιστοι και καλής διαγωγής. Σās διαβεβαίω
 γνωρίζω από πού προμηθεύεται αύτός τέτοιο κρέας. Άφού είναι
 ι τó πράμα, θά μου επιτρέψετε να σās παρακαλέσω να αλλάξετε
 άλμα.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Όχι, δέ θέλω. Ξέρω τί θά πει ν’ αλλάξω κατάλ-
 ια. Θέλετε να με πάτε στη φυλακή. Μά με τί δικαίωμα σεις; . . .
 ις τολμάτε . . . Με ξέρετε μένα; . . . Έγώ υπηρετώ στην Πετρού-
 η. (Παίρνει θάρρος). Έγώ . . . έγώ! . . . έγώ! . . .

ΕΠΑΡΧΟΣ (Κατά μέρος) : Ό, Θεέ μου, τί θυμώδης πού εί-
 ! Όλα τά έμαθε. Όλα τού τά διηγήθηκαν οι καταραμένοι έμ-
 ροι.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Παίρνει άκόμη θάρρος) : Και όλη τή φρουρά
 ι να φέρετε, έγώ δέν πάω. Θ’ άναφέρω κατευθείαν στον Έπουργό!
 τυπά τή γροθιά του στό τραπέζι). Ποιός είστε σεις; Ποιός είστε;
 ΕΠΑΡΧΟΣ (Στέκει σέ προσοχή και τρέμει όλόκληρος) : Αυπη-
 τε με, μη με καταστρέψετε! Έχω γυναίκα, μικρά παιδιά . . . Μη
 κάμετε δυστυχή.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Όχι, δέ θέλω. Νάτα μας! Τί με μέλει έμένα;
 με μέλει έμένα; Έπειδή έσείς έχετε γυναίκα και παιδιά, πρέπει
 να πάω στη φυλακή; Πολύ ώραία, μά τó Θεό! Όχι, σās εύ-
 ιστώ πολύ, δέ θέλω.

(Ό Μπομπτσίνσκι κρυφοκοιτάζει από την πόρτα και κρύβεται
 ό τόν πρόβου του).

ΕΠΑΡΧΟΣ (Τρέμει) : Με συγχωρείτε, είμαι άπειρος άκό-
 , είμαι άπειρος. Οι περιστάσεις τó φεραν. Εύαρεστηθείτε να κρέ-
 ο ό ίδιος. Ό μισθός δέν φτάνει ούτε για τσάι και ζάχαρη. Κι άν
 ομαι δώρα, μικρά πράματα. Τίποτα για τó τραπέζι και καμιά φο-
 ιά. Για τή χήρα τού υπάξιωματικού, πού λένε πως την έδειρα,
 ι συκοφαντία, μά τó Θεό συκοφαντία. Αυτό τó διαδίδουν οι
 ίλοι μου, για να με βιάζουν. Οι άνθρωποι εδώ είναι τόσο κακοί,
 ; είναι ικανοί και να με σκοτώσουν άκόμη.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Τί με μέλει έμένα για όλα αυτά; (Σκέπτεται).
 ν μπορώ, όμως, να καταλάβω γιατί μου μιλάτε για έχθρους και για
 ια χήρα άξιωματικού; Άλλο ή γυναίκα τού άξιωματικού και
 ιο έγώ. Έμένα δέ θά τολμήσετε να με δείρετε. Είστε πολύ μακριά

άπ’ αύτό . . . Άκούστε, σās παρακαλώ. Έγώ θά πληρώσω τά χρη-
 ματα, μά τώρα δέν έχω. Γι αύτό και μένω εδώ, γιατί δέν έχω ούτε
 καπίκι.

ΕΠΑΡΧΟΣ (Κατά μέρος) : Ά! Τί πονηρός χωρατατζής. Σου
 ξεφεύγει σαν χέλι. Μά ως δοκιμάσουμε κι ό,τι γίνει ως γίνει. (Δυ-
 νατά). Άν πραγματικά έχετε ανάγκη από χρήματα ή από άλλο τί-
 ποτε, είμαι προθυμότατος να σās φανώ χρήσιμος αύτή τή στιγμή.
 Θεωρώ καθήκον μου να βοηθώ τους περαστικούς ξένους.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Δόστε μου, δόστε μου δανεικά! Θά πληρώσω
 άμέσως τόν ξενοδόχο. Διακόσια ρούβλια με φτάνουν, ως είναι και
 λιγότερα.

ΕΠΑΡΧΟΣ (Χώνει στό χέρι τού Χλεστακώφ με τρόπο χρημά-
 τα) : Άκριβώς διακόσια ρούβλια. Μην κάνετε τόν κόπο να τά με-
 τρήσετε.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Παίρνει τά χρήματα) : Σās εύχαριστώ πάρα
 πολύ. Μόλις φτάσω στό χωριό, θά σās τά στείλω άμέσως . . . Ξέρετε,
 την έπαθα έτσι έξαφνα . . . Βλέπω πως είστε πολύ εύγενής κύριος.
 Έτσι, μάλιστα, αλλάζουν τά πράματα.

ΕΠΑΡΧΟΣ (Κατά μέρος) : Δόξα σοι ό Θεός, τά πήρε. Τετρα-
 κόσια τού πασάρια. Καλά πάμε!

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Έ, Όσηπ. Φώναξε εδώ τó γκαρσόνι. (Στόν
 έπαρχο και στόν Ντομπτσίνσκι). Και γιατί στέκεστε όρθιοι; Κάμετέ
 μου τή χέρι, σās παρακαλώ, να καθείστε. (Στόν Ντομπτσίνσκι).
 Καθείστε, κύριε, σās παρακαλώ θερμώς.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Δέν πειράζει, σās εύχαριστούμε πολύ κι έτσι καλά
 καθόμαστε.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Πολύ σās παρακαλώ, καθείστε. Τώρα βλέπω τις
 καλές διαθέσεις σας. Στήν άρχή, σās όμολογώ, νόμιζα πως ήρθατε
 να με . . . (Στόν Ντομπτσίνσκι). Καθείστε.

(Ό Έπαρχος και ό Ντομπτσίνσκι κάθονται. Ό Μπομπτσίνσκι
 κρυφοκοιτάζει από την πόρτα και κρυφοκούει).

ΕΠΑΡΧΟΣ (Κατά μέρος) : Πρέπει να πάρουμε θάρρος. Όπως
 φαίνεται, θέλει να τόν θεωρούμε ικανόγίτο. Καλά. Άς κάνουμε και
 μεις τόν κουτό πως δέν ξέρούμε πως είναι έπιθεωρητής. (Δυνατά).
 Λοιπόν, πού λέτε με τόν Πιότρ Έβάνοβιτς Ντομπτσίνσκι, μεγαλο-
 χτηματία νότιο, περνούσαμε άπ’ έξω διά λόγους ύπηρεσίας και μη-
 καμια έπίτληδες μέσα στό ξενοδοχείο, να πληροφορηθούμε άν περνούσε
 καλά οι ξένοι, γιατί έγώ, ξέρετε, δέν είμαι σαν κάτι άλλους έπάρχους,
 πού καρφί δέν τους καίγεται. Ά! Όλα κι όλα! Έκτός από τά έργα
 τής ύπηρεσίας μου, ασχολούμαι, σαν καλός Χριστιανός πού είμαι, και
 με τήν φιλανθρωπία. Θέλω κάθε θνητός να βρισκανε εδώ καλή φιλο-
 ξενία. Και να λοιπόν ή τύχη σαν άμοιβή μου έφερε μιά τέτοια έκτακτη
 γνωριμία.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Κι έγώ επίσης χαιρώ πολύ. Χωρίς έσας, όμο-
 λογώ, θά καθόμουνα πολύν καιρόν εδώ. Δέν ήξερα με τί τρόπο να
 πληρώσω.

ΕΠΑΡΧΟΣ (Κατά μέρος) : Άλλού αύτά! Δέν είχε τάχα με τί
 να πληρώσει. (Δυνατά). Μού επιτρέπετε να σās ρωτήσω πού πηγαί-
 νετε;

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Πηγαίνω στό Κυβερνείο τού Σαράτωφ, στό ιδίο-
 κτητο χωριό μου.

ΕΠΑΡΧΟΣ (Κατά μέρος με πρόσωπο πού εκφράζει ειρωνεία) :
 Στο Κυβερνείο τού Σαράτωφ! Έ! Και δέν κοκκινίζει. Πρέπει να
 προσέχουμε πολύ μαζί του. (Δυνατά). Έπιχειρείτε ώραίο ταξίδι. Ό
 δρόμος όμως δέν είναι και τόσο εύχάριστος. Και δέ μου λέτε, σās
 παρακαλώ, πηγαίνεται έτσι για διασκέδαση;

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Όχι, με κάλεσε ό πατερούλης μου. Θύμισε ό
 γέρος πού ως τώρα δέν έκανα τίποτε στην Πετρούπολη. Του περνούσε
 ή ιδέα πως μόλις έφτανα στην Πετρούπολη, άμέσως θά μου κερνούσαν
 στην κουμπότρυπα τó παράσημο τού Βλαδίμηρου. Θά ήθελα να τόν
 έστελνα αύτόν να λογαριαστεί με τήν καγκελάρια.

ΕΠΑΡΧΟΣ (Κατά μέρος) : Πώς μάς τά φέρνει με τρόπο! Άνα-
 κατεύει άκόμα και τόν γεροπατέρα του. (Δυνατά). Και θά ταξι-
 δεύετε πολύν καιρό;

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Να σās πω την άλήθεια και γώ δέν ξέρω. Ό
 πατέρας μου είναι ένας έπίμονος άνθρωπος και άνόητος γεροξεκου-
 τιστής. Έγώ θά του είπω όρθά κοφτά. α Έγώ δέν μπορώ να ζήσω χωρίς
 Πετρούπολη. Δέ βλέπω τó λόγο να καταστρέψω τή ζωή μου με τούς
 παλιοχωριάτηδες. Ή σημερινή έποχή είναι άλλη. Ή ψυχή μου διψά
 για μόρφωση».

ΕΠΑΡΧΟΣ (Κατά μέρος) : Πά, πω φέματα! Μās κάνει τάχα πως
 είναι κανένας άσημος άνθρωπος. Έννοια σου, όμως, και θά σε κάμω να
 μάς διηγηθείς κι άλλα. (Δυνατά). Ή Έψηλότης σας έκαμε μιá σωστή
 παρατήρηση. Τί μπορεί να κάνει κανείς χαμένος στην έρημιά; Όπως
 παραδελγματος χάριν εδώ; Τή νύχτα δέ μπορείς να κοιμηθείς. Όλο
 σκέπτεσαι για τήν πατρίδα. Κοπιάζεις, κοπιάζεις, και ή άμοιβή ποιά
 είναι; Πότε θά ρθει; (Βλέπει γύρω στό δωμάτιο). Μού φαίνεται πως
 αύτό τó δωμάτιο είναι ύγρο.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Πολύ άθλιο δωμάτιο. Και κάτι κορέοι. Δέν είχα
 δει ποιοθενά τέτοιους. Σά σκύλοι δαγκιώνουν.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Για όνομα τού Θεού! Ένας τόσο διακεκριμένος ξέ-
 νος, να ύποφέρει από τέτοιους άγενέστατους κορέους. Μά τί θέλουν
 και γεννιούνται αύτοί οι κορέοι; Μά και σκοτεινά μου φαίνεται πως
 είναι εδώ μέσα.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Θεοσκοπέινα. 'Ο ξενόδοχος έχει τὴ συνήθεια νὰ μὴν ἐπιτρέπει κεριά. Θέλω καμιά φορά νὰ κάμω κάτι τί, νὰ διαβάσω παραδείγματα χάριν, ἢ νὰ συγγράψω κάτι τί, πού μου ῥχεται στὴ φαντασία, εἶναι ἀδύνατον. Σκοτάδι, πῖσα.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Θὰ ἤθελα νὰ σᾶς παρακαλέσω κάτι τί. . . Μὰ ὄχι, δὲν εἶμαι ἄξιος.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Τί;

ΕΠΑΡΧΟΣ : "Ὅχι, ὄχι, δὲν εἶμαι ἄξιος, δὲν εἶμαι.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Μὰ τί λοιπόν;

ΕΠΑΡΧΟΣ : Θὰ τολμήσω. . . Ἐχω στὸ σπίτι μου γιὰ σᾶς ἓνα ὠραῖο δωμάτιο, φωτεινὸ, ἥσυχο. . . Μὰ ὄχι, καταλαβαίνω πὼς τοῦτο εἶναι γιὰ μένα πολὺ μεγάλη τιμὴ. . . Μὴ θυμῶνετε, σᾶς παρακαλῶ. Μὰ τὸ Θεό!

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Ἀπεναντίας, τὸ δέχομαι μὲ πολὺ μεγάλη μου εὐχαρίστηση. Μοῦ εἶναι πῶς εὐχάριστο νὰ μένω σὲ νοικοκυρεμένο σπίτι παρὰ σ' αὐτὸ τὸ χάνι.

ΕΠΑΡΧΟΣ : "Α! Αἰσθάνομαι μεγάλη χαρὰ! Τί χαρὰ θὰ ῥχει καὶ ἡ γυναῖκα μου. Ἐγὼ ἔχω τέτοια συνήθεια. . . Ἀπὸ μικρὸ παιδί μ' ἀρέσει ἡ φιλοξενία καὶ μάλιστα γιὰ τέτοια διακεκριμένη προσωπικότητα. Μὴ νομίζετε πὼς τὸ λέω αὐτὸ ἀπὸ κολακεία. "Ὅχι, τέτοιο ἐλάττωμα δὲν τὸ ἔχω. Τὸ λέω ἀπ' ὅλη μου τὴν ψυχή.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Σᾶς εὐχαριστῶ θερμὰ. Κι ἐγὼ τὸ ἴδιο, δὲν ἀγαπῶ τοὺς διπλοπρόσωπους ἀνθρώπους. Μοῦ ἀρέσει πολὺ ἡ εὐκρινειὰ σας καὶ ὁμολογῶ πὼς δὲν ἔχω καμιά ἄλλη ἀπαίτηση. Μοῦ ἀρέσουνε πολὺ ἡ ἀφοσίωσι καὶ ὁ σεβασμός. 'Ὁ σεβασμός κ' ἡ ἀφοσίωσι.

ΕΝΑΤΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ ἴδιοι καὶ ὁ Ὑπηρέτης μὲ τὸν Ὅσηπ. Ὁ Μπομπτσίνσκι κρυφοκοιτάζει ἀπὸ τὴν πόρτα.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ : Μὲ ζητήσατε;

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Μάλιστα! Δώσε μου τὸ λογαριασμό!

ΥΠΗΡΕΤΗΣ : Μὰ τίς προάλλες σᾶς εἶχα δώσει κάποιο λογαριασμό.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Δὲ θυμοῦμαι τοὺς κουτολογιασμούς σου. Πῆς μου τί χρωστάω;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ : Τὴν πρώτη μέρα ζητήσατε γεῦμα ὀλόκληρο. Τὴν ἄλλη μέρα, φάγατε λίγο σολωμό καὶ πληρώσατε. Ἐπειτα ὅλο βερεσέ.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Βρὲ βλάκα! Θέλω νὰ μοῦ εἰπῆς πόσα χρωστάω.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Σᾶς παρακαλῶ πολὺ, μὴν ἀνησυχεῖτε. (Στὸν ὕπηρέτη). Γκρεμίσου ἀπὸ δῶ, θὰ τὰ πληρώσω ἐγὼ.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Σωστά, ἔχετε δίκιο, ἔτσι εἶναι καλύτερα. (Κρύβει τὰ χρήματα).

(Ὁ ὕπηρέτης φεύγει. Ὁ Μπομπτσίνσκι ἐξακολουθεῖ νὰ κοιτάζει ἀπὸ τὴν πόρτα).

ΔΕΚΑΤΗ ΣΚΗΝΗ

Ἐπαρχος, Χλεστακώφ, Ντομπτσίνσκι.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Μήπως ἔχετε τὴν εὐχαρίστηση, νὰ ἐπισκεφθεῖτε με-

ρικὰ ἰδρύματα τῆς πόλης μας, ὅπως παραδείγματα χάριν τὰ φιλο-
θρωπικὰ καταστήματα καὶ ἄλλα;

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Καὶ γιὰ ποῖο λόγο;

ΕΠΑΡΧΟΣ : Ἀπλῶς ἔτσι, νὰ ἰδεῖτε πὼς ἐργάζονται, ἂν εἶναι ἐντάξει.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Πολὺ εὐχαρίστως.

(Ὁ Μπομπτσίνσκι προβάλλει τὸ κεφάλι του ἀπὸ τὴν πόρτα).

ΕΠΑΡΧΟΣ : Ἐπίσης, ἂν θέλετε, μπορεῖτε νὰ ἐπισκεφθεῖτε τὸ ἐπαρχικὸ σχολεῖο μας, νὰ ἰδεῖτε μὲ τί τάξη παραδίδονται οἱ ἐπι-
στήμες.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Εὐχαρίστως, εὐχαρίστως.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Ἐπειτα, ἂν θέλετε, μπορεῖτε νὰ ἐπισκεφθεῖτε τὶς φυλακὲς, νὰ ἰδεῖτε πὼς περνοῦν οἱ καταδίκαι.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Καὶ γιὰ ποῖο λόγο νὰ ἐπισκεφθοῦμε τὶς φυλα-
κὲς; Προτιμῶ τὰ φιλοθρωπικὰ καταστήματα.

ΕΠΑΡΧΟΣ : "Ὅπως ἀγαπᾶτε. Καὶ πὼς θέλετε νὰ πάτε, μὲ τὸ δικὸ σας ἀμάξι ἢ μὲ τὸ δικό μου;

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Προτιμῶ μὲ τὸ δικὸ σας.

ΕΠΑΡΧΟΣ (Στὸν Ντομπτσίνσκι) : Καθὼς βλέπετε, Πιότρ Ἰβάνοβιτς, οἱ σὲς δὲν χωρεῖτε στὸ ἀμάξι.

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ : Δὲν περᾶζει.

ΕΠΑΡΧΟΣ (Σιγανὰ στὸν Ντομπτσίνσκι) : Ἀκοῦστε. Τρέξετε ὅσο μπορεῖτε πῶς γρήγορα καὶ πηγαίνετε δυὸ σημειώσεις, μιὰ στὰ φιλοθρωπικὰ καταστήματα καὶ μιὰ στὴ γυναῖκα μου. (Στὸν Χλεστακώφ). Τολμῶ νὰ σᾶς παρακαλέσω, νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ γράψω πα-
ρουσία σας δυὸ λέξεις στὴ γυναῖκα μου, γιὰ νὰ ἐτοιμασθεῖ νὰ ὑποδε-
χθεῖ ἓνα τόσο σεβαστὸν ξένο, ὅπως εἶστε ἐσεῖς;

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Μὰ, γιατί; . . . Τέλος πάντων, νὰ μελάνι. . . Μό-
νο χαρτί δὲν ὑπάρχει. . . Μπορεῖτε νὰ γράψετε ἐπάνω σ' αὐτὸ τὸ
λογαριασμό;

ΕΠΑΡΧΟΣ : Πὼς δὲ μπορῶ; (Γράφει καὶ μιλεῖ μέσα του). Θὰ ἰδοῦμε πὼς θὰ τὰ πᾶμε, ἀφοῦ κατεβάσουμε μερικὲς μποτιλιὲς κρασί.
Ἐχομε μαδέρα, δὲν κάνει, βέβαια, φιγούρα, μὰ μπορεῖ νὰ μεθύσει
καὶ ἔλεφαντα. Μόνο νὰ μάθουμε ἂν τὸ τραβᾷ. (Ἀφοῦ ἔγραψε, δίνει
στὸν Ντομπτσίνσκι τὴ σημείωση. Αὐτὸς πλησιάζει τὴν πόρτα.
Κεῖνη τὴ στιγμή, ὅμως, ἡ πόρτα ξεκαρφώνεται καὶ ὁ Μπομπτσίνσκι,
πού κρυφακοῦνι, πέφτει μαζί μὲ τὴν πόρτα μέσα στὸ δωμάτιο τῆς
σηκῆς. "Ὅλοι βγάζουν ἐπιφωνήματα. Ὁ Μπομπτσίνσκι σηκώνεται).

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Μήπως χτυπήσατε πουθενά;

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ : Τίποτε, τίποτε, μὴν ἀνησυχεῖτε. Μόνον τὴ
μύτη μου χτύπησα λιγάκι! Θὰ τρέξω στὸ γιατρό, Γιόχαν Κρίστιαν
Χύμπνερ. Ἐχει κατὰ ἐμπλαστρα, πού μὲ τὸ πρώτο θὰ περάσει.

ΕΠΑΡΧΟΣ (Κάνει ἀπειλητικὰ νοήματα στὸν Μπομπτσίνσκι.
Στὸν Χλεστακώφ) : Δὲν εἶναι τίποτε αὐτό. Σᾶς παρακαλῶ ταπεινά,
πάμε, θὰ εἰπῶ στὸν ὑπηρέτη σας νὰ μεταφέρει τὴ βαλίτσα σας στὸ
σπίτι μου. (Στὸν Ὅσηπ). Ἀγαπητέ μου, πήγαινε δια τὰ πράγματά
σας στὸ σπίτι μου, στοῦ Ἐπαρχου. Ὅποιον νὰ ρωτήσεις, θὰ σοῦ τὸ
δειλεῖ. Ὅριστε, κύριε. (Ἀφήνει νὰ περάσει πρώτος ὁ Χλεστακώφ καὶ
τὸν ἀκολουθεῖ. Γυρᾷ ὅμως καὶ λέει ἀπειλητικὰ στὸν Μπομπτσίνσκι).
Καθήμεν καὶ σὺ, δὲν εὕρισκες ἄλλο μέρος νὰ πέσεις καὶ μοῦ ἐξαπλώθης
φαρδὸς πλατύς, ὁ διάβολος ξέρει πῶς! (Φεύγει καὶ κατόπι του καὶ
ὁ Μπομπτσίνσκι).

ΤΡΙΤΗ ΠΡΑΞΗ

ΠΡΩΤΗ ΣΚΗΝΗ

Τὸ δωμάτιο τῆς πρώτης πράξης. Ἄννα Ἀντρέγιεβνα, Μαρία Ἀντρένοβνα, στέκονται στὸ παράθυρο στὶς ἴδιες σκέψεις.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Βλέπεις; Ὁλόκληρη ὥρα πέρασε καὶ περι-
μένουμε ἀκόμη. Καὶ ὅλα αὐτὰ γιὰ τὴ δική σου κοκκεταρία. Ἀφοῦ
νύθης, ἤθελες ἀκόμη κάτι νὰ πασπατεῖς! Μακάρι νὰ μὴ σ' ἀκούγα
καθόλου. . . Ἄχ, πᾶω νὰ σκάσω. Λὲς κι ἐπίτηδες τὸ κάνουσε, ψυχὴ
δὲ φαίνεται. Σὺν ὅλα νὰ πέθαναν.

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ : Μοῦ φαίνεται, μαμάκα μου, πὼς σὲ λίγο δια-
θὰ τὰ μάθουμε. Δὲ θ' ἀργήσει ἡ Ἀβντότα νὰ ῥθει. (Βλέπει ἀπὸ τὸ πα-

ράθυρο καὶ φωνάζει). Ἄ, μαμάκα, μαμάκα, μαμάκα! Κάποιος ἔρχε-
ται, νὰ, στὸ τέλος τοῦ δρόμου.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Ποῦ, ποῦ; Δὲ βλέπω τίποτα. Πάντα ἐσὺ θὰ
βλέπεις φαντασίες. . . Ἀλήθεια, κάποιος ἔρχεται. Μὰ ποιὸς ἐν' αὐ-
τός; . . . Κοντός. . . Μὲ φράκο. . . Ποιὸς νὰ εἶναι; Περίεργο πράγμα!
ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ : Αὐτὸς εἶναι ὁ Ντομπτσίνσκι, μαμάκα. . .

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Ποιὸς Ντομπτσίνσκι; Ὅλο τέτοιες ἰδέες ἔ-
χεις. Καθόλου δὲν εἶναι ὁ Ντομπτσίνσκι. (Κουνεῖ τὸ μαντίλι της).
Ἐ, σὲς, ἐλάτε δῶ! Γρήγορα, γρήγορα!

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ : Ἀλήθεια, μαμάκα, ὁ Ντομπτσίνσκι εἶναι.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Ἐπίτηδες μοῦ τὰ λὲς, γιὰ νὰ φιλονικοῦμε. Σοῦ
λένε πὼς δὲν εἶναι ὁ Ντομπτσίνσκι.

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ : Μὰ τί λὲς, μαμάκα; Δὲ βλέπεις; ὁ Ντομπτσίν-
σκι.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : ‘Αλήθεια, ό Ντομπτσίνσκι. Τώρα βλέπω. (Φωνάζει από τό παράθυρο). Γρήγορα, γρήγορα. Πολύ σιγά έρχεστε. Λοιπόν, τί; Πού είναι... ‘Ε;... Φωνάζετε καλέ, απ’ αυτού, δέν πειράζει. Πώς είπατε; Πολύ αούτηρός; ‘Ε;... ‘Ο άντρας μου; (‘Απομακρύνεται λιγάκι από τό παράθυρο θυμωμένη). Τί βλάκας! ‘Αν δέν μπει στο δωμάτιο δέν έννοεί νά μάς πει τίποτε!

σιγυρίσεις όμορφα - όμορφα τό δωμάτιο για τό μουσαφίρη. Βάλε εκεί, κρεβάτι, νιπτήρα και λοιπά και λοιπά.

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΗ : Λοιπόν, ‘Αννα ‘Αντρέγιεβνα, έγω τώρα θά τρέξω εκεί νά ιδώ πώς κάνει την έπιθεώρηση.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Πηγαίνετε, πηγαίνετε. Δέ σάς κρατώ.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΚΗΝΗ

Οί ίδιες και ό Ντομπτσίνσκι.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : ‘Επιτέλους, πέστε μας! Πώς δέν ντρέπεστε; ‘Εγώ σάς νόμιζα κύριον όπως πρέπει. ‘Ολοι έγιναν άφαντοι και σεις από πίσω! Και γώ δέν μπόρεσα νά πάρω λέξη από κανέναν! Δέν ντρέπεστε! ‘Εγώ σάς έχω βαφτίσει τό Γιαννάκη και τή Λιζούλα και σεις νά πώς μου τά καταφέρνετε.

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΗ : Μά τό Θεό, κουμπαρούλα μου, έτρεχα τόσο πολύ νά σάς ύποβάλλω τά σέβη μου, πού πιάστηκε ή άναπνοή μου. Τά σέβη μου, Μαρία ‘Αντόνοβνα.

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ : Χαίρετε, Πιότρ ‘Ιβάνοβιτς.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Λοιπόν, διηγηθείτε μας τί γίνεται εκεί κάτω; ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΗ : ‘Ο ‘Αντών ‘Αντόνοβιτς, σάς στέλνει μια σημείωση.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Πές μου, λοιπόν, τί είναι, στρατηγός;

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΗ : ‘Οχι, δέν είναι στρατηγός. Μά δέν πέφτει κάτω από στρατηγός. Τί μόρφωση! Τί τρόποι εύγενείς!

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : ‘Έτσι, έ! ‘Ωστε είναι κείνος πού έγγραφε τό γράμμα, πού έλαβε ό άντρας μου;

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΗ : ‘Ολόκληρος. Αυτό, έγω και ό Μπομπτσίνσκι τό άνακαλύψαμε πρώτοι.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : ‘Επί τέλους, διηγηθείτε μας.

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΗ : Δόξα σοι ό Θεός, όλα πάνε καλά! Στήν άρχή ύποδέχτηκε τόν ‘Αντών ‘Αντόνοβιτς λιγάκι αούστηρά, μάλιστα θυμωσεν κι έλεγε πώς στο ξενοδοχείο τίποτε δέν είναι όπως πρέπει και πώς γι’ αυτό δέν έχει καμιά όρεξη νά πάει στη φυλακή. ‘Έπειτα, όμως, όταν κατάλαβε την άθωότητα του ‘Αντών ‘Αντόνοβιτς, εμαλάκωσε λιγάκι, άλλαξε ιδέες και, δόξα σοι ό Θεός, όλα πήγανε μια χαρά. Τώρα πάνε νά έπιθεωρήσουνε τά νοσοκομεία... Τί νά σάς πώ, και ό ‘Αντών ‘Αντόνοβιτς κι έγω φοβόμαστε μήν ήτανε καμιά κρυφή καταγγελία... Είχα ένα φόβο...

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Μά σεις γιατί νά φοβάστε; Δέν είστε υπάλληλος.

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΗ : Ξέρετε, όταν μιλεί ένας μεγιστάν, χωρίς νά τό θέλεις φοβάσαι.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : ‘Ανοησίες. Πέστε μου, καλέ, τί άνθρωπος είναι; Γέρος ή νέος;

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΗ : Νέος, νέος, ως είκοσι τριών χρονών. Μιλεί όμως σά γέρος. «Μέ συγχωρείτε... έγω θά πάω έδώ, θά πάω εκεί». (Κάνει σχετικές χειρονομίες). Τέλος πάντων όλα πάνε καλά. «‘Εγώ», λέει, «άγαπώ και νά διαβάξω και νά γράφω, μά δέν μπορώ σ’ αυτό τό σκοτεινό δωμάτιο».

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Δέ μου λέτε, ξανθός είναι ή μελαχροινός;

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΗ : Μάλλον καστανός. Και κάτι μάτια σβέλτα σαν θηρίου! ‘Όταν σέ κοιτάζει, σέ πιάνει ταραχή.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : ‘Ας ιδούμε τί μου γράφει στη σημείωση. (Διαβάζει). «Σπεύδω νά σου γράφω, ψυχίτα μου, δι τή θέση μου είναι πολύ άξιολύπητη. ‘Αλλά έλπίζω στην καλοκαγαθία του Θεού. Για δυό άγγούρια τουρσί και μισή μερίδα χαβιάρι είκοσιπέντε καπίνια». (Σταματά). Δέν καταλαβαίνω τίποτα. Τί σχέση έχουν τ’ άγγούρια με την καλοκαγαθία του Θεού;

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΗ : ‘Α! Αυτό τό ‘γραψε ό ‘Αντών ‘Αντόνοβιτς με στραύσο χαρτί βιαστικά. Κάποιος λογαριασμός ήτανε γραμμένος τάνω σ’ αυτό.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : ‘Ακριβώς. (‘Εξακολουθεί νά διαβάζει). «‘Αλλά έλπίζω στην καλοκαγαθία του Θεού ότι όλα θά τελειώσουν καλά... Ετοιμάσε γρήγορα δωμάτιο για έπίσημο μουσαφίρη. ‘Εκείνο πού είναι ταπετσαρισμένο με χαρτί κίτρινο. Δέν είναι άνάγκη νά φροντίσεις για τούμα. Θά πάμε στα φιλανθρωπικά καταστήματα, στον ‘Αρτέμ Φιλίποβιτς. Κρασί προμηθεύσου όσο μπορείς περισσότερο. Παράγγειλε τό μαγαζί του ‘Αβντούλιν νά στείλει από τό πιο καλύτερο, γιατί άλλωστε θά του κάμω άνω κάτω όλη την άποθήκη. Σου φιλώ, ψυχίτα μου, τό γεράκι και μένω ό δικός σου ‘Αντών.» ‘Αχ, Θεέ μου! ‘Ιά τί κάθουμαι; Πρέπει νά κάμω γρήγορα! ‘Ε, ποιός είναι εκεί, Ιίσακ!

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΗ (Τρέχει και φωνάζει στην πόρτα) : Μίσακ! Ιίσακ! Μίσακ!

(‘Ο Μίσακ μπαίνει).

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : ‘Ακουσε. Τρέξε στο μαγαζί του ‘Αβντούλιν... Ιτάσου, θά σου δώσω σημείωση, δόστηνε στον άμαξά Σιντόρ νά ρέξει στο ‘Αβντούλιν και νά φέρει κρασί. ‘Εσύ πήγαινε άμέσως νά

ΤΡΙΤΗ ΣΚΗΝΗ

‘Αντρέγιεβνα και Μαρία ‘Αντόνοβνα.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Λοιπόν, μικρούλα μου, τώρα πρέπει νά άσχοληθούμε με την τουαλέτα μας. ‘Ο κύριος είναι πρωτεγουσιάνος. Θεός φυλάξει νά μη μάς κοροϊδέει. Μου φαίνεται πώς προτιμότερο για σένα είναι νά βάλεις τό μπλέ σου φόρεμα με τά λεπτά κρόσια.

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ : Πφ! Μαμάκα, τό μπλέ. Δέ μ’ άρέσει καθόλου, καθόλου. ‘Η Λαπκίνα - Ταπκίνα φορεί μπλέ, ή κόρη του Ζεμλιανίκα μπλέ. Νά φορέσω κι έγω μπλέ; ‘Οχι, καλύτερα είναι νά φορέσω εκείνο με τ’ άνθη.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Με τ’ άνθη; Μάλιστα με τ’ άνθη. ‘Εχεις δικιο. Φόρεσέ το για αντίθεση. Θά σου πηγαίνει έκτακτα. ‘Εγώ θά φορέσω τό κίτρινο μου. Τ’ άγαπώ πολύ τό κίτρινο μου.

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ : ‘Αχ! Μαμάκα μου, δέ σου πηγαίνει καθόλου τό κίτρινο.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Τό κίτρινο δέ μου πηγαίνει;

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ : ‘Οχι, δέ σου πηγαίνει. ‘Όπως θέλεις πάλι, μά δέ σου πηγαίνει. Τό κίτρινο πηγαίνει στις πολύ μελαχροινές με πολύ μαύρα μάτια.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : ‘Ορίστε μας! Και μήπως έγω δέν έχω πολύ μαύρα μάτια; Πάρα πολύ μαύρα μάλιστα. Τί άνοησίες πού άκούει κανείς; Πώς δέν είναι πολύ μαύρα, άφου περνώ για ντάμα σπαθί.

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ : ‘Αχ, μαμάκα, μάλλον για ντάμα κούπα.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : ‘Α μ’ αυτό είναι πάρα πολύ. Ποτέ δέν περνούσα για ντάμα κούπα. Τί ιδέα! Τί ιδέα!

(Μόλις φεύγουν άνοίγει ή πόρτα και ό Μίσακ σπρώχνει τά σκουπίδια. ‘Από την άλλη πόρτα μπαίνει ό ‘Οσήπ με τή βαλίτσα στο κεφάλι).

ΤΕΤΑΡΤΗ ΣΚΗΝΗ

Μίσακ και ‘Οσήπ.

ΟΣΗΠ : ‘Από πού;

ΜΙΣΚΑ : ‘Από δώ, μπάρμπα, από δώ.

ΟΣΗΠ : Στάσου μια στιγμή, νά πάρω άνάσα. Βασανισμένη ζωή. Με άδειο στομάχι και τό παραμικρό βάρος σου φαίνεται βουνό.

ΜΙΣΚΑ : Δέ μου λές, μπάρμπα, θά ‘ρθει γρήγορα ό στρατηγός;

ΟΣΗΠ : Ποιός στρατηγός;

ΜΙΣΚΑ : Μά τ’ άφεντικό σου.

ΟΣΗΠ : Τ’ άφεντικό μου; Και τί σχέση έχει με στρατηγός τ’ άφεντικό μου;

ΜΙΣΚΑ : Και μήπως δέν είναι στρατηγός;

ΟΣΗΠ : Στρατηγός, άλλ’ από την άνάποδη.

ΜΙΣΚΑ : Τί, άνώτερος ή κατώτερος από πραγματικό στρατηγό;

ΟΣΗΠ : ‘Ανώτερος.

ΜΙΣΚΑ : Γι αυτό έδώ και οι δικοί μας τά χρειαστήκανε.

ΟΣΗΠ : ‘Ακουσε, μικρέ μου. Βλέπω πώς είσαι σβέλτο παιδί. Δέ μου κάνεις τή χάρη νά ετοιμάστηκε τίποτε για φαί.

ΜΙΣΚΑ : Για σάς, μπάρμπα, δέν ετοιμάστηκε τίποτε άκόμη.

Δέν μπορείτε έσεις νά φάτε ό,τι κι ό,τι. Μόλις τ’ άφεντικό σου καθίσει στο τραπέζι, θά σου δώσουνε κι έσένα από τό ίδιο φαί.

ΟΣΗΠ : Δέν πειράζει. Μήπως σου βρισχεται έτσι... Τίποτε πρόχειρο;

ΜΙΣΚΑ : ‘Εχουμε πιλάφι και πήτα.

ΟΣΗΠ : Φέρε μου, λοιπόν, πιλάφι και πήτα. Δέν πειράζει, έγω τρώω ό,τι τύχει. ‘Ας πάμε τώρα τή βαλίτσα. Δέ μου λές, σέ παρακαλώ, τό σπίτι έχει κι άλλη έξοδο;

ΜΙΣΚΑ : ‘Εχει.

(Φέρνουνε κ’ οι δυό τή βαλίτσα στο διπλανό δωμάτιο).

ΠΕΜΠΤΗ ΣΚΗΝΗ

Οί κλητήρες άνοίγουν και τά δυό φύλλα τής πόρτας. Μπαίνει ό Χλέςτακωφ, ακολουθεί ό ‘Επαρχος, πω πίσω του ό Διευθυντής των φιλανθρωπικών καταστημάτων, ό ‘Εφορος των σχολείων, ό Ντομπτσίνσκι και ό Μπομπ-

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Ἄχ, μάλιστα, ἔχει δίκιο. Ὁ Ζαγκόσκιν τὸ ἔχει γράψει, μὰ εἶναι καὶ ἄλλο βιβλίον «Γιούρι Μηλοσλάφσκιν», πού τὸ ἔχω γράψει ἐγώ.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Μάλιστα, μάλιστα, ἐγὼ ἔχω διαβάσει τὸ δικό σας. Τὶ ὠραῖα πού εἶναι γραμμένο!

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Ἐγὼ τί νὰ σᾶς εἰπῶ! Ἡ λογοτεχνία εἶναι ἡ ζωὴ μου. Τὸ καλύτερο σπίτι στὴν Πετρούπολη εἶναι δικό μου. Ἔτσι εἶναι γνωστό: «Τὸ σπίτι τοῦ Ἰβάν Ἀλεξάνδροβιτς». (Ἀποτείνεται σὲ ὅλους). Σᾶς παρακαλῶ πολὺ, ἂν ἔλθετε καμιά φορά στὴν Πετρούπολη, νὰ περάσετε ἀπὸ τὸ σπίτι μου. Δίνω τακτικά χορούς.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Φαντάζομαι μὲ τί γούστο καὶ μεγαλοπρέπεια δίνονται ἐκεῖ οἱ χοροί!

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Ἄ! Ἄπλα πράγματα! Δὲν ἀξίζει νὰ γίνεταί λόγος. Νά, ἕνα καρπούζι στὸ τραπέζι μου κοστίζει ἑφτακόσια ρουβλίκια. Ἡ σούπα ἔρχεται κατ' εὐθειαν μὲ τὸ βαπόρι ἀπὸ τὸ Παρίσι σὲ μιὰ μεγάλη κατσαρόλα. Ἀνοίγει τὸ καπάκι καὶ βγαίνει μιὰ μυρωδιά, πού νοστιμότερη δὲν ὑπάρχει στὸν κόσμον. Ἐγὼ κάθε μέρα πηγαίνω σὲ χορούς. Ἐκεῖ εἴχαμε δικό μας κύκλο γιὰ τὸ παίγνιδι, ὁ Ἰππουργὸς τῶν Ἑξωτερικῶν, ὁ Γάλλος Πρεσβευτὴς, ὁ Ἄγγλος καὶ ἐγώ. Παίγνιδι μιὰ φορά! Δὲν μπορείς νὰ τὸ παρομοιάσεις μὲ τίποτα. Μόλις ἀνεβαίνω τὴν σκάλα στὸ σπίτι μου, στὸ τέταρτο πάτωμα, φωνάζω στὴ μαγειρίσσα. «Μαβρούσκα, πέρ' τὸ παλτό μου». Μπᾶ, ψέματα λέω. Ἀσμένγησα. Ἐγὼ μένω στὸ πρῶτο πάτωμα. Μόνο μιὰ σκάλα ἀνεβαίνω. Εἶναι περίεργο νὰ βλέπει κανεὶς τί γίνεται κάθε πρωὶ στὸ σπίτι μου, στὴν αἴθουσα τῆς ἀναμονῆς, πρὶν ἀκόμα ξυπνήσω. Πρίγκη-πες, κόμητες, σκουντιοῦνται καὶ βουίζουν σὰ μέλισσες. Δὲν ἀκούς παρὰ ἕνα ζι ζι. Καμιά φορά συμβαίνει κι ὁ Ἰππουργός... (Ὁ Ἐπαρχος καὶ οἱ ἄλλοι σηκώνονται δειλὰ - δειλὰ ἀπὸ τὴν καρέκλας). Πάντα καὶ στὰ γράμματα καὶ στὰ δέματα, πού μοῦ στέλνουν, μὲ γράφουν. «Ἐξοχώτατον». Κάποτε μάλιστα ἔγινε καὶ Διευθυντὴς. Πολλὴ ἀστεία ἱστορία. Ὁ Διευθυντὴς ἔφυγε. Γιὰ πού; Κανεὶς δὲν ἤξερε. Ἄρχισαν ἀμέσως συζητήσεις πούδ' θὰ διορισθεῖ. Ἐνα σωρὸ στρατηγοὶ μάλωναν πούδ' θὰ πρωτοπᾶρει τὴ θέση του. Μὰ διάβολο, δὲν εἶναι καὶ τόσο εὐκόλο πράγμα. Ὅλοι στρέψανε τὰ βλέμματά τους σὲ μένα. Καὶ στὴ στιγμὴ τρέχανε στοὺς δρόμους ἀγγελιοφόροι... Μπορεῖτε νὰ φανταστεῖτε τριανταπέντε χιλιάδες ἀγγελιοφόρους! Ἔρχονται σὲ μένα. «Τί εἶναι;» τοὺς ρωτῶ... «Τί τρέχει». «Ἰβάν Ἰβάνοβιτς, τρέξτε γρήγορα, νὰ διευθύνετε τὸ τμήμα». Ἐγὼ, ὁμολογῶ, τὰ χῶσα λιγάκι, ἀφοῦ βγήκα μὲ τὰ νυχτικά μου. Στὴν ἀρχὴ σκέφθηκα ν' ἀρνηθῶ, μὰ κατόπι σκέφθηκα τί θὰ πάθει ὁ Τσάρος. «Δέχομαι, κύριοι, δέχομαι». Τοὺς φώναξα. «Νὰ προσέχετε, ἐγὼ δὲν ἀστείουμαι. Θὰ εἶμαι πολὺ αὐστηρὸς». Καὶ πραγματικά, ὅταν περνοῦσα ἀπὸ τὰ γραφεῖα, σει-τιμὸς γινόταν. «Ὅλοι οἱ ὑπάλληλοι τρέμανε σὰν τὰ φύλλα. (Ὁ Ἐπαρχος καὶ οἱ ἄλλοι τρέμουνε ἀπὸ τὸ φόβο τους. Ὁ Χλεστακὼφ ἀνάβει τὸ πολὺ.) Ἄ! Ἐγὼ δὲν ἀστείουμαι. Τοὺς τὰ τριψά ὀλονῶν τ' αὐτιά. Καὶ τὸ Ἰππουργικό Συμβούλιον ἀκόμη δὲν φοβότανε. Καὶ τί μὲ μέλει; Τὰ λέω καθαρά καὶ ξάστερα σὲ ὅλους. Ἐγὼ, κύριοι, γνωρίζω πολὺ καλά τὸν ἑαυτό μου. Εἶμαι πανταχοῦ παρών. Στὸ παλάτι βρίσκομαι κάθε μέρα... Μεθαῦριο θὰ μὲ προβιβάζουνε καὶ σὲ στρατάρχη. (Γλιστρά καὶ παρ' ὀλίγον νὰ πέσει στὸ πάτωμα. Οἱ ὑπάλληλοι ὄν ὑποβασιάζουνε μὲ σεβασμό).

ΕΠΑΡΧΟΣ (Πλησιάζει καὶ τρέμοντας δόλοκληρος προσπαθεῖ νὰ μιλήσει) : Ἐξ... Ἐξ... Ἐξ...
 ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Μὲ γογγύρη καὶ δυνατὴ φωνή) : Τί τρέχει;
 ΕΠΑΡΧΟΣ : Ἐξ... Ἐξ... Ἐξ...
 ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Μὲ τὴν ἴδια φωνή) : Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω τίποτα.
 ΕΠΑΡΧΟΣ : Ἐξ... Ἐξ... ἔξοχότατε, δὲν εὐαρεστεῖσθε νὰ ἀναυθεῖτε λιγάκι; Ἡ κάμαρά σας καὶ ὅλα εἶναι ἔτοιμα.
 ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Ἀνοησίες! Ν' ἀναπαυθῶ! Μὰ ἄς εἶναι, θ' ἀναυθῶ. Τὸ πρόγευμα, κύριοι, ἦτανε καλὸ... Εἶμαι εὐχαριστημέ-
 ρος. (Μ' ἐπισημότητα). Λαβροδῶρ, Λαβροδῶρ! (Μπαίνει στὸ δι-
 λανὸ δωμάτιο καὶ πίσω του ὁ Ἐπαρχος).

ΕΒΔΟΜΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ ἴδιοι ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Χλεστακὼφ καὶ τὸν Ἐπαρχο.

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΗ (Στὸν Ντομπτσίνσκι) : Ἄνθρωπος μιὰ φο-
 ς, ἔ! Νά τί ἀξίζει νὰ εἶναι κανεὶς ἄνθρωπος ὅπως πρέπει. Δὲν ἔχω
 νταντήσκει στὴ ζωὴ μου τέτοιο σπουδαῖο ὑποκείμενο. Παρ' ὀλίγο
 : πεθάνω ἀπὸ τὸ φόβο μου. Σὰν τί βαθμὸ νομίζετε νὰ ἔχει;

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΗ : Ἐγὼ νομίζω πὼς τὸ στρατηγελίκι τὸ γρά-
 μ στὰ παλιά του τὰ παπούτσια. Αὐτός, μάτια μου, εἶναι ἀρχιστρά-
 τος. Δὲν τ' ἀκούσεις; Τὸ Ἰππουργικό συμβούλιον τὸν τρέμει. Πᾶνε
 ἄλλοθι νὰ τὰ διηγηθῶμε στὸν Καρόπκιν καὶ στὸν Αιουλιούκωφ. Χαί-
 τε, Ἄννα Ἀντρέγιεβνα.

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΗ : Χαίρετε, κομπαρόλλα μου.
 (Φεύγουν).

ΑΡΤΕΜ ΦΙΑΠΠΟΒΙΤΣ (Στὸ Λουκά Λούκιτς) : Φόβος καὶ
 τρόμος. Κι ἐμεῖς εἴμαστε χωρὶς στολή. (Φεύγουνε σκεπτικοὶ μαζί μὲ
 τὸν Ἐπόπτη τῶν Σχολείων). Χαίρετε, κυρία!

ΟΓΔΟΗ ΣΚΗΝΗ

Ἄννα Ἀντρέγιεβνα, Μαρία Ἀντόνοβνα.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Ἄχ, τί εὐχάριστος ἄνθρωπος πού εἶναι.

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ : Ἄχ, πουλάκι μου!

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Τί λεπτὴ συμπεριφορὰ! Ἀμέσως βλέπεις τὸν
 πρωτεύουσιάνο. Οἱ τρόποι του, ὅλα, ὅλα... Ἄχ, τί ὠραῖα! Πόσο
 ἀγαπῶ τέτοιους νέους ἀνθρώπους. Κοντεύω νὰ χάσω τὰ λογικά μου.
 Μὰ μοῦ φαίνεται, πὼς κι ἐγὼ πολὺ τοῦ ἄρεσα. Τὸ διέκρινα, ὅλο σὲ
 μένα ἔρριχνε ματιές.

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ : Ἄχ, μαμάκα μου, σὲ μένα τις ἔρριχνε.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Παρακαλῶ. Πάλι ἀνοησίες ἄρχισες. Αὐτὸ πού
 λὲς δὲν εἶναι καθόλου σωστό.

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ : Ὅχι, μαμάκα μου, σωστό εἶναι.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Ὅριστε μας! Θεὸς φυλάξοι, μὴν ἀρχίσουμε
 πάλι τις φιλονικίες! Ἄρκει πιά! Ἀπὸ πού καὶ ὡς πού θὰ κοιτάξει
 ἔσένα; Καὶ γιὰ ποῖο λόγο νὰ σὲ κοιτάξει;

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ : Ἀλήθεια, μαμάκα, ὅλο ἐμένα κοιτάζε. Μόλις
 ἄρχισε νὰ μιλεῖ γιὰ τὴ λογοτεχνία, ἐγύρισε καὶ μὲ κοιτάζε. Κι ἔπειτα
 πάλι, ὅταν ἄρχισε νὰ διηγεῖται πὼς ἔπαιζε χαρτιά μὲ τοὺς πρέσβεις,
 καὶ τότε ἐμένα κοιτάζε.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Μπορεῖ, ἔτσι μιὰ φορά, κατὰ σύμπτωση. «Ἄ»,
 θὰ σκέφθηκε, «ἄς κοιτάξω κι αὐτή».

ΕΝΑΤΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ αὐτοὶ καὶ ὁ Ἐπαρχος.

ΕΠΑΡΧΟΣ (Πατώντας στὰ νύχια) : Σ,σ,σ,σ,σ...

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Τί;

ΕΠΑΡΧΟΣ : Καλὰ τὸν πότισα κρασί. Καὶ τὰ μισὰ ἀπ' ὅσα εἶ-
 πε ἂν εἶναι ἀληθινὰ! (Μένει σκεπτικός). Καὶ πὼς νὰ μὴν εἶναι ἀλη-
 θινὰ; Ἄνθρωπος, πού μπαίνει στὸ κέφι, ὅλα τὰ φανεράναι. Ὅ,τι
 στὴν καρδιά, ἐκεῖνο καὶ στὴ γλώσσα. Βέβαια, κάτι φεματάκια θὰ
 μᾶς εἶπε. Ἀλλὰ καὶ πούδ' ἔχει νὰ μιλήσει, χωρὶς νὰ πεῖ καὶ μερι-
 κὰ ψέματα; Παίζει χαρτιά μὲ Ἰππουργούς, στὸ παλάτι πηγαίνει...
 ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Ἐγὼ ἀπλῶς βλέπω πὼς εἶναι ἕνας μορφω-
 μένος κύριος, τοῦ κόσμου καὶ μάλιστα τοῦ ὑψηλοῦ κόσμου. Τί βαθμὸ
 ἔχει, αὐτὸ δὲν μ' ἐνδιαφέρει.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Ἄχ, ἐσεῖς οἱ γυναῖκες. Δυὸ, τρεῖς νόστιμες φλυα-
 ρίες ν' ἀκούσετε, πᾶσι τὸ μυαλό σας. Καὶ τόνομα τοῦ ἀντρός σας
 μπορεῖτε νὰ λησμονήσετε. Ἐσύ, ψυχὴ μου, φέρθηκες πολὺ ελεύθερα
 μαζί του, σὰ νὰ εἴχες νὰ κάμεις μὲ κανένα Ντομπτσίνσκι.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα σᾶς συμβουλεύω νὰ μὴν
 ἀνησυχεῖτε. Κάπως ξέφυγε καὶ μεῖς νὰ φερθοῦμε. (Βλέπει τὴν κό-
 ρη της).

ΕΠΑΡΧΟΣ : Δὲν εἶναι νὰ μιλεῖ κανεὶς δὲν σᾶς!... Μὰ τί περιπέ-
 τετα!... Ἀκόμη δὲ μπορῶ νὰ συνέλθω ἀπὸ τὸ φόβο. (Ἀνοίγει τὴν
 πόρτα καὶ φωνάζει). Μίσκα, φώναξε τὸ Σφηστουνοφ καὶ ἔλα δῶ.
 (Ἐπειτα ἀπὸ μικρὴ σιωπὴ). Τὰ πράγματα ἤρθαν θαυμάσια. Πὼς
 μποροῦσα νὰ τὸν καταλάβω πούδ' εἶναι; Μήπως ἔχει τουλάχιστον πα-
 ρουσιαστικὸ; Ἐνας λιγνούλης ἐκεῖ. Ὁ στρατιωτικὸς τουλάχιστον
 διακρίνεται. Ἄμα φορέσει πολιτικά, φαίνεται σὰ μυῖγα μὲ ψαλιδι-
 σμένα φτερά. Τὸ πρωὶ στὸ ξενοδοχεῖο μᾶς ἔκοβε κάτι ἀλληγορίες,
 κάτι διαφοροῦμενα. Στὸ τέλος, ὅμως, τὸν τσάκωσα, τὸν καταλάβαμε
 πούδ' εἶναι. Πὼς φαίνεται πὼς εἶναι νεαροῦλης ἀκόμα!

ΔΕΚΑΤΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ ἴδιοι καὶ ὁ Ὁσὴπ. Ὅλοι τρέχουν νὰ τὸν συναντήσουν.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Πλησιάζε, ἀγαπητέ.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Σ,σ,σ,σ,σ... Λοιπόν, τί; Κοιμάται;

ΟΣΗΠ : Ὅχι ἀκόμη. Λιγάκι ἔτσι τινώθηκε.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Ἄκουσ' ἐδῶ. Πὼς σὲ λένε;

ΟΣΗΠ : 'Οσήπ, κυρία.

ΕΠΑΡΧΟΣ (Στή γυναίκα του και στην κόρη του) : Φτάνει, φτάνει. (Στόν 'Οσήπ). Λοιπόν, φίλε μου, σου 'δωσαν, έφαγες καλά.

ΟΣΗΠ : Μου 'δωσαν, μου 'δωσαν. Σ'ας εύχαριστώ πολύ. Περίφημα!

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Για πές μας. Στ' άφεντικοϋ σου έρχονται πολλοί κόμητες και πρίγκηπες;

ΟΣΗΠ (Κατά μέρος) : Τί να τους πώ; 'Αφού τώρα με ταΐσανε καλά, άν πω ναί, θα με ταΐσουνε καλύτερα. (Δυνατά). 'Έρχονται και κόμητες.

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ : Ψυχίτσα μου, 'Οσήπ, τί καλός πού είναι ό άφέντης σου!

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Πές μου σέ παρακαλώ, 'Οσήπ, τί...

ΕΠΑΡΧΟΣ : Πάψτε σ'ας παρακαλώ! Με τίς κουταμάρες σας αυτές μ' έμποδίζετε. Λοιπόν, φίλε μου...

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Τί βαθμό έχει ό άφέντης σου;

ΟΣΗΠ : Βαθμό;... Τό συνηθισμένο.

ΕΠΑΡΧΟΣ : 'Αχ, Θεέ μου. Πάντα με τίς άνόητες έρωτησεις!

Δέ βρίσκει κανείς καιρό να μιλήσει για τή δουλειά του. Λοιπόν, φίλε μου, πώς είναι ό άφεντικός σου; Είναι αυστηρός; Του άρέσει να κάνει παρατηρήσεις ή όχι;

ΟΣΗΠ : Μάλιστα, του άρέσει ή τάξη. "Όλα τ'ά θέλει να είναι τέλεια.

ΕΠΑΡΧΟΣ : 'Η φυσιογνωμία σου μου άρέσει πολύ, 'Οσήπ. Φαίνεσαι, φίλε μου, πώς είσαι καλός άνθρωπος. Μά...

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ : 'Ακουσε, 'Οσήπ. "Όταν είναι ό άφέντης σου στην Πετρούπολη, φοράει τή στολή του;...

ΕΠΑΡΧΟΣ : Πάψτε, επί τέλους! 'Εδώ πρόκειται περί ζωής ή θανάτου! (Στόν 'Οσήπ). Λοιπόν, αγαπητέ μου φίλε, πολύ μου άρέσεις. Δέν είναι άσχημο να πιεις στο δρόμο κανένα τσάι παραπάνω. 'Αρχισε λίγο κρύο. Πάρε τέσσερα ρούβλια για τσάι.

ΟΣΗΠ (Παίρνει τ'α χρήματα) : Σ'ας εύχαριστώ, άφέντη, πάρα πολύ. 'Ο Θεός να σ'ας δίνει ύγεια. Πρέπει κανείς τους φτωχούς να τους βοηθάει κομμάτι.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Καλά, καλά. Μά...

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : 'Ακουσε, 'Οσήπ. Ποιά μάτια άρέσουνε περισσότερο στο άφεντικό σου;

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ : 'Οσήπ, ψυχίτσα μου. 'Αχ, τί ώραία μάτια πού έχει ό άφεντικός σου!

ΕΠΑΡΧΟΣ : Σταθείτε, σ'ας παρακαλώ. 'Αφείστε κι έμένα. (Στόν 'Οσήπ). Για πές μου, φίλε μου, σέ τί προσέχει περισσότερο το άφεντικό σου; Δηλαδή όταν ταξιδεύει, τί του άρέσει περισσότερο;

ΟΣΗΠ : Περισσότερο άπ' όλα του άρέσει ή καλοτέραση και ή καλή υποδοχή.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Καλά.

ΟΣΗΠ : Και για μένα, τον άπλό μουζικο, έχει ακόμη τό νοϋ του. Θέλει να τ'α περωώ κι εγώ καλά. Μά τό Θεό! Πολλές φορές, όταν πηγαίνουμε κάπου με ρωτ'α. «'Ε, 'Οσήπ, σέ περιποιηθήκανε;»

«'Οχι καλά, έξοχώτατε». «'Ε, 'Οσήπ, δέ φαίνεται καλός ό νοικοκύρης. Να μου τό θυμηθείς, όταν φτάσουμε». 'Α, λέω μέσα μου. (Κάνει έκφραστική χειρονομία). 'Ο Θεός να τον φυλάει τον κακομοίρη. 'Απλός άνθρωπος εγώ.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Καλά, πολύ καλά μ'ας τ'α λές. Σου έδωσα προ όλίγου κάτι τί για τσάι, πάρε τώρα κάτι τί ακόμη για κανένα παξιμαδάκι.

ΟΣΗΠ : Μά γιατί ν' άνησυχείτε, έξοχώτατε; (Κρούει τ'α χρήματα). Θα πω εις ύγειαν σας.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : 'Ελα και σέ μένα, 'Οσήπ, κάτι να σου δώσω κι εγώ.

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ : 'Οσήπ, ψυχίτσα μου, φίλησέ μου τον άφεντικό σου! ('Ακούγεται από τό άλλο δωμάτιο μικρός βήχας του Χλεστακώφ).

ΕΠΑΡΧΟΣ : Σ,σ,σ,ς,ς! (Σηκώνεται στα νύχια των ποδιών του με σιγανή φωνή). Για τό Θεό, μήν κάνετε θόρυβο. Πηγαίνετε στα δωμάτιά σας! Φτάνει πιά...

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Πάμε, Μαρία μου! Θα σου ειπώ κάτι πού παρατήρησα στο μουσαφίρη μας. Αυτό μόνο μεταξύ μας μπορούμε να τό συζητήσουμε.

ΕΠΑΡΧΟΣ : 'Εκεί μπορείτε να πείτε ό,τι θέλετε. Μου φαίνεται πώς άν άκούσει κανείς αυτά πού θα πείτε, θα βουλώσει τ' αυτιά του. (Στόν 'Οσήπ). Λοιπόν, φίλε μου...

ΕΝ ΔΕΚΑΤΗ ΣΚΗΝΗ

Οί ίδιοι και οί κλητήρες Ντερζίμοντα και Σφηστούνωφ.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Σ,σ,σ,ς,ς! Βρέ άρκοϋδες, τί χτυπάτε έτσι με τίς μπότες σας; Περπατάτε και γίνεται τόσος θόρυβος σαν να γίνεται σεισμός.

ΜΙΣΚΑ : 'Ηρθα κατά διαταγήν σας...

ΕΠΑΡΧΟΣ : Σ,σ,σ,ς,ς... (Του κλείνει τό στόμα). Τί φωνάζεις σαν κόρακας; (Τόν μαλώνει). Μου ήρθες κατά διαταγήν! (Στόν 'Οσήπ). Λοιπόν, φίλε μου, πήγαινε και ετοίμασε ό,τι χρειάζεται ό άφεντικός σου. 'Ο,τι έχουμε στο σπίτι, μπορείς να τό ζητήσεις. ('Ο 'Οσήπ φεύγει). Σεις να στέκεστε στον έξώστη και ούτε βήμα να μην τό κουνήσετε από εκεί! Προσέξτε, μην αφήσετε κανένα ιδιώτη να μπει μέσα, προ πάντων έμπορο! Μην αφήσετε, έστω κι έναν, γιατί... Μόλις ιδείτε πώς έρχεται κανείς με αναφορά ή και χωρίς αναφορά στον έπιθεωρητή, πετάχτε τον έξω με τίς κλωτσιές και δυνατές. (Δείχνει με τό πόδι του). Τ' άκούτε; Σ,σ,σ,ς,ς... (Φεύγει κι αυτός πατώντας στα νύχια πίσω από τους κλητήρες).

Τ Ε Τ Α Ρ Τ Η Π Ρ Α Ξ Η

Π Ρ Ω Τ Η Σ Κ Η Ν Η

Τό ίδιο δωμάτιο στο σπίτι του 'Επάρχου. Μπαίνουνε με προσοχή πατώντας στα νύχια ό "Α μ μ ω ς Φ ε δ ώ ρ ο β ι τ ς, ό "Α ρ τ έ μ Φ ι λ ί π π ο β ι τ ς, ό Δ ι ε υ θ υ ν τ ή ς του Τ α χ υ δ ρ ο μ ε ί ο υ, ό Λ ο υ κ ᾶ ς Λ ο υ κ ι τ ς, ό Ν τ ο μ π τ σ ί ν σ κ ι και ό Μ π ο μ π τ σ ί ν σ κ ι, ντυμένοι με τή στολή τους σαν σέ παράτα. "Όλοι μιλούνε σιγά, με μισή φωνή.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ (Τοποθετεί όλους σέ ήμικύκλιο) : Για όνομα του Θεού, κύριοι, σχηματίστε γρήγορα κύκλο και περισσότερη τάξη, παρακαλώ! 'Ο Θεός μαζί του, και στο παλάτι πηγαίνει και με τό αυτοκρατορικό συμβούλιο τ'α βάζει! Τό νοϋ σας, λοιπόν. Σεις, Πώτρ 'Ιβάνοβιτς, περάστε από τούτο τό μέρος, σεις πάλι σταθείτε, να έδώ. (Και οί όνθ βαδίζουνε στα νύχια).

ΑΡΤΕΜ ΦΙΑΙΠΠΟΒΙΤΣ : 'Αμμως Φεδώροβιτς, είναι ανάγκη κάτι να επιχειρήσουμε.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : Τί δηλαδή;

ΑΡΤΕΜ ΦΙΑΙΠΠΟΒΙΤΣ : Καταλαβαίνετε τί.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : Κάτι να του βάλουμε στο χέρι;

ΑΡΤΕΜ ΦΙΑΙΠΠΟΒΙΤΣ : 'Ακριβώς.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : Σ'αν κίνδυνος είναι, πού να πάρει ό διάβολος. Μπορεί να βάλει τίς φωνές. Αυτόκρατορικός άνθρωπος! Ξέρετε τί να κάνουμε; Να τ'α δώσουμε τάχα σαν έρανο για κάποιο μνημείο.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ : 'Η να κάνουμε άλλοιως. Θα του ειπούμε: «Νά, ήρθανε χρήματα στο Ταχυδρομείο και δέν ξέρουμε τίνος είναι».

ΑΡΤΕΜ ΦΙΑΙΠΠΟΒΙΤΣ : Προσέξτε μή σ'ας στείλει ταχυδρομικώς σέ κανένα μέρος πιο μακριά. 'Ακούστε, αυτές οί δουλιές δέ γίνονται έτσι σέ καλά οργανωμένο κράτος. Γιατί να παρουσιαστούμε έτσι όλοι μαζί σαν ένας λόχος; Καλύτερα ένας ένας κι έτσι με τρόπο ό καθνας... Με τρόπο πού να μην ιδεί άλλο μάτι! 'Ετσι γίνεται στην καθώς πρέπει κοινωνία. 'Εμπρός, σεις, 'Αμμως Φεδώροβιτς, κάμετε πρώτος άρχή.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : Καλύτερα σεις. Στο δικό σας κατήστημα ό ύψηλός επισκέπτης έφαγε ψωμί.

ΑΡΤΕΜ ΦΙΑΙΠΠΟΒΙΤΣ : Τότε σεις, Λουκᾶ Λούκιτς, σαν παιδαγωγός τής νεολαίας.

ΛΟΥΚΙΤΣ : Δέ μπορώ, δέ μπορώ, κύριοι. 'Ομολογώ πώς είμαι έτσι άναθρεμμένος, πού άν μου μιλήσει ένας άνθρωπος, έστω και με

ἕνα βαθμὸ παραπάνω, ἡ ψυχὴ μου φεύγει καὶ ἡ γλῶσσα μου δένεται.

Ὅχι, κύριοι, μὲ συγχωρεῖτε, μὲ συγχωρεῖτε!

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ : Λοιπὸν, Ἄμμως Φεδώροβιτς, ἐξὸν ἀπὸ σὰς κανένας ἄλλος δὲν μπορεῖ. Εἶσαι σωστός Κικέρων.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : Μά, τί μοῦ λέτε! Κάτι ιδέες ποῦ ἔχετε! Ἄκους Κικέρων. Γιά σκεφθεῖτε τί εἶπατε. Πάντοτε ὑπερβολικός. Ἄν πάρω τὸν κατήφορο καὶ ἀρχίσω νὰ μιλάω γιὰ τὰ κυνήγια μου καὶ τὰ σκυλιὰ μου...

ΟΛΟΙ (Τὸν περικυκλώνουν) : Ὅχι, ὄχι, σεῖς θὰ μιλήσετε πρῶτος. Ὅχι, Ἄμμως Φεδώροβιτς, μὴ μᾶς ἀφήνετε, γενεῖτε πατέρας μας. Ὅχι, Ἄμμως Φεδώροβιτς!

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : Ἀφεῖστε με, κύριοι.

(Ἀκούγονται βήματα καὶ βήχας στὸ δωμάτιο τοῦ Χλεστακώφ. Ὅλοι τρέχουν ποὺς νὰ περάσει τὸν ἄλλον στὴν πόρτα. Προσπαθοῦν ὅλοι νὰ βγούνε μαζί καὶ στριμώγονται. Ἀκούγονται σιγανὰ ἐπιφωνήματα).

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙΗ : ὦ! Πιὸτρ Ἰβάνοβιτς, μὲ ξεχνῆσατε.

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ : Παραμερίστε λίγο, κύριοι, μὲ σκάσατε!

(Ἀκούγονται μερικὰ ἐπιφωνήματα «ὦχι! ὦχι!» Ἐπὶ τέλους ὅλοι φεύγουνε καὶ τὸ δωμάτιο μένει ἄδειο).

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΚΗΝΗ

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Βγαίνει μόνος μὲ μάτια ἀπὸ ὕπνο) : Τὸν πῆρα γιὰ καλὰ. Ὁραῖα στρώματα καὶ παπλώματα. Ἰδρῶσα ἀπὸ τὴ ζέστη. Μοῦ φαίνεται πὼς χθές, πρὶν καθήσουμε στὸ τραπέζι, κάτι μοῦ βάλανε στὸ χέρι. Ἐδῶ, καθὼς βλέπω, μπορεῖ νὰ περάσει κανεὶς θαυμασία τὸν καιρὸ του. Μοῦ ἀρέσουνε πολὺ οἱ ἀνοικτόκαρδοι ἄνθρωποι, περισσότερο, ὅμως, μ' ἀρέσει νὰ μὲ φιλεῖνε μὲ ὅλη τους τὴν καρδιά καὶ ὄχι ἀπὸ συμφέρον. Καὶ ἡ κόρη τοῦ Ἐπάρχου νοστιμοῦλα, καὶ ἡ μητέρα της δὲν πάει πίσω... Ὅ, τι καὶ ἂν πεῖ κανεὶς μιὰ τέτοια ζωὴ μ' ἀρέσει.

ΤΡΙΤΗ ΣΚΗΝΗ

Χλεστακώφ καὶ Δικαστῆς.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ (Μπαίνει μέσα καὶ στέκεται ὄρθιος. Κατὰ μέρος) : Θεέ μου, Θεέ μου. Ἄς μᾶς βγεῖ σὲ καλὸ. Μοῦ κόβονται τὰ γόνατα. (Στέκεται ἴσια καὶ κρατεῖ τὸ σπαθὶ του μὲ τὸ χέρι του δυνατὰ). Ἐχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιασῶ. Δικαστῆς στὸ ἐδῶ ἐπαρχιακὸ Δικαστήριον Ἄμμως Φεδώροβιτς Λιάπκιν - Τιάπκιν.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Σὰς παρακαλῶ, καθεῖστε. Ὡστε εἶστε ἐδῶ ὁ δικαστής;

ΔΙΚΑΣΤΗΣ : Μάλιστα, ἀπὸ τὸ 1816. Ἐκλέχτηκα γιὰ μιὰ τριετία κι ἐξακολοῦθῶ νὰ μένω ὡς σήμερα.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Μ' ὅλα ταῦτα θὰ εἶναι συμφέρον νὰ εἶναι κανεὶς δικαστής;

ΔΙΚΑΣΤΗΣ : Ἐδῶ κι ἐννὰ χρόνια ἔχει γίνει πρόταση ἀπὸ τὴν προεσταμένην μου ἀρχὴ νὰ μοῦ δοθεῖ τὸ παράσημο τοῦ Βλαδιμήρου τετάρτης τάξεως... (Κατὰ μέρος). Αὐτὰ τὰ χρήματα μέσα στὴ χούφτα μου μὲ καίνε.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Μοῦ ἀρέσει πολὺ τὸ παράσημο τοῦ Βλαδιμήρου. Τὸ παράσημο τῆς Ἁγίας Ἄννης τρίτης τάξεως δὲν εἶναι τὸ ἴδιο.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ (Τεντώνει λίγο λίγο πρὸς τὰ ἔμπροσθέν τὸ γρόθο του μὲ τὰ χεῖρά του. Κατὰ μέρος) : Κύριε καὶ Θεέ μου, δὲν ξέρω ποῦ ἴσχομαι. Κάθουμαι σὲ ἀναμμένα κάρβουνα.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Μά τί κρατεῖτε στὸ χέρι σας;

ΔΙΚΑΣΤΗΣ (Τὰ χάνει καὶ ἀφήνει νὰ πέσουνε τὰ χρήματα στὸ πάτωμα) : Τίποτα...

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Πῶς τίποτα; Ἐγὼ εἶδα χρήματα ποῦ πέσανε.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ (Τρέμει ὀλόκληρος) : Τίποτε, τίποτε. (Κατὰ μέρος). Θεέ μου, πῶς χαμένος. Ἄς ἔρθουνε μ' ἕνα ἀμάξι νὰ μὲ πάρουνε.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Σηκώνει τὰ χρήματα) : Δὲν εἶναι χρήματα αὐτά;

ΔΙΚΑΣΤΗΣ (Κατὰ μέρος) : Τελείωσαν ὅλα. Χάθηκα! Χάθηκα!

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Μπορεῖτε, σὰς παρακαλῶ, νὰ μοῦ δώσετε δανειὰ αὐτὰ τὰ χρήματα;

ΔΙΚΑΣΤΗΣ (Βιαστικὰ) : Πῶς, πῶς! Μὲ μεγάλη μου εὐχαρίστηση. (Κατὰ μέρος). Θάψρος! Θάψρος! Βοήθα, Παναγία Δέσποινα!

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Ἐξέρτε, καταξοδεύτηκα στὸ δρόμο κι ἔχω νύχλη. Μά θὰ σὰς τὰ στεῖλω ἀμέσως ἀπὸ τὸ χωριό.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ : Παρακαλῶ, παρακαλῶ. Δὲν εἶναι ἀνάγκη... Μετὰ τὴν μάχη. Μὲ τίς ἀσθενεῖς μου δυνάμεις προσπαθῶ κι ἐγὼ μ'

ὅλη τὴν καρδιά νὰ εὐχαριστῶ τοὺς προεσταμένους μου. (Σηκώνεται ἀπὸ τὴν καρέκλα καὶ παίρνει στάση προσοχῆς). Δὲν τολμῶ νὰ σὰς ἀνησυχίσω περισσότερο μὲ τὴν παρουσία μου. Ἐχετε τίποτα νὰ διατάξετε;

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Τί νὰ διατάξω;

ΔΙΚΑΣΤΗΣ : Ἄπλως ἐρωτῶ μήπως θέλετε νὰ διατάξετε τίποτα τὸ δικαστῆ τοῦ τόπου;

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Γιατί νὰ τὸν διατάξω; Δὲν ὑπάρχει λόγος. Σὰς εὐχαριστῶ θερμῶς.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ (Ἐποικλίνεται καὶ φεύγει κατὰ μέρος) : Δόξα σοι ὁ Θεός. Τὸ φρούριο ἔπεσε.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Μετὰ τὴν ἀναχώρησή του) : Δικαστής... Πολὺ καλὸς ἄνθρωπος.

ΤΕΤΑΡΤΗ ΣΚΗΝΗ

Χλεστακώφ καὶ Διευθυντῆς τοῦ Ταχυδρομείου. Μπαίνει μέσα μὲ τεντωμένο τὸ ἀνάστημά του, μὲ στολὴ καὶ κρατεῖ τὸ σπαθὶ του.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ : Ἐχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιασῶ. Διευθυντῆς τοῦ Ταχυδρομείου, Αὐλικὸς Σύμβουλος, Ἰβάν Κούζμιτς Σπέκιν.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : ὦ! Καλῶς ὄρισατε! Ἄγαπῶ πολὺ τὴν εὐχαρίστη συντροφιά. Καθεῖστε. Ἐδῶ μένετε διαρκῶς;

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ : Μάλιστα.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Μοῦ ἀρέσει αὐτὴ ἡ πόλις. Βέβαια, δὲν εἶναι πολυἀνθρώπη, μὰ τί νὰ γίνε; Δὲν εἶναι, βλέπετε, πρωτεύουσα. Δὲν εἶν' ἔτσι; Δὲν εἶναι πρωτεύουσα.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ : Πολὺ σωστά.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Καὶ βέβαια στὴν πρωτεύουσα ὑπάρχει βοηθὸν καὶ ὄχι χῆνες ἐπαρχιώτικες. Δὲν εἶστε τῆς ἰδίας γνώμης;

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ : Πολὺ σωστά. (Κατὰ μέρος). Καθόλου περήφανος δὲν εἶναι, γιὰ ὅλα ρωτᾷ.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Καὶ ἐν τούτοις πρέπει νὰ παραδεχθεῖτε πῶς καὶ σὲ μικρὴ πόλη μπορεῖ κανεὶς νὰ ζήσει εὐτυχῆ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ : Πολὺ σωστά.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Κατὰ τὴν γνώμη μου τί χρειάζεται; Χρειάζεται μόνο νὰ σὲ σέβωνται, νὰ σὲ ἀγαποῦν εὐλαχῶς. Δὲν εἶν' ἔτσι;

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ : Πολὺ σωστά.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Χαίρω πολὺ, ποῦ ἔχετε τὴν ἴδια γνώμη μὲ μένα. Ἐέρω πῶς με θεωροῦν ἰδιότροπο, μὰ τέτοιος εἶν' ὁ χαρακτήρας μου. (Κατὰ μέρος). Νὰ ζητήσω κι ἀπ' αὐτὸν δανεικὰ. (Δυνατὰ). Τί περιεργὴ σύμπτωση! Στὸ ταξίδι μου καταξοδεύτηκα φοβερά. Μήπως σὰς εἶναι εὐκολο νὰ μὲ δανείσετε τριακόσια ρούβλια.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ : Καὶ πῶς ὄχι; Θὰ τὸ θεωρήσω μάλιστα μὰ πολὺ μεγάλη εὐτυχία. Ἰδοῦ. Εἶμαι ἔτοιμος νὰ σὰς ἐξυπηρετήσω μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Σὰς εἶμαι πολὺ εὐγνώμων. Δὲν μ' ἀρέσει νὰ στεροῦμαι στὸ ταξίδι μου. Καὶ γιατί νὰ στεροῦμαι; Δὲν εἶν' ἔτσι;

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ : Πολὺ σωστά. (Σηκώνεται, τεντώνει τὸ σῶμα του καὶ κρατεῖ τὸ σπαθὶ του). Δὲν τολμῶ νὰ σὰς ἀνησυχίσω περισσότερο μὲ τὴν παρουσία μου... Δὲν ἔχετε νὰ παρατηρήσετε τίποτα σχετικὰ μὲ τὴν ἴπηρεσία τοῦ Ταχυδρομείου;

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Ὅχι, τίποτε.

(Ὁ Διευθυντῆς ὑποκλίνεται καὶ φεύγει).

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Ἀνάβει ἕνα τσιγάρο) : Διευθυντῆς τοῦ Ταχυδρομείου... Κι αὐτὸς μοῦ φαίνεται πολὺ καλὸς ἄνθρωπος... Ἵπχωρεωτικός. Μ' ἀρέσουν τέτοιοι ἄνθρωποι.

ΠΕΜΠΤΗ ΣΚΗΝΗ

Χλεστακώφ, Λούκας Λούκιτς.

ΛΟΥΚΙΤΣ (Τεντώνει τὸ σῶμα του. Τρέμει λιγάκι. Κρατεῖ τὸ σπαθὶ του) : Ἐχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιασθῶ. Ἐπόπτης τῶν Σχολείων, Τιτλοῦχος Σύμβουλος, Λούκας Λούκιτς Χλοπῶφ.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Ὅριστε, ὄριστε, Καθεῖστε, παρακαλῶ. Θέλετε ἕνα τσιγάρο; (Τοῦ δίνει ἕνα).

ΛΟΥΚΙΤΣ (Κατὰ μέρος ἀναποφάσιτος) : Ὅριστε τώρα. Νὰ ἔνα πράγμα, ποῦ δὲν τὸ περίμενα. Νὰ τὸ πάρω ἢ νὰ μὴ τὸ πάρω;

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ : Πᾶρτε, πᾶρτε. Εἶναι πολὺ καλὰ τσιγάρα. Βέβαια, δὲν εἶναι σὰν τῆς Πετρούπολης. Ἐκεῖ, φίλε μου, κάπνιζα τσιγάρα, ποῦ εἶχανε εἰκοσιπέντε ρούβλια ἢ ἑκατοντάδα. Τσιγάρα, ποῦ

μοσχοβολοῦνε τὰ δάχτυλά σου μόλις τὰ καπνίζεις. (Τοῦ δίνει σπύριτα).
Ανάψτε.

ΛΟΥΚΙΤΣ (Προσπαθεῖ ν' ἀνάψει καὶ τρέμει δολόκληρος. Ἀπὸ τὸν τρομό του τοῦ πέφτει τὸ τσιγάρο κάτω. Κατὰ μέρος): Νὰ πάρει ὁ διάβολος, μ' ἐπίσπε πάλι ὁ φόβος!

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: "Ὅπως βλέπω δὲν εἶστε καπνιστῆς. Ἐμένα τὸ κάπνισμα εἶναι ἡ ἀδυναμία μου. Τ' ἠμολογῶ. Ἐπίσης καὶ στὸ γυναικεῖο φύλο δὲν εἶμαι ἀδιάφορος. Ἔσεις; Ποιῆς γυναικὸς σὰς ἀρέσουνε καλλίτερα, οἱ μελαγχρονέες, ἢ οἱ ξανθές;

ΛΟΥΚΙΤΣ (Βοίσκειται σὲ τέλεια ἀπορία τί νὰ εἰπεῖ).

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Ἐμπρός, πέστε μου εὐλικρινῶς, οἱ μελαγχρονέες ἢ οἱ ξανθές;

ΛΟΥΚΙΤΣ: Δὲν ξέρω τί νὰ πῶ.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: "Ὁχι, ὄχι. Μὴν ἀρνεῖσθε. Θέλω χωρὶς ἄλλο νὰ μάθω τὸ γούστο σας.

ΛΟΥΚΙΤΣ: Λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ σὰς ἀναφέρω. (Κατὰ μέρος). Κι ἐγὼ δὲν ξέρω τί νὰ εἰπῶ.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: "Α, ἄ! Δὲν θέλετε νὰ μοῦ εἰπεῖτε. Κατάλαβα, κάποια μελαγχρονόουλα θὰ σὰς ἔχει κενθίσει. Πέστε μου, δὲν εἶναι ἔτσι;

ΛΟΥΚΙΤΣ (Σιωπῶ).

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: "Α, ἄ, κοκκινίσατε. Τὸ βλέπετε, τὸ βλέπετε; Γιατί, λοιπόν, δὲν μιλεῖτε;

ΛΟΥΚΙΤΣ: Τὸ 'χασα... Ἐξο...χῶ...τατε (Κατὰ μέρος). Μὲ πρόδωσε ἡ καταραμένη ἡ γλώσσα, μὲ πρόδωσε.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Τὰ χάσατε, ἔ; Πραγματικά; Ἡ ματιά μου ἔχει κάτι τί ποὺ κάνει τοὺς ἀνθρώπους νὰ τὰ χάνουν. Τουλάχιστον ξέρω πὼς καμιά γυναίκα δὲν μπορεῖ νὰ ὑποφέρει τὴ ματιά μου. Δὲν εἶν' ἔτσι;

ΛΟΥΚΙΤΣ: Ἄκριβῶς.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Ἀκοῦστε τί μοῦ συνέβη. Στὸ ταξίδι καταζο-
δεύτηκα τέλεια. Μήπως μπορεῖτε νὰ μὲ δανείσετε τριακόσια ρούβλια;

ΛΟΥΚΙΤΣ (Χώνει τὰ χέρια στὴν τσέπη. Κατὰ μέρος): Ἐχει γούστο νὰ μὴν ἔχω μαζί μου... Ἐχω, ἔχω! (Βυάζει καὶ δίνει τρέμοντας τὰ χροῖματα).

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Σὰς εὐχαριστῶ θερμῶς.

ΛΟΥΚΙΤΣ (Τεντώνει τὸ σῶμα του καὶ κρατεῖ τὸ σπαθί του): Δὲν τολμῶ νὰ σὰς ἀνησυχῆσω περισσότερο μὲ τὴν παρουσία μου.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Χαίρετε.

ΛΟΥΚΙΤΣ (Φεύγει βιαστικῶς, σχεδὸν πετῶ. Κατὰ μέρος): Δόξα σοι ὁ Θεός. Φτάνει νὰ μὴν ἔρθει στὰ σχολεῖα καὶ μπῆ στις τάξεις.

ΕΚΤΗ ΣΚΗΝΗ

Χλεστακῶφ, Ἀρτέμ Φιλίπποβιτς, τεταωμένος καὶ κρατώντας τὸ σπαθί του.

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ: "Ἐχω τὴν τιμὴ νὰ παρουσιασθῶ. Ἐπόπτης τῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων, Αὐλικὸς Σύμβουλος, Ζεμλιανίκα.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Χαίρετε. Καθεῖστε σὰς παρακαλῶ.

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ: Εἶχα τὴν τιμὴ νὰ σὰς συνοδεύσω, ὅταν ἐπισκερθώκατε τὸ Νοσοκομεῖο, τὸ ὅποιο διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπιβλή μου.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: "Α, μάλιστα. Θυμοῦμαι. Μὲ περιποιηθήκατε πολὺ καλά στὸ πρόγευμα.

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ: Χαίρω πολὺ ὅταν προσπαθῶ νὰ ἐξυπηρετῶ τὴν πατρίδα.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Θὰ ὁμολογήσω τὴν ἀδυναμία μου. Μ' ἀρέσει πολὺ ἡ καλὴ κουζίνα. Δὲ μοῦ ἐξηγεῖτε σὰς παρακαλῶ. Χθὲς μοῦ φανήκατε πιὸ κοντὸς ἀπὸ σήμερα. Πὼς συμβαίνει αὐτό;

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ: Πολὺ πιθανόν. (Σιωπῶ). Μπορῶ νὰ σὰς εἰπῶ ὅτι δὲν φείδομαι οὐδενὸς κόπου καὶ ἐκτελῶ τὸ καθήκον μου μὲ μεγάλον ζῆλον. (Πλησιάζει τὸ κοντὰ μὲ τὴν καρδέλα του καὶ μιλεῖ μὲ χαμηλὴ φωνή). Ξέρετε, ὁ Διευθυντῆς τοῦ Ταχυδρομείου τίποτε δὲν κάνει. "Ὅλες του οἱ ὑποθέσεις εἶναι παραμελημένες. Οἱ ἀποστολὲς καθυστεροῦνται. Βύαρσθηθεῖτε νὰ ἐξετάσετε καὶ μόνος σας. Ὁ Δικαστῆς τὸ ἴδιο, αὐτός, στὰ δημόσια γραφεῖα τρέφει σκύλους καὶ ἡ διαγωγή του, χάρην τῆς πατρίδας ὀφείλω νὰ σὰς τὰ καταστήσω ὅλα γνωστά, ἂν καὶ εἶναι φίλος μου καὶ συγγενῆς μου. ἡ διαγωγή του, λέω, εἶναι πολὺ ἀξιοκατάχρητος. Ἐπάρχει ἐδῶ ἕνας μεγαλοκτηματίας, Ντομπτσίνσκι, ποὺ εἶχε τὴν τιμὴν νὰ σὰς γνωρίσει. Μόλις, λοιπόν, αὐτὸς ὁ Ντομπτσίνσκι βγήκε ἀπὸ τὸ σπίτι του, τρέχει ἀμέσως ὁ δικαστῆς καὶ μένει μὲ τὴν γυναῖκα του. Εἶμαι ἔτοιμος καὶ νὰ ὀρκισθῶ γι' αὐτό. Παρατηρεῖστε καὶ τὸ μικρὸ κοριτσάκι, ὀρφαντὸς ὁ δικαστῆς εἶναι. Κατάλαβαίνατε.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Τί μοῦ λέτε καλῆ! Τέτοιον πράγμα δὲν τὸ φαντάζομαι ποτέ!

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ: Ἄμ' αὐτὸς πάλι ὁ Ἐπόπτης τῶν σχολειῶν... Ἄπορῶ πὼς τὸ Κράτος ἐμπιστεύεται σὲ τέτοιον ἄνθρωπο

τέτοια σπουδαία ὑπηρεσία. Εἶναι χειρότερος ἀπὸ τοὺς Ἰακωβίνους καὶ ἐμπνέει στὴ νεότητα τέτοιες ἐπαναστατικὲς ἀρχές, ποὺ εἶναι δύσκολο νὰ τις ἐκφράσει κανεὶς. Δὲν φρονεῖτε πὼς εἶναι ἀνάγκη νὰ τὰ ἐκθέσω ὅλα αὐτὰ γραπτῶς;

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: "Ἐστω, γραπτῶς, θὰ μοῦ εἶναι πολὺ εὐχάριστο. Μοῦ ἀρέσει, ὅταν περνῶ ἀνιαρὲς ἡμέρες, νὰ διαβάζω κάτι τι διασκεδαστικό... Πὼς εἶπαστε τὸ ὄνομά σας; Πάντα τὸ λησμονῶ.

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ: Ἀρτέμ Φιλίπποβιτς Ζεμλιανίκα.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: "Α, μάλιστα, Ζεμλιανίκα. Καὶ δὲ μοῦ λέτε σὰς παρακαλῶ, ἔχετε παιδιά;

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ: Πῶς! Πέντε. Τὰ δύο εἶναι πιά μεγάλα.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Καὶ πὼς τὰ λένε;

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ: Νικόλα, Ἰβάν, Λισαβέτα, Μαρία καὶ Ηερπετούγια.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Πολὺ καλά.

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ: Δὲν τολμῶ νὰ σὰς ἀνησυχῆσω περισσότερο μὲ τὴν παρουσία μου καὶ νὰ ἀφαιρέσω χρόνον πολὺτιμον προωρισμένον γιὰ ἄγια καθήκοντα... (Ἰπποκρίνεται γιὰ νὰ φύγει).

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Τὸν συνοδεύει): Τίποτε, τίποτε. Αὐτὸ ποὺ εἶπατε εἶναι πολὺ ἀστείον. (Ὁ Ἀρτέμ φεύγει. Ὁ Χλεστακῶφ ξαναοῖρει τὴν πόρτα καὶ τοῦ φωνάζει). "Ε! Σεῖς! Πὼς σὰς λένε; Πάντα λησμονῶ τὸ ὄνομά σας.

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ: Ἀρτέμ Φιλίπποβιτς Ζεμλιανίκα.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Κάμετέ μου τὴ χάρη, Ἀρτέμ Φιλίπποβιτς, μοῦ συνέβη κάτι τι ἀπρόοπτο. Στὸ δρόμο καταζοδεύτηκα τέλεια. Μήπως μπορεῖτε νὰ μοῦ δανείσετε τριακόσια ρούβλια;

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ: Εὐχαριστῶς. (Τοῦ δίνει).

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Εὐχαριστῶ θερμῶς.

ΕΒΔΟΜΗ ΣΚΗΝΗ

Χλεστακῶφ, Μπομπτσίνσκι καὶ Ντομπτσίνσκι.

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Ἐχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιασθῶ. Κάτοικος τῆς πόλεως ταύτης, Πιότρ Ἰβάνοβιτς, παιδί τοῦ Μπομπτσίνσκι.

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Κι ἐγὼ ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιασθῶ, Πιότρ Ἰβάνοβιτς, παιδί τοῦ Ντομπτσίνσκι.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: "Α, μάλιστα, σὰς ἔχω ἰδεῖ. Σεῖς, μοῦ φαίνεται, εἶστε ποὺ πέσατε χτές; Πὼς εἶναι ἡ μὴτη σας!

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Δόξα τῷ Θεῷ. Μὴν ἀνησυχεῖτε. Ξεράθηκε πιά. Ξεράθηκε τέλεια.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Χαίρω πολὺ ποὺ ξεράθηκε. (Ἐξαφνα, ἀπότομα). Χρήματα σεῖς δὲν ἔχετε;

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Χρήματα; Τί χρήματα;

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Νὰ μὲ δανείσετε χίλια ρούβλια;

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Τόσα πολλά; Μὰ τὸ Θεό, δὲν ἔχω. Μήπως ἔχετε ἐσεῖς, Πιότρ Ἰβάνοβιτς;

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Μαζί μου, δυστυχῶς, δὲν ἔχω. Τὰ χρήματά μου, ἂν ἐπιθυμοῦτε νὰ μάθετε, τὰ ἔχω καταθέσει στὴν Τράπεζα.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Ἐπὶ τέλους, ἂν δὲν ἔχετε χίλια, δότε μου ἑκατό.

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ (Ψάχνει στὴν τσέπη του): Πιότρ Ἰβάνοβιτς, δὲν ἔχετε ἑκατὸ ρούβλια; Ἐγὼ μόνον σαράντα ἔχω μαζί μου.

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ (Κοιτάζει στὸ πορτοφόλι του): Εἰκοσιπέντε ρούβλια μοῦ βρῖσκονται ὅλα ὅλα.

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Γιὰ φαχθεῖτε καλύτερα, Πιότρ Ἰβάνοβιτς! Στὴ δεξιὰ τσέπη σας εἶναι κάποια τρύπα καὶ κάτι ἔχει πέσει στὴ φόδρα.

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Ἀλήθεια σὰς λέγω, δὲν ἔχω ἄλλα οὔτε στὴ φόδρα.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Τέλος πάντων, δὲν πειράζει. Ἄς εἶναι καὶ ἐξηταπέντε ρούβλια, φτάνουνε. Τὸ ἴδιο κάνει. (Παίρνει τὰ χρήματα).

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Μπορῶ νὰ σὰς παρακαλέσω γιὰ ἕνα ζήτημα πολὺ λεπτό;

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Καὶ ποῖο εἶν' αὐτό;

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Τὸ ζήτημα εἶναι πολὺ λεπτό. Ὁ μεγαλύτερος γιός μου γεννήθηκε πρὸ τοῦ γάμου καί...

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Μπᾶ!

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Μάλιστα. Μὰ τὸ πράμα διορθώθηκε, ὅπως πρέπει. Ἀργότερα ἕκαμα τοὺς γάμους μου, τέλεια, μὲ ὅλους τοὺς τύπους. Τώρα, λοιπόν, ἐγὼ ἐπιθυμῶ νὰ θεωρηθῆτε τὸ παιδί μου αὐτὸ νόμιμο καὶ νὰ ὀνομάζεται ὅπως κι ἐγὼ Ντομπτσίνσκι.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Πολὺ καλά, ἂς ὀνομάζεται ἔτσι.

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ: Δὲ θὰ σὰς ἀνησυχούσα, μὰ τὸ παιδί ἔχει πολλὰ προτερήματα. Παιδί ὅπως πρέπει. Παράγει πολλὰς ἐλπίδες. Μπορεῖ ν' ἀπαγγεῖλει ἀπέξω στίχους κι ἂν τοῦ πέσει στὰ χέρια κανένα κεράκι, μπορεῖ νὰ φτειάσει κουταλάκια τόσο τεχνικά, ὅσο ταχυδακτυ-

λουργός. Νά, κι ὁ Πιότρ Ἰβάνοβιτς τὸ ξέρει.

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΗ: Μάλιστα, έχει πολλά προτερήματα.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Καλά. Καλά. Έγώ θα φροντίσω γι αυτό τό ζήτημα. Θα μιλήσω. Έλπίζω... Θα γίνει (Στόν Μπομπτσίνσκι).

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΗ: Πώς! Έχω κι εγώ να σᾶς παρακαλέσω ταπεινά για μιὰ δουλειά.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Για ποιά;

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΗ: Σᾶς παρακαλώ θερμότατα, μόλις φτάσετε στην Πετρούπολη, να εἰπείτε σὲ όλους ἐκεῖ τούς μεγιστάνες, τούς γερουσιαστές, τούς ναυάρχους πὼς στὴν τάδε πόλη ζεῖ κάποιος Πιότρ Ίβάνοβιτς Μπομπτσίνσκι. Έτσι, λοιπόν, να πείτε πὼς ζεῖ ὁ Πιότρ Ίβάνοβιτς Μπομπτσίνσκι.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Πολύ καλά.

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΗ: Ἄν παρουσιαστῆί περίστασι, να εἰπείτε καὶ στὸν Τσάρο «Μεγαλειότατε, στὴν τάδε πόλη ζεῖ ὁ Πέτρος Ίβάνοβιτς Μπομπτσίνσκι».

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Πολύ καλά.

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΗ: Μᾶς συγχωρεῖτε πολύ, πὼς σᾶς ἀνησυχῆσαμε μετὰ τὴν παρουσίᾳ μας.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Τίποτε, τίποτε. Χάρηκα πολύ. (Τούς ξεπροβοδώνει).

ΟΓΔΟΗ ΣΚΗΝΗ

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Μόνος): Πολλοὺς υπαλλήλους ἔχει ὁ τόπος αὐτός. Μοῦ φαίνεται πὼς με παίρνουνε για αὐτοκρατορικὸ ἄνθρωπο. Τί ἄστειο πὼς εἶναι, θὰ τὰ γράψω ὅλα στὴν Πετρούπολη στὸν Τραπίτσιν. Θὰ ᾄχει πολὺ γούστο. Ἔ, Ὅσῆπ! Φέρε μου χαρτί καὶ μελάνι. (Ὁ Ὅσῆπ κοιτάζοντας ἀπὸ τὴν πόρτα). Ὅποιον παραλάβει ὁ Τραπίτσιν στὰ χέρια του τὸν σιγυρίζει καλά, ἄς εἶναι καὶ πατέρας του ἀκόμη, γιατί περιγράφει ὠραία. Καλοὶ ἄνθρωποι ὅλοι οἱ υπάλληλοι αὐτοῦ τοῦ τόπου. Τὸ ὅτι με δανείσανε χρήματα, αὐτὸ εἶναι καλὸ χαρακτηριστικὸ τους.. Ἄς λογαριάσω πόσα ἔχω. Ἀπὸ τὸ Δικαστῆ τριακόσια, ἀπὸ τὸ Διευθυντῆ τοῦ Ταχυδρομείου τριακόσια, γίνονται ἑξακόσια, ἑφτακόσια, ὀκτακόσια. (Μετῶν). Τί βρώμικα χαρτονομίσματα... Ὁχτακόσια, ἑνεακόσια... Ὡ, ὦχ! Παρ' ὀλίγον χίλια. Καλὰ εἴμαστε.

ΕΝΑΤΗ ΣΚΗΝΗ

Χ λ ε σ τ α κ ὠ φ, Ὁ σ ῆ π με μελάνι καὶ χαρτί.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Βλέπεις, βλάκα μου, τί ὑποδοχὴ μοῦ κάνανε καὶ πὼς με φιλεύουνε;

ΟΣΗΠ: Μάλιστα. Δόξᾳ σοὶ ὁ Θεός. Μόνον ζέρετε τί, Ίβαν Ἀλεξάνδροβιτς;

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Τί;

ΟΣΗΠ: Έγὼ λέω να στρέβουμε ἀπὸ δῶ! Μὰ τὸ Θεὸ εἶναι καιρός.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Γράφοντας): Ἄνοησίες! Καὶ γιατί;

ΟΣΗΠ: Νά, ἔτσι. Ὁ Θεὸς να τοὺς τὸ ἀναποδώσει. Διασκεδάσαμε ἐδῶ δυὸ μέρες. Φτάνει. Δὲ βλέπω τὸ λόγο να πιάσουμε μ' αὐτοὺς περισσότερο φιλικῶς. Δρόμο. Εἶναι καιρός. Μπορεῖ να ᾄρθουνε κι ἄσχημες ὥρες, Ίβαν Ἀλεξάνδροβιτς. Ἄλογα καλὰ ἔχουμε, ἄς τοῦ δίνουμε.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Ὁχι, μ' ἀρέσει να καθίσω ἀκόμα ἐδῶ. Ἄς λαβάζουμε γι αὐριο.

ΟΣΗΠ: Καὶ γιατί αὐριο; Μὰ τὸ Θεὸ, ἄς φύγουμε, Ίβαν Ἀλεξάνδροβιτς. Πολλὲς τιμές σᾶς ἔκκμαν ἐδῶ, τὸ καλύτερο, ὅμως, εἶναι να φύγουμε ἀπ' ἐδῶ τὸ γρηγορότερο. Σίγουρα σᾶς πύρανε γι ἄλλον. Ὁ μπαμπᾶς σου θὰ θυμώσει πολὺ πὼς ἀργήσαμε ἔτσι. Διασκεδάσαμε ρίνα. Ἄς φύγουμε. Μᾶς ἔδωσαν ἄλογα περίφημα.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Γράφει): Καλὰ, λοιπόν. Πήγαινε αὐτὸ τὸ γράμμα, σὲ παρακαλῶ, καὶ πάρε καὶ τὸ διαβατήριό μας. Πρόσεξε ὅμως τ' ἄλογα να εἶναι καλὰ! Πῆς στὸν ἀμαζᾶ πὼς θὰ τοῦ δώσω ἕνα ρούβλι, ἐν μᾶς πάει γρήγορα καὶ με τραγούδια. (Ἐξακολουθεῖ να γράφει). Ραντίζομαι πὼς ὁ Τραπίτσιν θὰ πεθάνει στὰ γέλια.

ΟΣΗΠ: Έγὼ, ἀρκεντικό, θὰ στείλω τὸ γράμμα με τὸν ὑπηρετῆ τοῦ ἀπάργου, θὰ καθίσω να μαζέψω τὰ πράγματά μας γιὰ να μὴν περῆει ἡ ὥρα στὰ γυμνά.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Γράφει). Καλὰ. Φέρε μου βουλοκέρι.

ΟΣΗΠ (Βγαίνει καὶ μιλεῖ ἀπὸ τὰ παρασκήνια): Ἔ, ἔκρινε ἐδῶ ὅλα μὲν! Θὰ πᾶς ἕνα γράμμα στὸ ταχυδρομεῖο καὶ θὰ πῆς στὸ Διευθυντῆ να τὸ παραλάβει χωρὶς λεφτὰ καὶ ἀμέσως να ἐτοιμάσουνε γιὰ τὸν κύριον τὸ πὼς καλύτερο ἀμαζᾶ με τρεῖς ἄλογα. Καὶ να πῆς πὼς τὸ γράμμι δὲν θὰ τὸ πληρώσει ὁ ἀρκεντικός μου παρὰ τὸ δημόσιο. Κάνε γρήγορα, γιατί μπορεῖ να θυμώσει ὁ κύριος. Περιμένε, ὅμως, λιγάκι γιατί τὸ γράμμα δὲν εἶναι ἔτοιμο.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Ἐξακολουθεῖ να γράφει): Εἶμαι περίεργος να μάθω πὼς ζεῖ τώρα ὁ Τραπίτσιν, στὴν ὁδὸ Ταχυδρομείου ἢ πουθενὰ ἄλλου. Ἄγαπᾶ κι αὐτὸς ν' ἀλλάζει συχνὰ κατοικίες καὶ να μὴ πληρώνει. Θὰ γράψω ἔτσι κουτουροῦ στὴν ὁδὸ Ταχυδρομείου. (Βάζει τὸ γράμμα στὸ φάκελλο καὶ γράφει τὴν ἐπιγραφή).

ΟΣΗΠ (Φέρνει κερί. Ὁ Χλεστακὼφ σφραγίζει τὸ γράμμα. Αὐτὴ τὴ στιγμή ἀκούγεται ἡ φωνὴ τοῦ κλητῆρα Μί σ κ α).

ΜΙΣΚΑ: Πὼς πᾶς να τρυπώσεις παλιόμυτρο; Σοῦ ξαναλέω πὼς δὲν ἐπιτρέπεται σὲ κανένα να μπεῖ μέσα.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Πήγαινε τὸ.

ΟΙ ΦΩΝΕΣ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΩΝ: Ἀρεῖστε μας σᾶς παρακαλοῦμε. Δὲν μπορεῖτε να μᾶς ἐμποδίσετε τὴν εἴσοδο. Ἐρχόμαστε γιὰ δουλειά.

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΜΙΣΚΑ: Γκρεμιστεῖτε ἀπὸ δῶ. Δὲν δέχεται κανένα. Κοιμάται. (Ὁ θόρυβος μεγαλώνει).

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Τί συμβαίνει, Ὅσῆπ; Για κοίταξε; Γιατί φωνάζουν;

ΟΣΗΠ (Βλέπει ἀπὸ τὸ παράθυρο): Κάτι ἔμποροι θέλουνε να μπουνε μέσα καὶ ὁ κλητῆρας δὲν τοὺς ἀφήνει. Κρατᾶνε κάτι χαρτιά στὰ χέρια τους. Χωρὶς ἄλλο θέλουν να ἴδουν ἔσας.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Πλησιάζει στὸ παράθυρο): Τί θέλετε, ἀγαπητοί;

ΟΙ ΦΩΝΕΣ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΩΝ: Καταφεύγουμε στὴν εὐγενείᾳ σας. Διατάξτε, κύριε, να σᾶς δώσουμε μιὰ ἀναφορὰ.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Ἀρεῖστε τους, ἀρεῖστε τους, ἄς ἔρθουν. Ὅσῆπ, πῆς τους να ᾄρθουνε μέσα.

(Ὁ Ὅσῆπ φεύγει).

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Παίρνει ἀπὸ τὸ παράθυρο τὴν ἀναφορὰ, ξεδιπλώνει καὶ διαβάζει): «Πρὸς τὸν ἐξοχώτατο κύριον Ἐπιθεωρητῆ, ἐκ μέρους τοῦ ἐμπόρου Ἀβντούλιν». Ὁ διάβολος ξέρει τί τίτλος εἶναι αὐτὸς πὼς μοῦ δίνουνε.

ΔΕΚΑΤΗ ΣΚΗΝΗ

Χ λ ε σ τ α κ ὠ φ καὶ Ἐ μ π ο ρ ο ἰ με κάμποσες μποτιλίες κρασί καὶ με σακκούλες ζάχαρη.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Τί τρέχει, ἀγαπητοί;

ΕΜΠΟΡΟΙ: Ζητοῦμε τὸ θεὸς σας.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Καὶ τί ἀγαπᾶτε;

ΕΜΠΟΡΟΙ: Μὴ μᾶς καταστρέψετε, κύριε. Ὑποφέρουμε ἄδικα.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Ἀπὸ ποιόν;

ΕΝΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΜΠΟΡΟΥΣ: Ἀπὸ τὸν Ἐπαρχο. Τέτοιον δὲν εἴχαμε δεῖ ὡς τώρα. Μᾶς κάνει τέτοιες προσβολές, πὼς εἶναι ἀδύνατον να τὶς περιγράψει κανεὶς. Νὰ μᾶς κρεμάσει θέλει. Μᾶς ἀρπάζει ἀπὸ τὰ γένεια καὶ μᾶς λέει. «Ἄχ, ἔσυ, Τάταρε». Μὰ τὸ Θεὸ. Κι ἂν δὲν τὸν σεβόμαστε, μάλιστα, μὰ ἐμεῖς πάντοτε εἴμαστε ἐντάξει. Καὶ ὅ,τι φορέματα χρειάζεται ἡ γυναῖκα του ἢ ἡ κόρη του, ἐμεῖς δὲν ἔχουμε καμιά ἀντίρρηση να τοῦ τὰ χαρίζουμε. Μὰ αὐτὰ τοῦ φαίνονται λίγα. Μπαίνει στὰ μαγαζιά μας καὶ ὅ,τι βρεῖ μπροστά του τὸ παίρνει. Βλέπει κανένα καλὸ ὕφασμα; «Ἔ, ἀγαπητέ μου», λέει, «πολὺ ὠραῖο ὕφασμα, στείλ' το σὲ παρακαλῶ στὸ σπίτι μου».

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Ἀλήθεια; Μεγάλος κατεργάρης εἶναι.

ΕΜΠΟΡΟΣ: Μὰ τὸ Θεὸ! Τέτοιον Ἐπαρχο δὲ θυμάμαι. Μόλις τὸν βλέπουμε να ξεπροβάλει, τὰ κρύβουμε ὅλα στὸ μαγαζὶ μας. Δὲν ἔχει καμιά λεπτότητα, παίρνει ὅ,τι βρεῖ. Ἦτανε μιὰ φορὰ κάτι παλιοδαμάσκηνα ξερὰ σ' ἕνα βαρέλι, πὼς οὔτε οἱ ὑπηρετῆς δὲν τὰ τρώνε, αὐτὸς ἄρπαξε μιὰ χούφτα. Κι ὅταν εἶναι τ' ὄνομά του, τοῦ Ἁγίου Ἄντωνιου, ὅ,τι χρειάζεται θὰ τοῦ τὸ στείλουμε. Μὰ δὲν τοῦ φτάνουνε. Θέλει ἀκόμη. Μᾶς λέει πὼς γιορτάζει καὶ τοῦ Ἁγίου Ὀνουφρίου. Τί να κάνουμε; Τοῦ στέλνουμε καὶ τότε...

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Μὰ αὐτὸς εἶναι σωστός ληστής.

ΕΜΠΟΡΟΣ: Ἄχ, ἄχ. Κι ἂν τολμήσεις να τοῦ ἀντιμλήσεις, ἔχει κουράγιο να στείλει στὸ σπίτι σου ὀλόκληρο σύνταγμα γιὰ κατάλυμα. «Ἐννοια σας μωρέ», μᾶς λέει, «τί να σᾶς κάμω, πὼς ἀπαγορεύεται τὸ ζῦλο ἀπὸ τὸ νόμο, μὰ θὰ σᾶς διορθώσω ἐγὼ ἀλλιῶς».

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Αὐτὸς εἶναι γιὰ τὴ Σιβηρία.

ΕΜΠΟΡΟΙ: Ὅπου ἡ εὐγενείᾳ σας μπορεῖ, ἄς τὸν στείλη. Μόνον ἀπὸ δῶ να φύγει, ὅσο μπορεῖ μακρύτερα. Μὴ μᾶς περιφρονήσεις, πατέρα μας. Σὲ προσκυνοῦμε καὶ σοῦ προσφέρουμε λίγο κρασί καὶ ζάχαρη.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Ἄ, αὐτὰ δὲν ἐπιτρέπονται, ἐγὼ δὲ σηκώνω δωροδοκίες. Ἄν, ὅμως, μοῦ δίνετε τριακόσια ρούβλια δανεικά, τὸ πρᾶγμα ἀλλάζει. Δανεικά, μάλιστα, παίρνω.

ΕΜΠΟΡΟΙ: Εὐχαρίστως, πατέρα μας, να σᾶς δώσουμε. (Βγάζουνε τὰ χρήματα). Καὶ γιατί τριακόσια; Καλύτερα σοῦ δίνουνε πεντακόσια, ἀρκεῖ να μᾶς βοηθήσει.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Τὰ παίρνω, δανεικά ὅμως.

ΕΜΠΟΡΟΙ (Τοῦ προσφέρουνε σὲ ἀσημένιο δίσκο τὰ χρήματα): Ὅριστε, κύριε, καὶ ὁ δίσκος δικὸς σας.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: "Λς είναι ο δίσκος.

ΕΜΠΟΡΟΙ (Υποκλίνονται): Τότε δεχθείτε μαζί και τη ζάχαρη.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: "Α, όχι, δώρα δε δέχομαι.

ΟΣΗΠ: Έξοχώτατε, γιατί δεν την παίρνετε; Πάρτε την. Στο δρόμο όλα χρειάζονται. Φέρτε εδώ τη ζάχαρη και τις μπιτούλιες. Φέρτε τα όλα. "Όλα θα πιάσουν τόπο. Τι είναι εκείνο; Σκονί; Φέρτε και το σκονί. Κι αυτό χρειάζεται στο δρόμο. Μπορεί να σπάσει τ' άμάξι. Με το σκονί διορθώνονται όλα.

ΕΜΠΟΡΟΙ: Κάντε μας αυτή τη χάρη, έξοχώτατε. "Αν δε δώσετε προσοχή στην αναφορά μας, δεν ξέρουμε τί θα γίνουμε. Καλύτερα είναι να κρεμαστούμε.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Χωρίς άλλο, χωρίς άλλο θά προσπαθήσω. (Οί έμποροι φεύγουν).

ΦΩΝΗ ΓΥΝΑΙΚΑΣ: "Όχι, δεν μπορείς να μ' έμποδίσεις. Θα σε καταγγείλω σ' αυτόν τον ίδιο. Μη με σπρώχνεις έτσι και πονώ.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Ποιός είν' εκεί; (Πλησιάζει στο παράθυρο).

Τι θέλεις, κυρά μου;

Η ΦΩΝΗ ΔΥΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ: Την προστασία σου ζητούμε, πατέρα μας. Δόσε διαταγή να μās αφήσουν να μās ακούσεις.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Από το παράθυρο): 'Αφείστε τες.

ΕΝΔΕΚΑΤΗ ΣΚΗΝΗ

Η γυναίκα του Σιδηρουργου, Χλεστακώφ, ή γυναίκα του Υπαξιωματικού.

ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΣΙΔΗΡΟΥΡΓΟΥ (Υποκλίνεται ως τὰ πόδια): Σās προσκυνώ.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Τι γυναίκες είστε σεις;

ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΥΠΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΥ: Γυναίκα υπαξιωματικού, 'Ιβάνοβνα.

ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΣΙΔΗΡΟΥΡΓΟΥ: Γυναίκα σιδηρουργου, ντόπια, Φεβρώνια Πετρόβνα Ποσλεπκίνα, πατέρα μου.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Σταθείτε. Μία μία να μιλεί. Τι θέλετε;

ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΣΙΔΗΡΟΥΡΓΟΥ: Παραπονιέμαι κατά του έπαρχου. Νά του δώσει ο θεός κάθε κακό. Νά μη δώσει ο Θεός καλό και προκοπή ούτε σ' αυτόν, ούτε στα παιδιά του, ούτε στους μαρμαρπάδες του, ούτε στις θείες του, σε κανέναν, σε κανέναν, τον κατεργάρη!

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Και γιατί;

ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΣΙΔΗΡΟΥΡΓΟΥ: Διάταξε τον άντρα μου να πάει στρατιώτης χωρίς να 'χει σειρά. Του είπε μάλιστα από τώρα να ξουρσίσει το κεφάλι του. Παλιοκατεργάρης, και δεν το λέει ο νόμος ο άντρας μου να πάει στρατιώτης, γιατί είναι παντρεμένος.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Και πώς μπορούσε να το κάμει αυτό;

ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΣΙΔΗΡΟΥΡΓΟΥ: Τό 'κανε ο κατεργάρης, τό 'κανε, πού να τον παιδέψει ο Θεός και σε τούτο τον κόσμο και στον άλλον. Κι αν έχει πατέρα, να ψοφολογήσει κι αυτός ο κανάγας. Κι αν έχει και θεία, όλες οι άτιμιες επάνω της. Το γιό του ράφτη έπρεπε να πάρει, τον μικρό, μα ο πατέρας του τού 'στειλε ένα γερό πεσκέσι και τον άφησε. "Έπιασε, έπειτα το γιό της έμπορίνας Παντελέβας, μ' αυτή έστειλε στη γυναίκα του τρία κομμάτια ύφασμα και τη γλυτώσε ο γιός της. "Έπειτα ρίχτηκε σε μένα. «Τι σου χρειάζεται άντρας;» μου 'λεγε, «αυτός δε σου αξίζει». 'Εγώ όμως ξέρω αν μου αξίζει ή όχι. Τι τον μέλει αυτόν τον κατεργάρη; «Είναι κλέφτης», μου λέει, «κι αν δεν έκλεψε τώρα, θα κλέψει άργότερα». Δέ γλυτώνει, αν δεν τον πάρουνε τώρα στο στρατό, θά τον πάρουνε του χρόνου, δίχως άλλο. 'Ο κατεργάρης, ακούς εκεί! Παναγία μου, να μην ιδεί το φως του Θεού ολο του τό σόι.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Καλά, καλά. 'Εσύ τί θέλεις; (Ξεπροβιόζει τη γυναίκα του Σιδηρουργου που φεύγει).

ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΥΠΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΥ: 'Ηρθα να παραπονεθώ για τον έπαρχο.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Και γιατί; Λέγε γρήγορα με λίγα λόγια.

ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΥΠΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΥ: Μ' έδειρε.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Πώς;

ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΥΠΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΥ: Κατά λάθος πατέρα μου! Τσακώθηκα στην άγορά κάτι παλιογυναίκες και ή αστυνομία δεν πρόλαβε. Πιάσανε, λοιπόν, έμένα και με τσακίσανε στο ζυλό.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Και τώρα τί να γίνει;

ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΥΠΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΥ: Και βέβαια τώρα τί να γίνει! Για τó λάθος, όμως, να τού βάλεις πρόστιμο και να τó πάρω εγώ, γιατί έγω μεγάλη ανάγκη από χρήματα.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Καλά, καλά. Πηγαίνετε, πηγαίνετε. (Από τó παράθυρο φαίνονται κάτι χέρια που κρατούν άναφορές). Ποιός είν' εκεί; (Πλησιάζει στο παράθυρο). Δέ θέλω, δε θέλω. Δέ χρειάζεται, δε χρειάζεται. (Φεύγει από τó παράθυρο). Τους βαρέθηκα, πού να πάρει ο διάβολος! 'Οσάπ, μην αφήνετε κανέναν να μπει μέσα.

ΟΣΗΠ (Φωνάζει από τó παράθυρο): Πηγαίνετε, πηγαίνετε. Δεν είναι καιρός τώρα. Λύριο να 'ρθείτε. (Ανοίγει ή πόρτα και προβάλλει

κάποιος άξέριστος, με ψημένα χείλη και με δεμένα μάγουλα. 'Από πίσω του φαίνονται και άλλοι).

ΟΣΗΠ: Γκρεμίσου, γκρεμίσου! Πού πās να τρυπώσεις; (Σπρώχνει τόν πρώτο από τήν κοιλιά και βγαίνει κι αυτός έξω κλίνοντας μ' όρημ ή τήν πόρτα).

ΔΩΔΕΚΑΤΗ ΣΚΗΝΗ

Χλεστακώφ και Μαρία 'Αντώνοβνα.

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ (Μπαινοντας μέσα): "Αχι

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Γιατί τρομάξατε, δεσποινίς;

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ: "Όχι, δεν τρώμαξα.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Κορδώνεται): Με συγχωρείτε, δεσποινίς. Χαίρω πολύ πού με πήρατε για άνθρωπο, πού... Τολμώ να σās ρωτήσω, πού είχατε σκοπό να πάτε;

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ: Νά σās πώ τήν αλήθεια, πουθενά δεν πήγαινα.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Και γιατί δεν πηγαίνατε πουθενά;

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ: 'Ενόμιζα πώς είναι εδώ ή μαμά.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: "Όχι, θά ήθελα να μάθω γιατί δεν πηγαίνατε πουθενά;

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ: Σās δέκαψα. Θα είχατε σοβαρή εργασία.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Κορδώνεται): Τά μάτια σας, όμως, είναι καλύτερα από κάθε σοβαρή εργασία... Δέ μπορείτε να μ' ενοχλήσετε. Με κανένα τρόπο δε μπορείτε. 'Απεναντίας, μου κάνετε μεγάλη εύχαριστήση.

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ: Μιλείτε σαν πρωτευουσιάνος κύριος.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Για τέτοιο ώραίο πρόσωπο, όπως είστε σεις. Μπορώ να είμαι τόσο ευτυχής, να σās προσφέρω μιá καρέκλα; Μά όχι, σε σās αξίζει όχι καρέκλα παρά θρόνος.

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ: 'Αλήθεια... Δεν ξέρω... Θα 'πρεπε, βέβαια, να φύγω. (Κάθεται).

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Τι ώραίο μαντηλάκι πού έχετε!

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ: Είστε πολύ είρων! Μās κοροιδεύετε έμās τις έπαρχιώτισσες.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Πόσο ήθελα, δεσποινίς, να είμουνα τó μαντηλάκι σας, για ν' άρχαλιάσω τόν κρινιένο λαιμό σας!

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ: Δεν καταλαβαίνω τί θέλετε να πείτε. Τι ώραίος άνοιξιάνος καιρός σήμερα!

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Καμιά άνοιξη δεν μπορεί να παραβληθεί με τά χείλη σας.

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ: Πώς έκφράζεσθε!... 'Εσκόπευα να σās παρακαλούσα να μου γράψετε μερικούς στίχους στο λεύκωμά μου, χωρίς άλλο θά ξέρετε πολλούς.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Προστάξτε με τί στίχους θέλετε;

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ: 'Οτιδήποτε στίχους. Μά καλούς, καινούργιους.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: "Α, στίχους; Ξέρω πολλούς.

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ: Λοιπόν, πέστε μου, τί στίχους θά μου γράψετε;

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Γιατί να σās τούς πώ τώρα;

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ: Μ' άρέσουν τόσο οι στίχοι. Κάνω συλλογή.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Μά ξέρω πολλούς και διάφορους. 'Ακούστε, λοιπόν, θέλετε να σās πώ μερικούς: «"Ω, σ' άνθρωπε, πού στη λύπη σου μάταια μεμφιμορείς στο Θεό!» "Η κάτι παρόμοιο. Αυτή τη στιγμή δε μου 'ρχονται στο μυαλό, μα δεν έχει σημασία. 'Αντί γιά στίχους σās προσφέρω τήν καρδιά μου, πού από τήν πρώτη στιγμή... (Πλησιάζει τήν καρέκλα του) πού σās είδα άναφα από έρωτα.

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ: 'Ερωτα; Δέν καταλαβαίνω τί είναι έρωτας, έρωτας; Ποτέ δεν άκουσα γι αυτόν. (Απομακρύνει τήν καρέκλα της).

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Γιατί τραβάτε τήν καρέκλα σας; Είναι καλύτερα γιά μās να καθόμαστε κοντά κοντά.

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ (Απομακρύνεται): Και γιατί, κοντά κοντά; Τό ίδιο είναι και μακρυνά μακρυνά.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Και γιατί μακρυνά μακρυνά; Τό ίδιο είναι και κοντά κοντά!

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ (Απομακρύνεται): Γιατί όλ' αυτά;

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Πλησιάζοντας): Αυτό σās φαίνεται κοντά, μάθετε, όμως, ότι είναι μακρυνά. Πόσο θά ήμουνα ευτυχής, δεσποινίς, αν μπορούσα να σās σπείρω στην άρχαλιά μου...

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ (Παρατηρεί στο παράθυρο): Τι πουλί ήτανε αυτό πού πέταξε;

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Τη φιλεί στον ώμο και παρατηρεί στο παράθυρο): Αυτό είναι κόρακας.

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ (Σηκώνεται με θυμό): "Α, μ' αυτό είναι πάρα πολύ. Τι θάρρος!

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Την κρατεί): Με συγχωρείτε, δεσποινίς, τó έκανα από έρωτα και μόνον από έρωτα.

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ: Με παίρνετε γιά καμιά έπαρχιώτισσα. (Προσπαθεί να φύγει).

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Εξακολουθεί να τήν κρατεί): 'Από έρωτα, ά-

λῆθει ἀπὸ ἔρωτα, Μαρία Ἀντώνοβνα, μὴ θυμῶνυτε! Εἶμαι ἔτοιμος νὰ πέσω στὰ γόνατα καὶ νὰ σᾶς ζητήσω συγχώρεση. (Πέφτει στὰ γόνατα). Μὲ συγχωρεῖτε, μὲ συγχωρεῖτε! Βλέπετε πὼς πέφτω στὰ γόνατα.

ΔΕΚΑΤΗ ΤΡΙΤΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ ἴδιοι καὶ ἡ Ἄννα Ἀντρέγιεβνα.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ (Βλέποντας τὸ Χλεστακῶφ στὰ γόνατα): Ἄχ, τί βλέπω;

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Σηκώνεται): Νὰ πάρει ὁ διάβολος.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ (Στὴν κόρη της): Τί σημαίνουν ὅλ' αὐτὰ δε-

σποινίς; Τί καμώματα εἶν' αὐτά;

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ: Ἐγώ, μαμά μου...

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ: Φύγε γρήγορα ἀπὸ μπρός μου. Τ' ἀκούεις;

Φύγε καὶ νὰ μὴν τολμήσεις νὰ παρουσιαστῆς στὰ μάτια μου. (Ἡ Μα-

ρία Ἀντώνοβνα φεύγει μὲ δάκρυα). Μὲ συγχωρεῖτε... Ὁμολογῶ...

Μοῦ ἔκαμε τέτοια ἐντύπωση.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Κατὰ μέρος): Κι αὐτὴ εἶναι πολὺ ὀρεκτικὴ, νο-

στιμοῦλα. (Πέφτει στὰ γόνατα). Κυρία, βλέπετε, καίγομαι ἀπὸ ἔρωτα.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ: Πῶς; Σεῖς στὰ γόνατα; Ἄ, σηκωθεῖτε, ση-

καθεῖτε. Ἐδῶ τὸ πάτωμα δὲν εἶναι καθόλου καθαρό.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Ὅχι, στὰ γόνατα θὰ μείνω, στὰ γόνατα. Θέλω

νὰ μάθω τί μοῦ εἶναι πεπρωμένο ἢ ζωὴ ἢ ὁ θάνατος;

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ: Μὲ συγχωρεῖτε. Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω ἀ-

κόμη τί σημαίνουν αὐτὰ τὰ λόγια. Ἄν δὲν ἀπατώμαι, κάνετε ἐξομολο-

γήσεις, γιὰ λογαριασμὸ τῆς κόρης σου.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Ὅχι, σεῖς εἰστε τὸ ἀντικείμενο τοῦ ἔρωτά μου.

Ἡ ζωὴ μου κρέμεται ἀπὸ μιὰ τρίχα. Ἄν δὲν δεχθεῖτε τὸν αἰώνιο ἔρω-

τά μου, ἢ ἐπὶ τῆς γῆς ὑπαρξίς μου δὲν ἔχει κανένα λόγο. Μὲ φλόγα στὸ

στήθος ζητῶ τὴν χεῖρά σας.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ: Ἐπιτρέψατέ μου νὰ παρατηρήσω... Ἐγώ...

Πῶς νὰ σᾶς τὸ εἰπῶ;... Εἶμαι παντρεμένη.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Αὐτὸ δὲν σημαίνει τίποτε. Γιὰ τὸν ἔρωτα ὅλα

εἶναι τὸ ἴδιο. Καὶ ὁ Καραμζὶν εἶπε: «Οἱ νόμοι μονάχα καταδικάζουν».

Θὰ φύγουμε μαζὶ... Θὰ τραβηχτοῦμε κάτω ἀπὸ τὴ σκιά ἐνός ρυακιοῦ.

Τὴν χεῖρά σας, ζητῶ τὴν χεῖρά σας.

ΔΕΚΑΤΗ ΤΕΤΑΡΤΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ ἴδιοι καὶ ἡ Μαρία Ἀντώνοβνα μπαίνει ξαφνικά.

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ: Μαμά, μαμά, ὁ μπαμπάς εἶπε... (Βλέποντας τὸν Χλεστακῶφ γονατισμένον φωνάζει). Ἄχ, τί βλέπω;

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ: Τί εἶναι; Τί τρέχει; Γιατί ὅλ' αὐτά; Τί ἐπι-

πολιούτη; Πετάχτηκε μέσα σὰ ζεματισμένη γάτα. Καὶ τί παράξενο,

παρακαλῶ, βρήκες; Καὶ τί σοῦ πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ; Κάνει σὰν τριῶν

χρονῶν παιδάκι. Δὲν τῆς μοιάζει καθόλου, μὰ καθόλου, γιὰ δεκαοχτῶ

χρονῶν κορίτσι. Δὲν ξέρω, πότε ἐπὶ τέλους θὰ γίνεις λογικὴ, πότε θὰ

φέρεσαι σὰν καλοαναθρεμμένο κορίτσι. Πότε θὰ μάθεις τί εἶναι οἱ κα-

λοὶ ῥόποι, καὶ ἡ ἀξιοπρέπεια;

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ (Μὲ δάκρυα): Ἀλήθεια, μαμάκα, δὲν ἤξερα...

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ: Αἰωνίως ὁ νοῦς σου θὰ παίρνει ἀέρα. Πάιρνεις

παραδείγματα ἀπὸ τὶς κόρες τοῦ Λιάπκιν Τιάπκιν. Δὲν καταλαβαίνω

τί τοὺς ἠγλεύεις. Ἐχεις ἄλλα παραδείγματα ν' ἀκολουθήσεις. Ἐχεις

πάντα ἔμπρός σου τὴ μητέρα σου. Αὐτῆς τὰ παραδείγματα ν' ἀκολου-

θεῖς.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ (Ἀρπάζει τὴν κόρη ἀπὸ τὸ χεῖρ): Ἄννα Ἀντρέ-

γιεβνα, μὴν ἀντιστέκεσθε στὴν εὐτυχία μας. Εὐλογεῖστε τὸν αἰώνιο

ἔρωτά μας!

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ (Μὲ ἔκπληξη): Ὡστε μ' αὐτὴν;

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Ἀποφασεῖστε. Τὴ ζωὴ μου ἢ τὸ θάνατό μου.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ: Βλέπεις, λοιπόν, ἀνόητη, βλέπεις; Γιὰ χάρη

σου, γιὰ τέτοιον ὑποκείμενο, ὁ ξένος μας καταδέχθηκε νὰ πέσει στὰ

γόνατα. Καὶ σὺ μπῆκες μέσα ἔξωφρα σὰν τρελλή. Ἐχε χάρη, πού δὲν

κινήθηκε, δὲν εἶσαι ἄξια γιὰ τέτοια εὐτυχία.

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ: Δὲν τὸ ξανακάνω, μαμάκα μου, δὲν τὸ ξανα-

κάνω.

ΔΕΚΑΤΗ ΠΕΜΠΤΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ ἴδιοι καὶ ὁ Ἐπαρχος βιαστικῶς.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Ἐξοχώτατε! Μὴ μὲ καταστρέψετε! Μὴ μὲ κατα-

στρέψετε!

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Τί εἶναι; Τί τρέχει;

ΕΠΑΡΧΟΣ: Οἱ ἔμποροι κάνανε παράπονα στὴν ἐξοχώτητά σας.

Στὴν τιμὴ μου, σᾶς λέω, πὼς οὔτε τὰ μισὰ δὲν εἶν' ἀληθινὰ ἀπ' ὅσα

σᾶς εἶπαν. Αὐτοὶ γελοῦνε καὶ κλέβουνε τὸν κόσμο. Ἡ γυναῖκα τοῦ

ὑπαξιωματικοῦ ψέματα σᾶς εἶπε, τάχα πὼς τὴν ἔδειρα. Ψέματα,

λέει, μὰ τὸ Θεό, ψέματα λέει. Μόνη τῆς δάρθηκε.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Δὲν κἀνὲ νὰ χαθεῖ ἡ γυναῖκα τοῦ ὑπαξιωματικοῦ.

Δὲν ἔχω καιρὸ γι αὐτὴν.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Μὴν πιστεύετε, μὴν πιστεύετε. Εἶναι ὄλοι τοὺς τέ-

τοιοὶ ψεῦτες, πού οὔτε ἓνα μικρὸ παιδί δὲν τοὺς πιστεύει. Ὅλη ἡ πό-

λη τοὺς ξέρεῖ τί ψεῦτες εἶναι. Κατεργάρηδες, κατεργάρηδες, πού δὲ

ματαεῖδε ὁ κόσμος!

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ: Ξέρεις, ἄντρα μου, τί τιμὴ μᾶς ἔκαμε ὁ ἐξο-

χώτατος; Μᾶς ζήτησε τὴν χεῖρά τῆς κόρης μας.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Πῶς! Πῶς! Τ' ἄχασε ἡ γυναῖκα μου! Μὴ θυμῶσετε,

ἐξοχώτατε... Εἶναι λιγάκι ἀνόητη. Τὸ κληρονόμησε ἀπὸ τὴν μητέρα

τῆς.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Καλὰ σᾶς λέει. Ζητῶ τὴν χεῖρά τῆς κόρης σας.

Εἶμαι ἐρωτευμένος.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Δὲ μπορῶ νὰ τὸ πιστέψω, ἐξοχώτατε.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ: Μὰ ἀφοῦ στὸ λένε!

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Ἐγὼ δὲν ἀστειεύομαι. Θὰ τρελλαθῶ ἀπὸ τὸν

ἔρωτα.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Δὲν τολμῶ νὰ τὸ πιστέψω. Δὲν εἶμαι ἄξιος τέτοιας

τιμῆς.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Ἄν δὲ μοῦ δώσετε τὸ χεῖρ τῆς Μαρίας Ἀντώ-

νοβνας, δὲν ξέρω τί μπορῶ νὰ κάμω...

ΕΠΑΡΧΟΣ: Δὲ μπορῶ νὰ πιστέψω. Ἀστειεύεσθε, ἐξοχώτατε!

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ: Τί περίεργος ἄνθρωπος ἀλήθεια κι ἀπ' ἀ-

λήθεια. Ἀφοῦ στὸ ἐξηγρῦνε τί ἄλλο θέλεις;

ΕΠΑΡΧΟΣ: Δὲ μπορῶ νὰ τὸ πιστέψω.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Δώστε μου, δώστε μοῦ τὴν! Εἶμαι ἀπεπι-

σμένος ἄνθρωπος. Εἶμαι ἔτοιμος γιὰ ὅλα. Ἄν φυτέψω καμιὰ σφαῖρα

στὸ κεφάλι μου, θὰ δώσετε λόγο σεῖς.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Ἄχ, Θεέ μου! Ἐγὼ δὲν ἀμάρτησα οὔτε μὲ τὴν ψυ-

χὴ μου οὔτε μὲ τὸ σῶμα μου! Μὴ θυμῶνυτε! Κάμετε ὅπως θέλει ἡ

εὐγενεία σας! Δὲν ξέρω κι ἐγὼ τί γίνεται αὐτὴ τῆ στιγμή μέσα στὸ

κεφάλι μου. Ἀποβλακώθηκα.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ: Ἐλα, λοιπόν, εὐλόγησέ τους. (Ὁ Χλεστακῶφ

πλησιάζει μὲ τὴν Μαρία Ἀντώνοβνα).

ΕΠΑΡΧΟΣ: Ἄς σᾶς εὐλογήσει ὁ Θεός! Ἐγὼ δὲ φταίω σὲ τίπο-

τε! (Ὁ Χλεστακῶφ φιλιέται μὲ τὴν Μαρία Ἀντώνοβνα. Ὁ Ἐπαρχος

τοὺς βλέπει). Ὁ διάβολος ξέρεῖ τί εἶναι τοῦτο πάλι. (Τρίβει τὰ μάτια

του). Φιλιούνται. Ἄχ, Θεέ μου, φιλιούνται! Σωστός γαμπρός! (Φω-

νάζει καὶ πηδᾷ ἀπὸ τὴ χαρὰ του). Ἄιντε, ἄιντε, Ἀντώνη Ἀντών!

Ἄιντε, ἔπαρχε! (Αὐτὸ εἶναι τύχη μιὰ φορὰ).

ΔΕΚΑΤΗ ΕΚΤΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ ἴδιοι καὶ ὁ Ὁσῆπ.

ΟΣΗΠ: Τὰ ἔλογα εἶναι ἔτοιμα.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Πολὺ καλὰ... Ἀμέσως.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Καὶ πῶς, φεύγετε;

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Μάλιστα, φεύγω.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Μὰ τόσο γρήγορα; Μ' ἂν δὲν ἀπατώμαι ἔκαματε

ὑπαινεγμούς καὶ γιὰ γάμο ἀκόμη.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Μὰ μόνο γιὰ μιὰ μέρα φεύγω. Νὰ ἰδῶ μόνον

τὸ θεῖο μου — πλούσιος γέρος — καὶ αὔριο πάλι ἐδῶ θὰ εἶμαι.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Δὲν μπορῶ νὰ σᾶς κρατήσω καὶ μένω μὲ τὴν ἐλπί-

δα πὼς θὰ γυρίσετε γρήγορα κι εὐτυχημένος.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Καὶ βέβαια, καὶ βέβαια. Θὰ μὲ ἰδεῖτε ἄξωφρα.

Χαῖρε, ἀγάπη μου, χαῖρε, ψυχίτσα μου! (Τῆς φιλεῖ τὸ χεῖρ).

ΕΠΑΡΧΟΣ: Μὰ δὲ σᾶς χρειάζεται καὶ τίποτε γιὰ τὸ δρόμο; Νο-

μίζω πὼς εἴχατε ἀνάγκη ἀπὸ χρήματα.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Ἄ, ὄχι, δὲν ὑπάρχει λόγος. (Σκέπτεται λιγάκι).

Ἄλλὰ, τέλος πάντων, ἄς εἶναι.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Πόσα ἀγαπᾶτε;

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Μοῦ δώσατε τότε διακόσια... Ὅχι διακόσια, τε-

τρακόσια — δὲ θέλω νὰ ἐκμεταλλευθῶ τὸ λάθος σας — καὶ τώρα μπο-

ρεῖτε νὰ δώσατε ἄλλα τόσα, γιὰ νὰ γίνουν ἀκριβῶς ὀχτακόσια.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Ἀμέσως! (Βγάζει ἀπὸ τὸ πορτοφόλι του). Καὶ ὅλα

καινούργια, κατακαινούργια, σὰν ἐπίτηδες.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Πραγματικά, πραγματικά. (Παίρνει καὶ παρα-

τηρεῖ τὰ χαρτονομίσματα). Καλύτερα! Λένε πὼς τὰ καινούργια λεπτὰ

φέρνουν γούρι.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Καὶ βέβαια, γούρι.

ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Χαίρετε, Ἀντώνη Ἀντώνοβιτς! Εἶμαι καταῦπο-

χρεωμένος μὲ τὴ φιλοξενία σας. Ὁμολογῶ ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά

μου, πὼς πουθενὰ δὲ βρήκα τέτοια φιλοξενία. Χαίρετε, Ἄννα Ἀντρέ-

γιεβνα! Χαίρε, Μαρία 'Αντώνοβα, ψυχίτσα μου! (Βγαίνει έξω. Τὸν ἀκολουθοῦνε ὄλοι).

(Πίσω ἀπὸ τὴ σκηνή).

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Χαίρε, Μαρία 'Αντώνοβα, ἀγγελε τῆς ψυχῆς μου.

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΕΠΑΡΧΟΥ: Μπά, τί κάνετε ἐκεῖ; Μὲ τέτοιο κάρρο θά φέγετε;

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Δὲν πειράζει εἰμαι συνηθισμένος. Ζαλιζομαι σὲ ἀμάξι μὲ σοῦστες.

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΑΜΑΞΑ: Πρρρρρ...

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΕΠΑΡΧΟΥ: Τουλάχιστον νὰ στρώσουμε ἀπὸ κάτω ἓνα χαλί. Σταθεῖτε νὰ σᾶς φέρουν ἓνα χαλί.

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Μὰ ὄχι. Γιατί; Δὲν ἀξίζει τὸν κόπο. 'Επὶ τέλους, ἄς φέρουν.

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΕΠΑΡΧΟΥ: "Ε, 'Αντώνοβα, πῆγαινε καὶ φέ-

ρε τὸ πῶ καλῦτερο χαλί, ἐκεῖνο τὸ μπλέ, τὸ Περσικό, γρήγορα.

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΑΜΑΞΑ: Πρρρρ...

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΕΠΑΡΧΟΥ: Καὶ πότε νὰ σᾶς περιμένουμε;

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Αὔριο ἢ μεθαῦριο.

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΟΣΗΠ: Τί εἶναι αὐτό; Χαλί; Φέρτο δῶ. Στρώστ' ἐκεῖ... 'Ετσι. Τώρα δὸς μου ἀπ' αὐτό τὸ μέρος τὸ σανό.

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΑΜΑΞΑ: Πρρρρρ...

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΟΣΗΠ: "Ετσι, ἀπὸ τοῦτο τὸ μέρος, ἐδῶ. 'Ο-ραῖα, ξέροχα. (Χτυπᾷ μὲ τὸ χέρι του τὸν τάπητα). Τώρα, καθεῖστε, ἐξοχώτατε!

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Χαίρετε, 'Αντὸν 'Αντώνοβιτς.

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΕΠΑΡΧΟΥ: Χαίρετε, ἐξοχώτατε!

ΓΥΝΑΙΚΕΙΕΣ ΦΩΝΕΣ: Χαίρετε, 'Ιβάν 'Αλεξάνδροβιτς!

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΧΛΕΣΤΑΚΩΦ: Χαίρετε, μαμάκα.

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΑΜΑΞΑ: 'Εμπρός, πουλάκια μου.

(Τὰ κουνούνια τῶν ἀλόγων χτυποῦν. Ἡ αὐλαία πέφτει).

Π Ε Μ Π Τ Η Π Ρ Α Ξ Η

ΠΡΩΤΗ ΣΚΗΝΗ

"Ο "Επαρχος, ἡ γυναίκα του καὶ ἡ κόρη του.

ΕΠΑΡΧΟΣ: "Αννα 'Αντρέγιεβνα! Μποροῦσες ποτὲ νὰ φαντασθεῖς ἓνα τέτοιο πράμα; Τί πλοῦσιο βραβεῖο, ἔ; Μῶλῃσέ μου εὐλικρινῶς, οὔτε στὸν ὕπνο σου δὲν τό βλεπες. 'Απὸ μιὰ ἀπλὴ ἐπαρχία... Φτού, κατερχαρούλα! Ποιὸς διάβολος σὲ γέννησε;

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ: Καθόλου. 'Εγὼ ἀπὸ καιρὸ τὸ ἤξερα. 'Εσένα σοῦ φάνηκε θαῦμα, γιατί εἶσαι ἀπλὸς ἄνθρωπος καὶ ποτέ σου δὲν εἶδες ἄνθρώπους ὅπως πρέπει.

ΕΠΑΡΧΟΣ: 'Εγὼ, κυρά μου, ἐγὼ ὁ ἴδιος εἰμαι ἄνθρωπος, ὅπως πρέπει. Δὲ σοῦ φαίνεται, "Αννα 'Αντρέγιεβνα, πὼς οἱ δυὸ μας γινήκαμε ἔτσι σὰν πουλιά; "Ε, "Αννα 'Αντρέγιεβνα, καὶ τί πέταγμα ψηλὸ πού νὰ πάρει ὁ διάβολος! Καὶ τώρα, περίμενε, θά τοὺς τρίψω καλά τὴ μούρη μὲ πιπέρι αὐτουνῶν τῶν κυριῶν, πού δώσανε τίς καταγγελίες...

"Ε, ποιὸς εἶν' ἐκεῖ. (Μπαίνει μέσα ἓνας κλητήρας). "Ετσι, ἔ; Παράπονα ἐναντίον μου. Εἶδες ἐκεῖ ἀφορισμένος κόσμος! Περιμένετε, πουλάκια μου! Εἰδοποίησε ὅλους νὰ μάθουνε τί μεγάλη τιμὴ ἔστειλε ὁ Θεὸς στὸν "Επαρχο. Παντρεῖται, πὲς τους, τὴν κόρη του, ὄχι μὲ κανένα τυχαῖο ἄνθρωπο. Τὴν παντρεῖται μὲ ἓναν, πού ὁμοῖόν του δὲν εἶδε ἀκόμη ὁ κόσμος. Καὶ τώρα, μπορεῖ νὰ κάμει ὅ,τι θέλει. Εἰδοποίησε ὅλους νὰ τὸ ξέρουνε! Πανηγύρι, σωστό, πανηγύρι! ("Ο κλητήρας φεύγει). Λοιπόν, "Αννα 'Αντρέγιεβνα, τί λὲς κι ἐσύ; Πού θά ζήσουμε τώρα; 'Εδῶ ἢ στὴν Πετρούπολη;

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ: Φυσικά στὴν Πετρούπολη. Πὼς μποροῦμε νὰ μείνουμε ἐδῶ;

ΕΠΑΡΧΟΣ: Στὴν Πετρούπολη, στὴν Πετρούπολη, μὰ κι ἐδῶ δὲν εἶναι ἄσχημα. Ξέρεις τί λέω; Θά στείλω στὸ διάολο τὸ ἐπαρχιλίκι.

"Ε, "Αννα 'Αντρέγιεβνα;

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ: Καί, βέβαια, στὸ διάολο.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Καὶ τί νομίζεις, "Αννα 'Αντρέγιεβνα, θά τὰ καταφέρουμε νὰ πετύχουμε κανένα μεγάλο βαθμὸ; Δὲν ἄκουσες τί σχέσεις ἔχει μὲ 'Υπουργοὺς καὶ πὼς πηγαίνει καὶ στὸ παλάτι; 'Εγὼ νομίζω πὼς θά σκαρφαλώσω καὶ στὸ βαθμὸ τοῦ στρατηγού. Τί λὲς κι ἐσύ, "Αννα 'Αντρέγιεβνα, θά τὸ πετύχω;

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ: Καὶ βέβαια θά τὸ πετύχεις.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Νὰ πάρει ὁ διάβολος, ὁμορφο πράμα νὰ εἶναι κανεὶς στρατηγός. Θά σοῦ περάσουν ἀπ' τὸν ὤμο τὴν ταινία τοῦ παράσχημου. Καὶ ποιὰ ταινία νομίζεις καλύτερη, "Αννα 'Αντρέγιεβνα, τὴν κόκκινη ἢ τὴν μπλέ;

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ: Χωρὶς ἄλλο τὴν μπλέ.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Τὴ βλέπεις ἐκεῖ τί θέλει; Μὰ καὶ ἡ κόκκινη καλὴ εἶναι. Θά μοῦ εἰπῆς, γιατί θέλεις νὰ γίνεις στρατηγός. Νὰ σοῦ εἰπῶ: Τυχαίνει νὰ πᾶς πουθενά; 'Αμέσως τρέχουν νὰ σὲ προϋπαντήσουν ὑπαπιστὰ καὶ ἀξιωματικοί. Σ' ὅλους τοὺς σταθμοὺς, ἔσένα περιμένουν, ὄλοι οἱ τιλοῦγοι, οἱ ἐπαρχοι, οἱ διοικητές, καὶ σένα δὲν ἰδρώνει τ' αὐτὴ σου. Τρῶς κάπου σὲ κανένα Νομάρχη καὶ νὰ ὁ "Επαρχος προσοχὴ! Χά! Χά! Χά! Χά! (Σεκαθόζεται στὰ γέλια).

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ: "Ὅμως, νὰ λάβεις ὑπ' ὄψη σου πὼς πρέπει ν' ἀλλάξει καὶ ἡ ζωὴ σου. Θά πάψεις πιά νὰ ἔχεις γνωριμίες μὲ ἓνα δι-

καστὴ καὶ νὰ σκοτώνεις μαζί τοὺς λαγούς ἢ μ' ἓνα ἐπόπτη Νοσοκομείου. 'Απὸ δῶ καὶ πέρα, θά ἔχεις γνωριμίες μὲ τοὺς πῶ λεπτοὺς ἄνθρώπους τοῦ κόσμου, μὲ πρίγκηπες καὶ μὲ ἄλλους ἐπίσημους. Πάντα, ὁμως, φοβᾶμαι γιὰ σένα. Κάποτε θά σοῦ ξεφυγεὶ κανένας χοντρός λόγος στοὺς ἀνωτέρους κύκλους.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Μὰ ὁ λόγος δὲν κάνει κακὸ.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ: Ταίριαζε ὅταν ἤσουν "Επαρχος, μὰ ἐκεῖ ἡ ζωὴ εἶναι ἀλλιῶτικη.

ΕΠΑΡΧΟΣ: 'Αλήθεια. Λένε πὼς ἐκεῖ εἶναι δυὸ ψάρια, ἡ ραπούσκα καὶ ἡ καρούπσκα, τὰ τρῶς καὶ τρέχουνε τὰ σάλια σου.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ: 'Ο νοῦς σου ὅλο στὰ ψάρια εἶναι. 'Εγὼ θέλω τὸ σπίτι μας νὰ εἶναι τὸ πρῶτο στὴν πρωτεύουσα καὶ μέσα στὸ δωμάτιό μου νὰ εἶναι τέτοια ἀρώματα, πού μόλις μπαίνεις μέσα, νὰ μισοκλείς τὰ μάτια σου ἀπὸ τὴν εὐχαρίστηση. (Μισοκλεί τὰ μάτια της καὶ μυρίζειται.) "Αχ, τί καλά, τί καλά!

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ ἴδιοι καὶ οἱ "Εμποροί.

ΕΠΑΡΧΟΣ: "Ε! Γεῖά σας, καρακάξες μου!

ΕΜΠΟΡΟΙ ("Υποκλίνονται): Σοῦ εὐχόμαστε ὑγεία, ἀφέντη.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Τί γίνεστε, πουλάκια μου, πὼς περνάτε; Πὼς πάει τὸ ἐμπόριο; Κλέφτες, ἀπατεῶνες, καθάρματα! Παράπονα, ἔ; Καὶ τί πετύχατε μωρέ; Τί νομίζατε, πὼς θά μὲ βάλετε στὴ φυλακὴ; Πού νὰ σᾶς πάρουν ὄλοι οἱ διάβολοι...

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ: "Αχ, Θεέ μου, 'Αντόσκα, τί λόγια εἶν' αὐτὰ πού λὲς;

ΕΠΑΡΧΟΣ: Τώρα δὲν πρόκειται γιὰ λόγια. Ξέρετε πὼς αὐτὸς ὁ ὑπάλληλος, πού κάματε τὰ παράπονα σας, παίρνει τὴν κόρη μου; Καὶ τί λέτε, λοιπόν; Βέβαια, γελᾶτε τὸν κόσμο. Κάνετε συμφωνία μὲ τὸ δημόσιο νὰ τοῦ προμηθεύσετε ἑκατὸ χιλιάδες πῆχες ὑφάσμα καὶ ἀφοῦ τοῦ πασάρετε σάπιο πράμα, χαρίζετε στὸν "Επαρχο εἰκοσι πῆχες καὶ θέλετε καὶ βραβεῖο γι' αὐτό. "Οποῖος δὲν σᾶς ξέρει! Περπατεῖτε καμαρωτὰ μὲ τὴν κοιλιά μπροστά. Ποιὸς εἶν' αὐτός; "Εμπορος μὴν τὸν ἀγγίζεις. "Εμεῖς, σοῦ λένε, «οὔτε στοὺς αὐλικούς δὲν ὑποχωροῦμε». Μοῦτρα, πού θέλουν νὰ γίνουν ἴσοι μὲ τοὺς εὐγενεῖς! 'Ο εὐγενής, μωρέ, σπουδάζει ἐπιστῆμες καὶ νὰ τὸν δέρνουνε στὸ σχολεῖο, αὐτὸς ἐπιμένει νὰ μάθει γράμματα. Καὶ σύ; "Αρχίζεις μὲ κατεργαριές καὶ σὲ δέρνει τ' ἀφεντικό σου, γιατί δὲν ξέρεις νὰ γελᾶς τὸν κόσμο. 'Απὸ νεαροῦδὶ ἀκόμα, πού δὲν νογᾶς νὰ πεῖς «Πάτερ ἡμῶν», ξέρεις νὰ κλέβεις τὸ ζυγί. Μόλις μεγαλώσει ἡ κοιλιά σου καὶ γεμίσει οἱ τσέπες σου, μού κάνεις τὸ σοβαρό! Φτού, κατεργάρη! Νὰ φτύσω τὸ κεφάλι σου καὶ τὴ σοβαρότητα σου!

ΕΜΠΟΡΟΙ ("Υποκλίνονται): "Εφαίμαξε, 'Αντὸν 'Αντώνοβιτς.

ΕΠΑΡΧΟΣ: Παράπονα, ἔ! Καὶ δὲ μοῦ λὲς, ποιὸς σὲ βοήθησε τότε μὲ τὴ γέφυρα, πού γραφες ζυλιεῖα εἰκοσι χιλιάδες ρούβλια, ἐνῶ δὲν ἐξόδεψες οὔτε ἑκατό; 'Εγὼ σ' ἐβοήθησα παλιόμουτρο. Τὸ λησμο-

νησες, ἔ; Κι ὁμως μποροῦσα νὰ σὲ στείλω στὴ Σιβηρία. Τί λὲς λοιπόν, ἔ;

ΕΜΠΟΡΟΣ : Φταίξαμε στὸ θεό, Ἄντων Ἀντώνοβιτς! Ὁ διάβολος μᾶς παρακίνησε. Μετανοοῦμε, δὲν τὸ ξανακάνουμε! Ζήτησε ὅποια ἱκανοποίηση θέλεις, μόνο μὴ θυμῶνεις.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Νὰ μὴ θυμῶνω, ἔ; Νά, πού κυλιέσαι τώρα στὰ πόδια μου. Γιατί τὸ δικίωμά σου εἶναι μὲ τὸ μέρος μου. Ἄν ἦτανε λιγάκι μὲ τὸ δικίωμά σου, θὰ μὲ κυλοῦσες κάτω, κάθαρμα, στὴ λάσπη καὶ θὰ μὲ χτυποῦσες καὶ μὲ ξύλο.

ΕΜΠΟΡΟΙ (Πέφτουνε στὰ γόνατα) : Μὴ μᾶς καταστρέφεις, Ἄντων Ἀντώνοβιτς.

ΕΠΑΡΧΟΣ : «Μὴ μᾶς καταστρέφεις», τώρα, «μὴ μᾶς καταστρέφεις». Πρωτότερα, ὁμως; Θὰ σᾶς... (Κάνει χειρονομία). Ἄς εἶναι, ἄς σᾶς συγχωρήσει ὁ Θεός. Φτάνει. Δὲν εἶμαι μνησικακός. Τώρα, ὁμως, ἔχετε τὸ νοῦ σας! Παντρεύω τὴν κόρη μου, ὄχι μὲ κανένα τυχαῖο εὐγενῆ. Θέλω νὰ μὲ συγχωρεῖτε... Καταλαβαίνετε; Ὅχι μὲ κανένα ψάρι ἢ καμιὰ σακκούλα ζάχαρη. Πηγαίνετε στὴν εὐχή τοῦ Θεοῦ.

(Οἱ ἔμποροι φεύγουν).

ΤΡΙΤΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ ἴδιοι, Ἀμμως Φεδώροβιτς, Ἀρτέμ Φιλίποβιτς, Ραστοκόφσκι.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : (Ἀπὸ τὴν πόρτα ἀκόμη) : Νὰ πιστέψουμε ὅτι ἀκούμε, Ἄντων Ἀντώνοβιτς; Σοῦ ἤρθε σπάνια εὐτυχία;

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ : Ἐχω τὴν τιμὴ νὰ συγχωρῶ γιὰ τὴ σπάνια εὐτυχία. Χάρηκα μὲ ὅλη μου τὴν ψυχή, ὅταν τ' ἀκούσα. (Πλησιάζει στὸ χέρι τῆς Ἄνας Ἀντρέγιεβνας). Ἄνα Ἀντρέγιεβνα. (Πλησιάζει στὸ χέρι τῆς Μαρίας Ἀντώνοβνας). Μαρία Ἀντώνοβνα.

ΡΑΣΤΑΚΟΦΣΚΙ (Μπαίνει μέσα) : Τὰ συγχαρητήριά μου, Ἄντων Ἀντώνοβιτς. Ὁ Θεός νὰ μακραίνει τὴ ζωὴ σας, καθὼς καὶ στὸ νέο ἀντράγγιο. Νὰ σᾶς δώσει ὁ Θεός ἀπογόνους, πολλοὺς ἐγγόνους καὶ δισεγγόνους! Ἄνα Ἀντρέγιεβνα! (Πλησιάζει στὸ χέρι τῆς Ἄνας Ἀντρέγιεβνας). Μαρία Ἀντώνοβνα. (Πλησιάζει στὸ χέρι τῆς Μαρίας Ἀντώνοβνας).

ΤΕΤΑΡΤΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ ἴδιοι, Καρόπκιν μὲ τὴ γυναίκα του, Λιουλιούκωφ.

ΚΑΡΟΠΚΙΝ : Ἐχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς συγχωρῶ, Ἀντώνη Ἀντώνοβιτς! Ἄνα Ἀντρέγιεβνα (Πλησιάζει στὸ χέρι τῆς). Μαρία Ἀντώνοβνα. (Πλησιάζει στὸ χέρι τῆς).

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΚΑΡΟΠΚΙΝ : Σᾶς συγχωρῶ μὲ ὅλη μου τὴν ψυχή, Ἄνα Ἀντρέγιεβνα, γιὰ τὴν καινούργια εὐτυχία.

ΛΙΟΥΛΙΟΥΚΩΦ : Ἐχω τὴν τιμὴ νὰ σᾶς συγχωρῶ, Ἄνα Ἀντρέγιεβνα! (Πλησιάζει στὸ χέρι τῆς). Μαρία Ἀντώνοβνα. (Πλησιάζει στὸ χέρι τῆς). Ἐχω τὴν τιμὴ νὰ σᾶς συγχωρῶ.

ΠΕΜΠΤΗ ΣΚΗΝΗ

Πολλοὶ μὲ σακίκια καὶ μὲ φράκα πλησιάζουνε πρώτα στὸ χέρι τῆς Ἄνας Ἀντρέγιεβνα λέγοντας: «Ἄνα Ἀντρέγιεβνα». Ἐπειτα στὸ χέρι τῆς Μαρίας Ἀντώνοβνα λέγοντας: «Μαρία Ἀντώνοβνα». Ὁ Μπομπτσίνσκι καὶ ὁ Ντομπτσίνσκι σπρώχνονται.

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ : Ἐχω τὴν τιμὴ νὰ σᾶς συγχωρῶ!
ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ : Ἄντων Ἀντώνοβιτς, ἔχω τὴν τιμὴ νὰ σᾶς συγχωρῶ.

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ : Γιὰ τὸ εὐχάριστο γεγονός.

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ : Ἄνα Ἀντρέγιεβνα!

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ : Ἄνα Ἀντρέγιεβνα! (Πλησιάζουνε καὶ οἱ δύο καὶ χτυποῦνε τὰ μέτωπά τους).

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ : Μαρία Ἀντώνοβνα. (Πλησιάζει στὸ χέρι τῆς). Ἐχω τὴν τιμὴ νὰ σᾶς συγχωρῶ. Σᾶς περιμένει μεγάλη, πολὺ με-

γάλη εὐτυχία. Θὰ περπατεῖτε χρυσοπυμμένη καὶ θὰ τρῶτε διάφορες νόστιμες σούπες. Θὰ περνᾶτε τὸν καιρὸ σας πολὺ διασκεδαστικά.

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΙ (Τὸν διακόπτει) : Μαρία Ἀντώνοβνα, ἔχω τὴν τιμὴ νὰ σᾶς συγχωρῶ. Ὁ Θεός νὰ σᾶς δώσει πλοῦτη πολλά, κι ἕνα παιδάκι μικρούτσικο, τόσο δά! (Δείχνει μὲ τὰ χέρια του). Νὰ χωρεῖ, νὰ ἐδῶ στὴν παλάμη. Κι ὄλο θὰ φωνάζω ὁ μπεμπὲς οὐά, οὐά, οὐά!...

ΕΚΤΗ ΣΚΗΝΗ

Μερικοὶ ἐπισκέπτες πλησιάζουν ἀκόμη. Μπαίνει ὁ Λουκάς Λούκιτς μὲ τὴ γυναίκα του.

ΛΟΥΚΙΤΣ : Ἐχω τὴν τιμὴ.

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ (Τρέχει βιαστικά ἐμπρός) : Σᾶς συγχωρῶ, Ἄνα Ἀντρέγιεβνα. (Φιλιοῦνται). Μὰ χάρηκα τόσο πολὺ! Μοῦ λένε: «Ἡ Ἄνα Ἀντρέγιεβνα παντρεύει τὴν κόρη της». Ἀχ, Θεέ μου, σκέπτομαι, χάρηκα τόσο πολὺ πού λέω στὸν ἄντρα μου: «Ἄκουσε, Λουκά μου, ἀκούσε τὴν εὐτυχία τῆς Ἄνας Ἀντρέγιεβνας». Καὶ λέω μέσα μου, ὄχι σοὶ ὁ Θεός». Καὶ λέω σ' αὐτόν. «Εἶμαι τόσο ἐνθουσιασμένη, πού καιροῦμαι ἀπὸ τὴν ἀνυπομονησία νὰ ἐκφράσω προσωπικὰ στὴν Ἄνα Ἀντρέγιεβνα... Ἀχ, Θεέ μου, λέω μέσα μου, πάντα ἢ Ἀντρέγιεβνα περιμένει καλὴ τύχη γιὰ τὴν κόρη της καὶ νὰ τὴν ἢ τύχη της. Γίνηκαν δὲ ὅπως τὰ ἤθελε». Μὰ χάρηκα τόσο πολὺ πού δὲν μπορῶ νὰ σᾶς τὸ εἰπῶ. Κλαίω, κλαίω ἀπὸ τὴ χαρὰ μου. Σχεδὸν θρηνώ. Καὶ ὁ Λουκάς Λούκιτς μοῦ λέει: «Γιατί, Ναστένκα, θρηνεῖς;» «Λουκά μου», τοῦ λέω, «κι ἐγὼ δὲν ξέρω. Νὰ τὰ δάκρυά μου τρέχουνε ποτάμι».

ΕΒΔΟΜΗ ΣΚΗΝΗ

Οἱ ἴδιοι, ὁ Ὑπαστυνόμος καὶ κλητῆρες.

ΥΠΑΣΤΥΝΟΜΟΣ : Ἐχω τὴν τιμὴ νὰ σᾶς συγχωρῶ, εὐγενέστατε. Σᾶς εὐχομαι εὐτυχία καὶ χρόνια πολλά.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ! Σᾶς παρακαλῶ θερμῶς νὰ καθήσετε, κύριοι! Ἐ, Μίσκα, φέρε ἐδῶ περισσότερες καρτέλες.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : Δὲ μᾶς λέτε, σᾶς παρακαλῶ, Ἄντων Ἀντώνοβιτς, πῶς ἄρχισε αὐτὸ τὸ πράγμα καὶ πῶς ἐξελίχτηκε λίγο λίγο;

ΕΠΑΡΧΟΣ : Τὸ πράγμα ἐξελίχτηκε ραγδαῖα. Εὐαρεστήθηκε νὰ κάνει αὐτοπροσώπως τὴν πρόταση.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Μὲ μεγάλο σεβασμὸ καὶ μὲ μεγάλη λεπτότητα. Πάντοτε μιλοῦσε ἐξαιρετικά ὠραῖα. Λέει «Ἐγώ, Ἄνα Ἀντρέγιεβνα, μόνο ἀπὸ σεβασμὸ καὶ ἐκτίμηση στὴν ἀξία σας...» Μὰ εἶναι τόσο ὠραῖος καὶ καλοαναθρεμμένος κύριος, μὲ εὐγενέστατους τρόπους! Κι ἔπειτα πάλι μοῦ λέει: «Μὲ πιστεῦτε, Ἄνα Ἀντρέγιεβνα, γιὰ τὴ ζωὴ μου δὲ δίνω οὔτε ἕνα καπίκι, μὰ ἐπειδὴ σέβουμαι τὰ σπάνια προτερήματά σας...»

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ : Ἀχ, μαμάκα! Αὐτὰ τὰ ἔλεγε γιὰ μένα...

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Πᾶψε. Σὺ τίποτε δὲν ξέρεις καὶ νὰ μὴν ἀνακατεῖσαι σὲ ξένες δουλειές! «Ἄνα Ἀντρέγιεβνα, σᾶς θαυμάζω». Ὅλο καὶ τέτοια κολακευτικά λόγια ἔλεγε. Καὶ ὅταν ἐγὼ θέλησα νὰ πῶ: «Ἐμεῖς οὔτε φανταζόμαστε ποτὲ τέτοια τιμὴ», αὐτὸς ἀξαφνα ἔπεσε στὰ γόνατα καὶ μ' ἕναν εὐγενέστατο τρόπο: «Ἄνα Ἀντρέγιεβνα, μὴ μὲ κάνετε δυστυχῆ! Εὐαρεστηθεῖτε ν' ἀνταποκριθεῖτε στὰ αἰσθηματά μου, ἀλλοιῶς θὰ τελειώσω μὲ θάνατο τὴ ζωὴ μου».

ΑΝΤΩΝΟΒΝΑ : Ἀλήθεια, μαμάκα, γιὰ μένα τὰ ἔλεγε αὐτά.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Καὶ βέβαια τὰ ἔλεγε καὶ γιὰ σένα, δὲν ἔχω ἀντίρρηση.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Καὶ μᾶς φόβισε τόσο ὅταν ἔλεγε: «Θὰ σκοτωθῶ, θὰ σκοτωθῶ».

ΠΟΛΛΟὶ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΞΕΝΟΥΣ : Ἀλήθεια! Εἶναι δυνατόν!

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : Νόστιμη δουλειά!

ΛΟΥΚΙΤΣ : Πρωτοτυπία, ἔ; Πῶς τὰ φέρνει ἡ τύχη;

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ : Ὅχι, ἡ τύχη, ἀγαπητέ μου, ἡ ἀξία σας, ἀμοίβεται. (Κατὰ μέρος). Τί τυχερὸ τὸ γουρῶνι!

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : Ἄντων Ἀντώνοβιτς, σᾶς πούλω τώρα κείνο τὸ ζαγάρι, πού παζαρεύαμε.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Δὲν ἔγω καιρὸ τώρα γιὰ ζαγάρια.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : Δὲ θέλετε κείνο τὸ ζαγάρι, μποροῦμε νὰ συμφωνήσουμε γιὰ ἄλλο.

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΚΑΡΟΠΚΙΝ : Ἀχ, Ἄνα Ἀντρέγιεβνα, πόσο χάρηκα γιὰ τὴν εὐτυχία σας. Δὲν μπορεῖτε νὰ φανταστεῖτε!

ΚΑΡΟΠΚΙΝ : Ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς ρωτήσω, πού βρισκεται τώρα ὁ ἐπίσημος ξένος; Ἐμαθα πῶς γιὰ κάπου ἔφυγε.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Μάλιστα έφυγε για μία μέρα, για κάποια σπουδαία υπόθεση.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Στο Θείο του, για να ζητήσει την εύλογια του.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Για να ζητήσει την εύλογια του. Μά αύριο... (Φτερνίζεται).

ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ : Με τις ύγειες σας, με τις ύγειες σας.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Σας εύχαριστώ πάρα πολύ... Κι αύριο μάς έρχεται πάλι. (Φτερνίζεται).

ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ : Με τις ύγειες σας, με τις ύγειες σας.

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΥΠΑΣΤΥΝΟΜΟΥ (Πιο δυνατώτερα από τους άλλους) : Σας εύχόμεθα ύγεια, ευγενέστατε.

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΗ : Να ζήσετε έκαστο χρόνια και σωρό ρούβλια.

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ (Κατά μέρος) : Πα-
νουκλα να σέ πιήσει.

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΤΟΥ ΚΑΡΟΠΚΙΝ (Κατά μέρος) :
Να πέσεις και να γκρεμοτσακιστείς.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Εύχαριστώ, επίσης.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Έμεις πιά άποφασίσαμε να ζήσουμε στην Πε-
τρούπολη. Δέ μάς σηκώνει εδώ ο άερας... Είναι τόσο χωριάτικος!
Τόση άηδία εδώ! Και ο άνδρας μου θά πάρει εκεί τό βαθμό του στρα-
τηγού.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Όμολογώ, κύριοι, πού να πάρει ο διάβολος, πώς
πολύ μου άρέσει να γίνω στρατηγός.

ΛΟΥΚΙΤΣ : Να δώσει ο Θεός να γίνεις.

ΡΑΣΤΑΚΟΦΣΚΗ : Τά άδύνατα παρ' ανθρώποις δυνατά παρὰ
τῷ Θεῷ.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : Μεγάλο καράβι, μεγάλο ταξίδι.

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ : Η άρετή και ή αξία πάντα άμοι-
βονται.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ (Κατά μέρος) : Τί έχει να κάμει, άν
γίνει στρατηγός. Θα του πηγαίνει τό στρατηγικό, όπως στην άγέλαδα
ή σέλα. Θα φάει, όμως, πολλά καρβέλια ώπου να τό πετύχει αυτό.

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ (Κατά μέρος) : Στρατηγός. Ό διάβο-
λος να τον πάρει. Αυτό μάς λείπει, να γίνει και στρατηγός. (Άπο-
τείνεται στον ίδιο). Κι όταν γίνετε στρατηγός, Άντών Άντόνοβιτς,
μη λησμονείτε και μάς.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : Κι άν τύχει και λάβουμε την άνάγκη
σας, μη μάς αφήσετε χωρίς προστασία.

ΚΑΡΟΠΚΙΝ : Του χρόνου θά φέρω τό παιδί μου στην πρωτεύ-
ουσα χάρην της πατρίδας, κάμετέ μου τή χάρη να τό προστατεύ-
σετε.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Είμαι έτοιμος, ό,τι εξαρτάται από μένα, θά σάς φανώ
χρήσιμος.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Πάντοτε, Άντών, είσαι πρόθυμος για ύπο-
σχέσεις. Πρώτα πρώτα δέ θά χεις καιρό για τέτοια πράματα. Και
γιατί σέ παρακαλώ να φορτώνεσαι τέτοιες φροντίδες;

ΕΠΑΡΧΟΣ : Και γιατί όχι, ψυχή μου; Κάτι θά μπορώ να κάνω.

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Και βέβαια θά μπορείς, μά δέ βλέπω τό λόγο
να δίνεις ύποσχέσεις σ' όλη αυτή τή μαριδά.

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΚΑΡΟΠΚΙΝ : Άκούτε πώς μάς στολίζει;

ΟΙ ΞΕΝΟΙ : Αυτή πάντα τέτοια ζήτανε, την ξαίρουμε.

ΟΓΔΟΗ ΣΚΗΝΗ

Οι ίδιοι, ο Διευθυντής του Ταχυδρομείου, βισκικός
και μ' ένα γράμμα άνοιχτό στο χέρι.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ : Παράξενο πράμα, κύριοι.
Ό υπάλληλος πού πήραμε για επιθεωρητή — δέν ήταν επιθεωρητής.

ΟΛΟΙ : Πώς δέν ήταν επιθεωρητής;
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ : Δέν ήταν επιθεωρητής.

Τό μάθα από ένα γράμμα.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Τί μου λέτε; Τί μου λέτε; Από ποιό γράμμα;

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ : Από δικό του γράμμα.
Μου φέρνουνε στο Ταχυδρομείο ένα γράμμα. Κοιτάζω τή διεύθυνση,
α' Όδός Ταχυδρομείου». Μου ήρθε κεραυνός. «Χωρίς άλλο, σκέφθηκα,
θά ήρθε άνωμαλίες στο ταχυδρομείο και είδοποιεί τή διεύθυνση».

Τό πήρα λοιπόν και τ' άνοιξα.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Και πώς τό κάμυτε αυτό;

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ : Κι εγώ δέν ξέρω. Κάποια
δύναμη ύπερφυσική μ' έσπρωξε. Μ' έπιανε μία τέτοια περιέργεια,
πού ποτέ δέν την είχα δοκιμάσει. Άκούω μία φωνή πού μου 'λεγε.
«Μή, μήν τ' άνοίγεις! Θα πάς χαμένος». Στο άλλο αυτό, όμως, κά-
ποιος διάβολος μου ψιθυρίζει. «Άνοιξέ το, άνοιξέ το». Μόλις άγγιξα
τό βουλοκέρι τό γράμμα άνοιξε. Πάγωσα όλόκληρος. Τά χέρια μου
τρέμανε και όλα γύρω μου χορηρδούσαν.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Πώς τολήψατε ν' άνοίξετε γράμμα ενός τέτοιου
σεβαστού προσώπου;

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : Έδώ είναι τό άσπεϊτο, πώς δέν είναι σεβαστό
πρόσωπο.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Και τί είναι κατά την αντίληψή σας;

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ : Τί είναι; Τι είναι; Ό διά-
βολος-ξέρεϊ τί είναι.

ΕΠΑΡΧΟΣ (Θυμωμένος) : Και πώς έκφράζεστε έτσι, παρακα-
λώ; Σας έχω υπό κράτηση.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ : Ποιός; Έσείς;

ΕΠΑΡΧΟΣ : Μάλιστα, εγώ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ : Είναι κοντά τά χέρια σας!

ΕΠΑΡΧΟΣ : Τό ξέρετε πώς παίρνει την κόρη μου, πώς εγώ θά
γίνω μεγιστών και πώς μπορώ να σάς στείλω και στην Σιβηρία;

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ : Έ, Άντών Άντόνοβιτς.

Τί Σιβηρία μου λές; Είναι μακριά ή Σιβηρία. Καλύτερα είναι να σάς
διαβάσω τί γράφει. Κύριοι, θέλετε να σάς διαβάσω τί γράφει;

ΟΛΟΙ : Διαβάστε το. Διαβάστε το.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ (Διαβάζει) : «Σπεύδω να
σου γνωρίσω, ψυχή μου, Τραπίτσικιν, τί θαύματα μου συνέβηκαν...

Στό δρόμο κάποιος λοχαγός του πεζικού μου ζετινάξε καλά τις
τσέπες. Κι επειδή δέν είχα να πληρώσω, σ' ένα χάνι, πού έμεινα, θά
μ' έβαζαν στη φυλακή, όπου έξαφνα, χάρις στην πρωτεουσιάνικη
φυσιογνωμία μου και στο κοστούμι μου, όλη ή πόλη με πήρε για επι-
θεωρητή και τώρα ζω στο σπίτι του επάρχου και κάνω κόρτε με τή
γυναίκα του και με την κόρη του. Δέν άποφάσισα μόνον από ποιά ν'
άρχισω. Μου φαίνεται, όμως, πώς πρέπει από τή μάνα, γιατί καθώς
μου φαίνεται είναι έτοιμη για όλα. Θυμάσαι τί φτώχειες έχουμε περάσει
μαζί και πώς μια φορά με άρπαξαν από τό γιακά, γιατί έφαγα εις βά-
ρος των εισοδημάτων του βασιλέως της Άγγλιας; Τώρα άλλαξε τα
πράματα. Σκοτώνονται ποιός να με πρωτοδανείσει. Πρωτότυποι
άνθρωποι. Φαντάζομαι, θά πεθάνεις στα γέλια. Χωρίς άλλο, θά γρά-
ψεις κανένα άρθρο σε περιοδικό. Πρώτα πρώτα, ο Έπαρχος είναι ένας
βλάκας σά χήνα...»

ΕΠΑΡΧΟΣ : Δέν είναι δυνατόν. Δέν γράφει έτσι.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ (Δείνει τό γράμμα) : Δια-
βάστε μόνος σας.

ΕΠΑΡΧΟΣ (Διαβάζει) : «Σά χήνα». Δέν είναι δυνατόν. Σεις τά
έχετε γράψει.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ : Και πώς μπορούσα να τά
γράψω εγώ;

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ : Διαβάζετε.

ΛΟΥΚΙΤΣ : Διαβάζετε.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ (Έξακολουθεί να διαβάζει) :
α' Ό Έπαρχος είναι ένας βλάκας σά χήνα».

ΕΠΑΡΧΟΣ : Να πάρει ο διάβολος! Είναι άνάγκη να τό λές και
να τό ξαναλές, σά να είναι μόνον αυτό γραμμένο;

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ (Έξακολουθεί να διαβάζει) :
Χμ... χμ... χμ... «σά χήνα. Ό Διευθυντής του Ταχυδρομείου
είναι έπίσης γελιοτός...» (Πάνει να διαβάζει). Παρακάτω και για
μένα έκφράζεται άπρεπα.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Όχι, διαβάζετε.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ : Δέ βαριέστε!

ΕΠΑΡΧΟΣ : Όχι, πού να πάρει ο διάβολος. Μιά κι άρχισατε
να διαβάζετε, θά διαβάσετε. Έμπρός.

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ : Έπιτρέψατε να διαβάσω εγώ. (Βάζει
τά γυαλιά του και διαβάζει). α' Ό Διευθυντής του Ταχυδρομείου άπα-
ράλλαχτος ο Μιχαήλς ο κλητήρας της Νομαρχίας, άχρειός και μεθύ-
στακας».

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ : Παλιόπαιδο, ξύλο πού του
χρειαζότανε.

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ (Έξακολουθεί να διαβάζει) : α' Ό έφο-
ρος των φιλανθρωπικών καταστημάτων...» (Κομπιάζει).

ΚΑΡΟΠΚΙΝ : Γιατί, παρακαλώ, σταματήσατε;

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ : Ό άθλιος! Είναι κακογραμμένο εδώ.

ΚΑΡΟΠΚΙΝ : Δώστε μου μένα. Έγώ βλέπω καλύτερα. (Παίρ-
νει τό γράμμα).

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ (Δέ δίνει τό γράμμα) : Όχι, αυτό
τό μέρος μπορούμε να τό παραλείψουμε. Παρακάτω τό γράμμα εί-
ναι καθαρότερο.

ΚΑΡΟΠΚΙΝ : Καλά, καλά, ξέρω εγώ.

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ : Καλά, τό διαβάζω κι εγώ. Παρα-
κάτω είναι καλύτερο τό γράμμα.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ : Όχι, θά τά διαβάσετε όλα.
Πώς παραπάνω τά διαβάσαμε όλα;

ΟΛΟΙ : Δώστε, Άρτέμ Φιλίποβιτς, δώστε τό γράμμα. (Στόν
Καροπκιν). Διαβάστε.

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ : Άμέσως. (Δίνει τό γράμμα) : Όρϊ-
στε. (Κούβει με την παλάμη τον ένα μέρος από τό γράμμα). Νά, από
δώ και κάτω διαβάστε. (Όλοι τρέχουνε σ' αυτόν).

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ : Διαβάζετε, διαβάζετε!
Άνοήσιες! Όλα διαβάστε τα!

ΚΑΡΟΠΚΙΝ (Διαβάζει) : α' Ό Έφορος των φιλανθρωπικών κατα-
στημάτων, τέλειο γουρούνι».

ΑΡΤΕΜ ΦΙΛΙΠΠΟΒΙΤΣ : Μωρέ έξυπνάδες!

ΚΑΡΟΠΚΙΝ (Ἐξακολουθεῖ νὰ διαβάσει) : «Ὁ Ἐφορος τῶν σχολείων βρωμαίει κρεμμυδιές».

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ (Κατὰ μέρος) : Δόξα σοι ὁ Θεός, τουλάχιστον γιὰ μένα δὲ γράφει τίποτε.

ΚΑΡΟΠΚΙΝ (Διαβάσει) : «Ὁ Δικαστής...»

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : Ὅριστε κι ἐγὼ τώρα. (Δυνατά). Κύριοι, νομίζω πὼς τὸ γράμμα εἶναι πολὺ μακρὺ. Τί ἀνάγκη εἶναι νὰ διαβάσουμε τέτοιες ἀνοησίες;

ΛΟΥΚΙΤΣ : Ὁχι, ὄχι!

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ : Ὁχι, διαβάζετε.

ΑΡΤΕΜ ΦΙΑΠΠΟΒΙΤΣ : Ὁχι, διαβάζετε.

ΚΑΡΟΠΚΙΝ (Ἐξακολουθεῖ) : «Ὁ Δικαστής Λιάπκιν Τιάπκιν στὸν ὑπέρτατο βαθμὸ «μωβαί-τόν». (Σταματᾷ). Φαίνεται θὰ εἶναι γαλλικά.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : Ὁ διάβολος ξέρεי τί σημαίνει αὐτὴ ἡ λέξη. Καλὰ ἂν σημαίνει μόνο κατεργάρης, μοῦ φαίνεται, ὁμως, πὼς εἶναι κάτι τί χειρότερο.

ΚΑΡΟΠΚΙΝ (Ἐξακολουθεῖ τὴν ἀνάγνωση) : «Τέλος πάντων, κόσμος φιλόζενος καὶ ἀγαθός. Γειά σου ψυχὴ μου, Τραπίτσιν. Κι ἐγὼ, κατὰ τὸ παράδειγμά σου, θὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὴ λογοτεχνία! Στενοχώρια, ἀδερφέ μου, νὰ ζεῖς ἔτσι. Θέλεις ἐπὶ τέλος κάποια τροφή γιὰ τὴν ψυχὴ σου. Βλέπω πὼς εἶναι ἀνάγκη ν' ἀσχοληθῶ μὲ κάτι ψηλὸ. Γράψε μου στὸ Κυβερνεῖο τοῦ Σαράτωφ καὶ ἀπ' ἐκεῖ στὸ χωριὸ Ποντακιλόφκα». (Γυρίζει τὸ γράμμα καὶ διαβάσει τὴ διεύθυνση). Κύριον Ἰβάν Βασίλοβιτς Τραπίτσιν. Εἰς Πετροῦπολιν. Ὁδὸς Ταχυδρομείου, ἀριθ. 17, τρίτο πάτωμα δεξιᾶν.

ΚΥΡΙΑ ΚΑΡΟΠΚΙΝ : Τί ψυχρολοσία ἀπροσοδόκητη!

ΕΠΑΡΧΟΣ : Εἶμαι σκοτωμένος. Σκοτεινιάσανε τὰ μάτια μου. Γουρουνίσιας μουσοῦδες βλέπω μπροστὰ μου καὶ ὄχι πρόσωπα. Πιάστε τον, πιάστε τον! (Κάνει χειρονομία).

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ : Καὶ πὼς νὰ τὸν πιάσουμε; Σὰν ἐπίτηδες διέταξα νὰ τοῦ δώσουνε τὸ πιὸ καλὺτερο ἀμάξι.

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΚΑΡΟΠΚΙΝ : Πρωτάκουστη ντροπὴ!

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : Πού νὰ πάρει ὁ διάβολος. Μοῦ πῆρε τριακόσια ρούβλια δανεϊκά.

ΑΡΤΕΜ ΦΙΑΠΠΟΒΙΤΣ : Κι ἀπὸ μένα ἄλλα τριακόσια.

ΛΟΥΚΙΤΣ : Κι ἀπὸ μένα τριακόσια.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ (Ἀναστενάζει) : Ἄχ, κι ἀπὸ μένα ἄλλα τριακόσια.

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΗ : Κι ἀπὸ μένα κι ἀπὸ τὸν Πιότρ Ἰβάνοβιτς ἐζήντα πέντε.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ (Ἀνοίγοντας τὰ χέρια του μὲ ἐκπληξη) : Πὼς τὸ πάθαμε αὐτό, κύριοι; Στραβωθήκαμε ὅλοι μας!

ΕΠΑΡΧΟΣ : Κι ἐγὼ ὁ γέρο βλάκα! Τὴν ἔπαθα σὰν κουτοκρίαρο! Τριάντα χρόνια ἔχω στὴν ὑπηρεσία, δὲν μπόρεσε νὰ μὲ γελάσει οὔτε ἔμπορος οὔτε ἐργολάβος. Κανένας, κανένας. Ἐχω γελάσει ἐγὼ κατεργαρέους, κὰν καὶ κὰν. Ἐχω γελάσει τρεῖς Νομάρχες. Τί λέω τρεῖς; Πολλούς, πολλούς!

ΑΝΤΡΕΓΙΕΒΝΑ : Αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ γίνει Ἀντόσκα. Αὐτὸς ἀρραβωνιάστηκε μὲ τὴ Μαρία μας.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Ἄρραβωνιάστηκε! Ὅρσε σου τ' ἀρραβωνιάσματα! Γιὰ ἰδέστε, μωρὲ ὄλος ὁ κόσμος, ὅλη ἡ Χριστιανοσύνη ἄς ἔρθει νὰ δεῖ πὼς ἀποβλακώθηκε ὁ Ἐπαρχὸς ὁ γεροβλακέντιος. (Ἀπειλεῖ τὸν ἑαυτὸ του μὲ τὴ γροθιά του). Ἐνα βυζανιάρικο, τὸ πῆρες γιὰ σπουδαῖο ὑποκειμενο. Τρέχει τώρα μὲ τὴν ἀμαξα κουδουνίζοντας, καὶ στὸ δρόμο θὰ γεμίσει ὅλον τὸν κόσμον μὲ τὴν ἱστορία μου. Θὰ τὴ διηγῆται καὶ σὲ τίποτα σαλόνια. Χωρὶς ἄλλο, θὰ βρεθῆι κανένας καὶ θὰ μὲ κάμει κωμωδία. Προσβολή! Οὔτε τὸ βαθμὸ μου δὲ θὰ λυπηθοῦν. Ὅλοι θὰ σκάνε ἀπ' τὰ γέλια καὶ θὰ χειροκροτοῦν... Μὲ ποιὸν γελᾶτε, μωρέ; Μὲ τὸν ἑαυτὸ σας γελᾶτε! Ἄχ, μωρὲ σεῖς! (Χτυπᾷ μὲ θυμὸ τὸ πόδι του στὸ πάτωμα). Νὰ μποροῦσα, ὄλους αὐτοὺς πού γράφουνε κωμωδίες! Καταραμένοι. Γέννα τοῦ διαβόλου! Νὰ σᾶς ἐπιανα ὄλους μάτσο καὶ νὰ σᾶς ἔστελνα στὸ διάβολο. (Ἀπειλεῖ μὲ τὴ γροθιά του καὶ χτυπᾷ μὲ τὸ πόδι του. Ἐπειτα ἀπὸ κάμποση σιωπὴ). Ἀκόμη δὲν μπορῶ νὰ συνέλθω. Ὅταν ὁ Θεὸς θέλει νὰ σὲ τιμωρήσει, σοῦ ἀραιρεῖ πρῶτα πρῶτα τὸ λογικὸ. Ἀπὸ ποῦ κι ὡς ποῦ ὁ Καραγκιόζης αὐτὸς νὰ μοιάζει μ' ἐπιθεωρητῆ; Ἄρχισαν, ὁμως, ὄλοι ἐπι-

θεωρητῆς, ἐπιθεωρητῆς. Ποιός, ὁμως, τὸ πρωτοεῖπε «ἐπιθεωρητῆς», πέστε μου;

ΑΡΤΕΜ ΦΙΑΠΠΟΒΙΤΣ (Ἀνοίγοντας τὰ χέρια του) : Νὰ μὲ κρεμάσουν ἂν τὸ ξέρω πὼς ἔγινε αὐτό. Ὁ διάβολος φαίνεται μᾶς σκάρωσε αὐτὸ τὸ παχνίδι.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : Ποιὸς τὸ πρωτοεῖπε; Μὰ ποιὸς τὸ πρωτοεῖπε. Αὐτοὶ οἱ λεβέντες. (Δείχνει τὸν Ντομπτσίνσκι καὶ τὸν Μπομπτσίνσκι).

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΗ : Ὡ, ὦ, ὦ! Ἐγὼ; Οὔτε μοῦ πέρασε ἀπὸ τοῦ καθόλου.

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΗ : Ἐγὼ δὲν ξέρω τίποτα, ἀπολύτως τίποτα.

ΑΡΤΕΜ ΦΙΑΠΠΟΒΙΤΣ : Καὶ βέβαια σεῖς.

ΛΟΥΚΙΤΣ : Ἐννοεῖτε. Τρέξατε σὰν τρελλοὶ ἀπὸ τὸ πανδοχεῖο. Ἄῤῥθε, ἤρθε καὶ δὲν πληρώνει... Ἡῤῥατε τὸ σοβαρὸ καὶ σπουδαῖο μπουφο.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Βέβαια, σεῖς, ραδιοῦργοι, καταραμένοι ψεῦτες!

ΑΡΤΕΜ ΦΙΑΠΠΟΒΙΤΣ : Πού νὰ σᾶς πάρει ὁ διάβολος μὲ τὸν ἐπιθεωρητῆ σας καὶ μὲ τὰ παραμύθια σας.

ΕΠΑΡΧΟΣ : Δὲν κάνετε ἄλλη δουλειά, παρὰ νὰ τρέχετε στὴν πόλη καὶ νὰ ταραζέτε τὸν κόσμον, καταραμένοι φλύαροι. Ὅλο ραδιοῦργες σπέρνετε, καρακάξες, κολοβές.

ΑΜΜΩΣ ΦΕΔΩΡΟΒΙΤΣ : Μουρντάρηδες, καταραμένοι!

ΛΟΥΚΙΤΣ : Παλιάνθρωποι!

ΑΡΤΕΜ ΦΙΑΠΠΟΒΙΤΣ : Ζῶα! (Τοὺς σπρώχνουν ὄλοι).

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΗ : Μὰ τὸ Θεὸ, μὰ τὸ Θεὸ, ὄχι ἐγὼ. Ὁ Ντομπτσίνσκι ἦταν. (Καὶ δείχνει τὸν Ντομπτσίνσκι).

ΝΤΟΜΠΤΣΙΝΣΚΗ : Θεὸς φυλάξοι, Μπομπτσίνσκι. Ἐσὺ, ἐσὺ, πρῶτος...

ΜΠΟΜΠΤΣΙΝΣΚΗ : Ἐσὺ τὸ εἶπες, ἐσὺ πρῶτος...

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΣΚΗΝΗ

Οἱ ἴδιοι καὶ ὁ Κλητῆρας.

ΚΛΗΤΗΡΑΣ : Παρακαλεῖσθε νὰ παρουσιασθεῖτε ἐνώπιον τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, ὁ ὁποῖος ἔφθασε μὲλις ἀπὸ τὴν Πετροῦπολη. Μένει στὸ ξενοδοχεῖο. (Τὰ λόγια αὐτὰ πέσανε σὰν κεραυνὸς σὲ ὄλους. Ἐπιφώνημα τρόμου σύμφωνο βγαίνει ἀπὸ τὰ στόματα τῶν γυναικῶν. Ὅλοι ἀλλάζουνε στάση, καὶ μένουνε σὰν ἀπολιθωμένοι).

ΣΙΩΠΗΡΗ ΣΚΗΝΗ

Ὁ Ἐπαρχος στὴ μέση σὰ στύλος μὲ ἀνοιχτὰ τὰ χέρια καὶ μὲ κεφάλι πρὸς τὰ πίσω. Στὸ δεξιὸν μέρος ἡ γυναῖκα του καὶ ἡ κόρη του γυρισμένες σ' αὐτόν. Πίσω του ὁ Διευθυντῆς τοῦ Ταχυδρομείου, βλέποντας τοὺς θεατὰς μὲ ὕφος ἐρωτηματικόν. Πίσω του ὁ Λουκᾶς Λούκιτς, πού φαίνεται πὼς τὰ χεῖρα χαμένα. Πίσω του στὴν ἄκρη τῆς σκηνῆς, τρεῖς ἀπὸ τίς ἐπισκέπτριες στηρίζονται ἢ μὴ στὴν ἄλλη μὲ ὕφος κοροϊδευτικὸ γιὰ τὴν οἰκογένεια τοῦ Ἐπαρχου. Στὸ ἀριστερὸ μέρος τοῦ Ἐπαρχου ὁ Ζεμλιανίκα μὲ σκυμμένο τὸ κεφάλι λιγάκι στὴν μπάνα, σὰν νὰ προσπαθεῖ ν' ἀκούσει κάτι τι. Πίσω του ὁ Δικαστῆς μ' ἀνοιχτὰ τὰ χέρια καὶ μὲ χεῖλη πού κινουῦνται, σὰν νὰ λένε : «Τὴν ἔπαθες, φιλαράκο μου». Πίσω του ὁ Καραμπκιν βλέποντας τοὺς θεατὰς μὲ μισοκλεισμένα μάτια καὶ μὲ κάποιο εἰρωνικὸ νεῦμα πρὸς τὸν ἐπαρχο. Πίσω του στὴν ἄκρη ἄκρη ὁ Ντομπτσίνσκι καὶ ὁ Μπομπτσίνσκι κοιτάζουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον καὶ κάμουν χειρονομίες. Οἱ ἄλλοι στέκονται ἀπλῶς σὰν σκύλοι. Σχεδὸν μισὸ λεπτὸ στέκουν ὄλοι σὰν ἀπολιθωμένοι καὶ τέλος ἡ σὺλαία λέπτει).